

พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรของเกษตรกรในกรุงเทพมหานคร
และจังหวัดฉะเชิงเทรา

Behavioral Opening to Agricultural Communication for Farmers in Bangkok
and Chachaengsao Province

วิทยากร พันธุ์คง
โสภา พงศ์ชนะ

พ.ศ. 2550

ภาควิชาเทคนิคเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

DEPARTMENT OF AGRICULTURAL TECHNIQUE, FACULTY OF AGRICULTURAL TECHNOLOGY
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

ห้องสมุดคณะเทคโนโลยีการเกษตร พระจอมเกล้าลาดกระบัง

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

พฤติกรรมกาเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรของเกษตรกรในกรุงเทพมหานคร
และจังหวัดฉะเชิงเทรา

Behavioral Opening to Agricultural Communication for Farmers in Bangkok
and Chachaengsao Province

T099478

โดย
วิณามร พันธุ์คง
โสภกา พงศ์ชนะ

ร/พ.
๗ ๖๒๕ ๗
๑๕๕๐

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน.....
วันเดือนปี.....

b. 11925113
i.

เสนอ

ภาควิชาเทคนิคเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (นิเทศศาสตร์เกษตร)

พ.ศ. ๒๕๕๐

ใบรับรองปัญหาพิเศษ

ภาควิชาเทคนิคเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เรื่อง

พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรของเกษตรกรในกรุงเทพมหานคร
และจังหวัดฉะเชิงเทรา

Behavioral Opening to Agricultural Communications for Farmers in Bangkok
and Chachaengsao Province

ได้รับการพิจารณาให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์เกษตร
เมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม พ.ศ. 2550

นางสาววิณากร พันธุ์คง

ผู้วิจัย

นางสาวโสภา พงศ์ชนะ

ผู้วิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมศักดิ์ คุณาสวรรค์เวช

กศด. (เทคโนโลยีการศึกษา)

ประธานกรรมการสอบปัญหาพิเศษ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุขุมภรณ์ ชันศรี

ค.ม. (อุตสาหกรรมศึกษา)

หัวหน้าภาควิชาเทคนิคเกษตร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา หมั่นเก็บ

ศษ.ด. (สิ่งแวดล้อม)

กรรมการสอบปัญหาพิเศษ

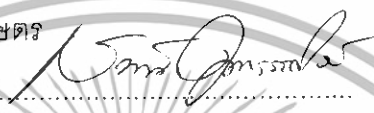
บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรของเกษตรกรในกรุงเทพมหานคร และจังหวัดฉะเชิงเทรา

โดย : นางสาววิณามร พันธุ์คง
นางสาวโสภา พงศ์ชนะ

ชื่อปริญญา : วิทยาศาสตร์บัณฑิต (นิเทศศาสตร์เกษตร)

สาขาวิชา : นิเทศศาสตร์เกษตร

ประธานกรรมการปัญหาพิเศษ :

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมศักดิ์ คุณาสวรรค์เวช)

11 / ๒๕๖๕

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาพฤติกรรม ความรู้และทัศนคติ ปัญหาและข้อเสนอแนะ ความสัมพันธ์ของสื่อประเภทต่างๆ รวมถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรของเกษตรกรในกรุงเทพมหานครและจังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล จากจำนวนเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 380 คน มีผลการวิจัยดังนี้

ผลจากการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรของเกษตรกรจากสื่อทั้ง 4 คือ สื่อบุคคล สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุและสื่อโทรทัศน์ สื่อบุคคลที่เกษตรกรได้รับข้อมูลข่าวสารมากที่สุดคือเพื่อนบ้านและญาติพี่น้อง บุคคลที่ให้ความรู้ที่น่าเชื่อถือคือเจ้าหน้าที่เกษตรของรัฐและญาติพี่น้อง เกษตรกรได้รับข่าวสารจากสื่อบุคคลเดือนละครั้ง ในช่วงวันหยุดเสาร์ – อาทิตย์ สถานที่ที่ได้รับข่าวสารคือหอประชุมประจำหมู่บ้านและร้านค้า เกษตรกรส่วนมากอ่านหนังสือพิมพ์และนิยมอ่านหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและข่าวสด ส่วนใหญ่สนใจอ่านข่าวการเมืองและข่าวสารด้านการเกษตร โดยอ่านนานๆ ครั้ง (1 – 2 วัน/สัปดาห์) ใช้เวลาอ่านน้อยกว่า 1 ชั่วโมง ช่วงเวลาที่อ่านคือก่อนไปทำงาน (04.00 – 08.00 น.) และอ่านหนังสือพิมพ์ที่บ้าน เกษตรกรส่วนมากอ่านวารสาร/นิตยสารเกี่ยวกับเศรษฐกิจและการเมือง โดยอ่านนานๆ ครั้ง (1 – 2 วัน/สัปดาห์) ใช้เวลาอ่านน้อยกว่า 1 ชั่วโมง ช่วงเวลาที่อ่านคือก่อนไปทำงาน (04.00 – 08.00 น.) สถานที่ที่อ่านวารสาร/นิตยสารคือที่บ้าน เกษตรกรส่วนมากฟังรายการวิทยุ รายการที่รับฟังมากที่สุดคือรายการเพลงและรายการข่าว ส่วนรายการเกษตรรับฟังนานๆ ครั้ง (1 – 2 วัน/สัปดาห์) ใช้เวลาฟังน้อยกว่า 1 ชั่วโมง และจะ

รับฟังรายการในช่วงเวลา 06.00 – 08.00 น. ส่วนมากรับฟังรายการที่บ้าน เกษตรกรส่วนมากรับชมรายการโทรทัศน์ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 และช่อง 5 รายการที่รับชมคือรายการข่าวในพระราชสำนักและข่าวการเมือง โดยรับชมนานๆ ครั้ง (1 ครั้ง/เดือน) ใ้เวลารับชมประมาณ 45 นาที ช่วงเวลาที่รับชมคือ 04.00 – 06.00 น. โดยส่วนมากรับชมรายการที่บ้าน เกษตรกรส่วนมากชอบสื่อบุคคลมากที่สุด รองลงมาคือสื่อโทรทัศน์ ส่วนสื่อวิทยุน้อยที่สุด ส่วนความสัมพันธ์ของสื่อประเภทต่างๆ กับการเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรของเกษตรกรพบว่า สื่อบุคคล สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุมีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรของเกษตรกรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ในการเปิดรับรับข่าวสารทางการเกษตรของเกษตรกรพบว่า สภาพการถือครองที่ดินและจำนวนพื้นที่ทำการเกษตรมีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรของเกษตรกรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กิตติกรรมประกาศ

ปัญหาพิเศษฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาอย่างลึกซึ้งจากอาจารย์ทั้งสองท่าน คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ คูหาสวรรค์เวช ประธานกรรมการปัญหาพิเศษ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา หมั่นเก็บ กรรมการปัญหาพิเศษที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือชี้แนะแนวทาง ตลอดจนตรวจทานแก้ไขข้อบกพร่องในการทำปัญหาพิเศษนี้ จนสำเร็จสมบูรณ์ด้วยความเอาใจใส่และให้กำลังใจตลอดมา ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ไว้ ณ โอกาสนี้

นอกจากนี้ยังได้รับความร่วมมือในการเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากชาวเกษตรกรเขต มีนบุรี ในกรุงเทพมหานคร และอำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา ขอขอบคุณเพื่อนๆ ทุกคน โดยเฉพาะคุณวิชัย แพระบำ ที่ช่วยเอื้อเฟื้ออุปกรณ์ในทุกๆ ด้านจนปัญหาพิเศษนี้เสร็จสมบูรณ์

ที่สำคัญกว่าสิ่งอื่นใด ความสำเร็จจะไม่บังเกิดหากผู้วิจัยปราศจากผู้มีพระคุณสูงสุดในชีวิตคือ บิดา มารดา ครอบครัวพันธังและครอบครัวพงศ์ชนะ รวมถึงผู้อยู่เบื้องหลังความสำเร็จทุกท่านที่ให้กำลังใจและช่วยเหลือตลอดมา ผู้วิจัยจึงใคร่ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

นางสาววิณากร พันธัง

นางสาวโสภา พงศ์ชนะ

11 พฤษภาคม 2550

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
นิยามศัพท์	4
สมมติฐาน	4
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม	
ทฤษฎีการสื่อสาร	6
สื่อ	11
พฤติกรรม	15
ความรู้	19
ทัศนคติ	21
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	24
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	28
สถานที่และระยะเวลาที่ทำการศึกษา	30
เครื่องมือและการทดสอบเครื่องมือในการวิจัย	30
วิธีทดสอบเครื่องมือ	31
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	31

สารบัญ (ต่อ)

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	31
บทที่ 4 ผลการวิจัยและวิจารณ์ผล	
ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร	32
ตอนที่ 2 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารกับความรู้ที่ได้รับจากสื่อต่างๆ ของเกษตรกร	36
ตอนที่ 3 ความรู้และทัศนคติของเกษตรกรที่ได้จากการเปิดรับข่าวสารจากสื่อต่างๆ	48
ตอนที่ 4 ทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อสื่อต่างๆ ในการเปิดรับข่าวสารทางการเกษตร	54
ตอนที่ 5 ปัญหาในการเปิดรับข่าวสารจากสื่อประเภทต่างๆ ของเกษตรกร	56
ตอนที่ 6 ความสัมพันธ์ของสื่อประเภทต่างๆ กับการเปิดรับข่าวสารทางการเกษตร ของเกษตรกร	59
ตอนที่ 7 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารทางการเกษตร จากสื่อประเภทต่างๆ ของเกษตรกร	61
วิจารณ์ผลการวิจัย	67
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย	70
ความรู้ของเกษตรกรที่ได้จากการเปิดรับข่าวสารจากสื่อต่างๆ	71
ทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อสื่อต่างๆ ในการเปิดรับข่าวสารทางการเกษตร ของเกษตรกร	72
ปัญหาในการเปิดรับข่าวสารจากสื่อประเภทต่างๆ ของเกษตรกร	72
ความสัมพันธ์ของสื่อประเภทต่างๆ กับการเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรของ เกษตรกร	73
ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรจากสื่อประเภทต่างๆ ของเกษตรกร	73
ข้อเสนอแนะ	73
บรรณานุกรม	74
ภาคผนวก	77
ประวัติผู้วิจัย	103

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนครัวเรือนเกษตรกรในกรุงเทพมหานครและจังหวัดฉะเชิงเทรา	29
2	แสดงสภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมโดยทั่วไปของเกษตรกร	33
3	แสดงพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากสื่อต่างๆ ของเกษตรกร	37
4	แสดงพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์ของเกษตรกร	40
5	แสดงพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากสื่อวิทยุของเกษตรกร	44
6	แสดงพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์ของเกษตรกร	46
7	แสดงความรู้ของเกษตรกรที่ได้จากการเปิดรับข่าวสารจากสื่อบุคคล	48
8	แสดงความรู้ของเกษตรกรที่ได้จากการเปิดรับข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์	50
9	แสดงความรู้ของเกษตรกรที่ได้จากการเปิดรับข่าวสารจากสื่อวิทยุ	52
10	แสดงความรู้ของเกษตรกร ที่ได้จากการเปิดรับข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์	53
11	แสดงทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อสื่อต่างๆ ในการเปิดรับข่าวสาร ทางการเกษตรของเกษตรกร	55
12	แสดงปัญหาในการเปิดรับข่าวสารจากสื่อบุคคลของเกษตรกร	56
13	แสดงปัญหาในการเปิดรับข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์ของเกษตรกร	57
14	แสดงปัญหาในการเปิดรับข่าวสารจากสื่อวิทยุของเกษตรกร	58
15	แสดงปัญหาในการเปิดรับข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์ของเกษตรกร	59
16	แสดงความสัมพันธ์ของสื่อประเภทต่างๆ กับการเปิดรับข่าวสารทางการเกษตร ของเกษตรกร	60
17	แสดงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารทางการเกษตร จากสื่อประเภทต่างๆ ของเกษตรกร	62

บทที่ 1

บทนำ

(Introduction)

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยเริ่มมีการพัฒนาประเทศอย่างมีทิศทางมีหลักเกณฑ์และมีแบบแผนอย่างจริงจังเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2504 โดยตั้งแต่เริ่มใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1 เป็นต้นมา ทำให้อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยมีอัตราค่อนข้างสูง แต่หากพิจารณาถึงการขยายตัวภาคการเกษตรของประเทศไทยในช่วงระยะหลังที่ผ่านมา มีแนวโน้มลดต่ำลงทุกปี จึงได้ริเริ่มกระบวนการวางแผนพัฒนาประเทศในแนวใหม่ ตั้งแต่การจัดทำแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 ที่ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนจากทุกภาคส่วนของสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผน และในที่สุดก็ได้นำไปสู่การปรับแนวคิดการพัฒนาประเทศใหม่ที่ไม่มองการพัฒนาประเทศแบบแยกส่วน แต่หันมาเน้นการพัฒนาแบบองค์รวมที่ยึด “คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา”

การจัดทำแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 จึงยังคงใช้การผนึกกำลังร่วมกันของประชาชนทุกภาคส่วนในสังคมไทยที่เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกระดับทุกชั้นตอน โดยยึดหลัก ร่วมกันคิด ร่วมกันทำ และร่วมกันรับผิดชอบในลักษณะเป็นเครือข่ายการพัฒนาต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 แต่การจัดทำแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 ได้ขยายกระบวนการการมีส่วนร่วมให้กว้างขวางยิ่งขึ้น โดยมีการระดมความคิดเห็นของประชาชนเริ่มตั้งแต่ระดับจังหวัดทุกจังหวัดระดับอนุภาค 9 อนุภาคทั่วประเทศขึ้นมาจนถึงระดับชาติ ภาคการเกษตรเป็นปัญหาสำคัญอันดับหนึ่ง และเป็นปัญหายากที่สุดในการพัฒนาประเทศทั้งในปัจจุบันและอนาคตทั้งนี้เพื่อสร้างความสมดุลในการพัฒนาการเกษตรให้สามารถรองรับคนส่วนใหญ่ของประเทศและลดความเหลื่อมล้ำทางด้านเศรษฐกิจและสังคมระหว่างสังคมเมืองกับสังคมชนบทจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับคนชนบทให้มากขึ้นการพัฒนาที่ดีจึงมีเป้าหมายดังนี้ (เกศินี จุฑาวชิตร, 2540)

1. ลดช่องว่างการกระจายรายได้ระหว่างกลุ่มที่มีรายได้สูงสุดและต่ำสุด โดยเน้นผู้มีรายได้ปานกลางลงมาถึงผู้มีรายได้ต่ำ ให้มีสัดส่วนรายได้เพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 50 ของรายได้ประเทศชาติ

2. ลดสัดส่วนคนยากจนของประเทศให้เหลือน้อยละ 10

3. กระจายการให้บริการทางเศรษฐกิจและสังคมที่จำเป็น สำหรับการพัฒนาศักยภาพของ
คนและอาชีพ เพื่อให้ทุกคนสามารถเข้าถึงบริการได้อย่างพอเพียง รวดเร็ว และมีคุณภาพ
4. ขยายพื้นที่ปรับโครงสร้างการเกษตรแบบยั่งยืน โดยให้มีพื้นที่ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 20 ของ
พื้นที่เกษตรกรรมทั่วประเทศ
5. เปิดโอกาสให้กลุ่มยากจน ในการประกอบอาชีพทางการเกษตรให้มีรายได้พอเพียงและมี
ทางเลือกที่จะดำรงชีวิตอยู่ในชนบทได้อย่างมั่นคง
6. เพิ่มทางเลือกในการประกอบอาชีพนอกภาคเกษตรให้เกษตรกรมากขึ้น
7. ให้ทุกชุมชนมีโอกาสมากขึ้นในการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ พื้นฟูบูรณะทรัพยากรธรรม
ชาติและสิ่งแวดล้อม
8. ให้ทุกชุมชนมีความสามารถในการแก้ปัญหาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตั้งแต่การ
วิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา การแก้ปัญหาการจัดทำแผน และประสานการสนับสนุนจากหน่วย
รัฐและเอกชน

นอกจากนี้การศึกษาศักยภาพทางเศรษฐกิจของกรุงเทพมหานคร เขตพื้นที่มีนบุรีและอำเภอ
พนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา ในปี พ.ศ.2548 พบจํารายได้ส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับผลผลิต
ภาคอุตสาหกรรมมากถึงร้อยละ43.60 และรองลงมาเป็นภาคการเกษตรมีเพียงร้อยละ 14.16
อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของจังหวัดมีอัตราลดลงถึงร้อยละ 1.83 ซึ่งจากเดิมในปี 2540 มี
อัตราการขยายตัวถึงร้อยละ 14.16 ในขณะที่พื้นที่ส่วนใหญ่ร้อยละ 55.61 ของจังหวัด เป็นพื้นที่
การเกษตร และจากการสำรวจในปี 2548 พบว่าเกษตรกรในกรุงเทพมหานคร เขตพื้นที่มีนบุรีและ
อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา ยังประสบปัญหาที่สำคัญในเรื่องการใช้น้ำเพื่อการเกษตร
การทำการเกษตรในฤดูแล้ง การได้รับความรู้ผ่านสื่อต่างๆ และสถานที่ให้บริการข่าวสารข้อมูลไม่
ทั่วถึง ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นเหล่านี้อาจส่งผลกระทบต่อกรเปิดรับข่าวสารของเกษตรกร มีผลให้
เกษตรกรไม่สามารถรับข่าวสารข้อมูลหรือความรู้ต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและการทำงาน
ทางการเกษตรได้ดีเท่าที่ควร

การศึกษาวิจัยครั้งนี้จะทำให้ทราบถึงพฤติกรรมกรเปิดรับข่าวสารกับความรู้ ทัศนคติ
ปัญหาและข้อเสนอแนะ ความสัมพันธ์ของสื่อประเภทต่างๆ และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการ
เปิดรับข่าวสารทางการเกษตรของเกษตรกรในกรุงเทพมหานคร เขตพื้นที่มีนบุรีและอำเภอพนมสาร
คาม จังหวัดฉะเชิงเทรา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรของเกษตรกรในกรุงเทพมหานคร เขตพื้นที่มีนบุรีและอำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา
2. เพื่อศึกษาความรู้และทัศนคติ ที่ได้จากการเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรของเกษตรกรในกรุงเทพมหานคร เขตพื้นที่มีนบุรีและอำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา
3. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะ ในการเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรของเกษตรกรในกรุงเทพมหานคร เขตพื้นที่มีนบุรีและอำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของสื่อประเภทต่างๆ กับการเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรของเกษตรกรในกรุงเทพมหานคร เขตพื้นที่มีนบุรีและอำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา
5. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรของเกษตรกรในกรุงเทพมหานคร เขตพื้นที่มีนบุรีและอำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรของเกษตรกรในกรุงเทพมหานคร เขตพื้นที่มีนบุรีและอำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา
2. ทราบถึงความรู้และทัศนคติที่ได้จากการเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรของเกษตรกรในกรุงเทพมหานคร เขตพื้นที่มีนบุรีและอำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา
3. ทราบถึงปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาสื่อประเภทต่างๆ ในการเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรของเกษตรกรในกรุงเทพมหานคร เขตพื้นที่มีนบุรีและอำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา
4. ทราบถึงความสัมพันธ์ของสื่อประเภทต่างๆ กับการเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรของเกษตรกรในกรุงเทพมหานคร เขตพื้นที่มีนบุรีและอำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา
5. ทราบถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรของเกษตรกรในกรุงเทพมหานคร เขตพื้นที่มีนบุรีและอำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยโดยการเก็บข้อมูลพื้นฐานทั่วไปทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร ข้อมูลที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร ความรู้และทัศนคติ ปัญหาและข้อเสนอแนะ ความสัมพันธ์ของสื่อประเภทต่างๆ และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์

กับการเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรของเกษตรกรในกรุงเทพมหานคร เขตพื้นที่มีนบุรีและอำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยใช้แบบสอบถาม

นิยามศัพท์

พฤติกรรม หมายถึง การแสดงออกถึงการยอมรับหรือไม่ยอมรับ ในการปฏิบัติของเกษตรกรในกรุงเทพมหานครเขตพื้นที่มีนบุรีและอำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา ภายหลังจากการรับทราบข่าวสารทางการเกษตรที่ได้รับจากแหล่งข้อมูลต่างๆ จากสื่อบุคคล สื่อหนังสือพิมพ์ สื่อวิทยุ และสื่อโทรทัศน์

การเปิดรับข่าวสาร หมายถึง ความสนใจในข้อมูลข่าวสารทางการเกษตรที่ได้รับจากแหล่งข้อมูลต่างๆ จากสื่อบุคคล สื่อหนังสือพิมพ์ สื่อวิทยุ และสื่อโทรทัศน์

ความรู้ หมายถึง การที่เกษตรกรมีความเข้าใจในเนื้อหาข้อมูลทางการเกษตรและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในอาชีพเกษตรกรของเกษตรกรในกรุงเทพมหานครเขตพื้นที่มีนบุรีและอำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา

ทัศนคติ หมายถึง ความรู้สึกที่เกิดขึ้นกับตัวเกษตรกรถึงความชอบหรือไม่ชอบ ความเหมาะสมหรือไม่เหมาะสม ในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารทางการเกษตรที่ได้รับจากแหล่งข้อมูลต่างๆ จากสื่อบุคคล สื่อหนังสือพิมพ์ สื่อวิทยุ และสื่อโทรทัศน์

เกษตรกร หมายถึง บุคคลที่ประกอบอาชีพเกษตรกรในกรุงเทพมหานครเขตพื้นที่มีนบุรีและอำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา

สมมติฐานของการวิจัย

การศึกษางานวิจัยเรื่อง พฤติกรรมกรเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรของเกษตรกรในกรุงเทพมหานครและจังหวัดฉะเชิงเทรา มีสมมติฐานดังนี้

1. สื่อประเภทต่างๆ ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรของเกษตรกรในกรุงเทพมหานครเขตพื้นที่มีนบุรีและอำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา
2. สื่อประเภทต่างๆ มีความสัมพันธ์ต่อการเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรของเกษตรกรในกรุงเทพมหานครเขตพื้นที่มีนบุรีและอำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา
3. ปัจจัยด้านเพศ อายุ การศึกษา ศาสนา สมาชิกในครอบครัว อาชีพทางการเกษตร การเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตร รายได้จากอาชีพการเกษตร สภาพการถือครองที่ดินและจำนวนพื้นที่ทำการเกษตรไม่มีความสัมพันธ์ต่อการเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรของเกษตรกรในกรุงเทพมหานครและจังหวัดฉะเชิงเทรา

4. ปัจจัยด้านเพศ อายุ การศึกษา ศาสนา สมาชิกในครอบครัว อาชีพทางการเกษตร การเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตร รายได้จากอาชีพการเกษตร สภาพการถือครองที่ดินและจำนวนพื้นที่ทำการเกษตรมีความสัมพันธ์ต่อการเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรของเกษตรกรในกรุงเทพมหานครและจังหวัดฉะเชิงเทรา

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

(Literature Review)

งานวิจัยเรื่องพฤติกรรมกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรของเกษตรกรในกรุงเทพมหานคร และในจังหวัดฉะเชิงเทรา ผู้วิจัยได้มีการตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. ทฤษฎีการสื่อสาร
2. สื่อ
3. พฤติกรรม
4. ความรู้
5. ทศนคติ
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ทฤษฎีการสื่อสาร

ความหมายของการสื่อสาร

ยูพา สุภากุล (2540: 2) ให้ความหมายของการสื่อสารไว้ว่า การสื่อสาร หมายถึง การสื่อสารของมนุษย์ (Human Communication) โดยการที่มนุษย์อาศัยการสื่อสารเป็นเครื่องมือเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ในการดำเนินกิจกรรมใดๆ ของตนและเพื่ออยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคม คำว่า "การสื่อสาร" (Communication) มาจากภาษาลาตินว่า "communis" ซึ่งหมายถึงร่วมกัน คล้ายคลึงกัน หรือกล่าวโดยทั่วไปก็คือ การสื่อสารเป็นกระบวนการในการส่งหรือแลกเปลี่ยนข่าวสาร หรือความคิด ระหว่างบุคคล ได้มีผู้ให้ความหมายของคำว่า การสื่อสาร แตกต่างกันไป ออกไปตามแต่ทัศนะของแต่ละคนและสิ่งที่ยึดถือในการพิจารณา

Charles E. Osgood (1954) ให้ความหมายไว้ว่า เรามีการสื่อสารกันก็ต่อเมื่อมีระบบหนึ่งซึ่งแหล่งของสารมีอิทธิพลต่ออีกระบบหนึ่งที่เป็นจุดหมายปลายทาง โดยการควบคุมสัญญาณต่างๆ กัน ซึ่งสามารถส่งผ่านไปทางช่องทางที่มีการต่อเชื่อมโยงกัน ส่วน Shannon และ Weaver (1949) กล่าวถึง การสื่อสารที่ว่า ไปจะครอบคลุมถึงกระบวนการทั้งหมดที่ทำให้จิตใจของบุคคลหนึ่งไปมีผลกระทบต่อบุคคลอื่น Schramm (1960) เน้นถึงการสื่อสารว่าอยู่ที่ความสัมพันธ์ของมนุษย์

Rogers (1971) ได้ให้ความหมายของการติดต่อสื่อสารว่า คือ ผู้ที่ส่งสาร ส่งสารไปยังผู้รับสาร โดยมีวัตถุประสงค์ในการส่งสารเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในตัวของผู้รับสาร ด้านความรู้ ทักษะคติ ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้รับสาร

จากแนวความคิดของบุคคลต่างๆ อาจจะสรุปได้ว่า การสื่อสารเป็นการติดต่อเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในผู้รับสาร (ณรงค์สมพงษ์, 2530: 22-23)

ความสำคัญของการสื่อสาร

ดิกษก บรรลือฤทธิ์ (2543: 12-13) กล่าวถึงความสำคัญของการสื่อสารไว้ว่า การสื่อสารเป็นพฤติกรรมของมนุษย์ที่แสดงออกควบคู่กับพฤติกรรมอื่นๆ ที่จำเป็นในการดำรงชีวิต เพื่อตอบสนองความต้องการทางร่างกาย บทบาทที่สำคัญของการสื่อสาร คือ การสืบทอดส่งต่อวัฒนธรรม ทำให้มนุษย์สามารถพัฒนาชีวิตและความเป็นอยู่ต่อกันไปได้ในแต่ละชั่วอายุคน อาจมีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. บอกกล่าวให้ความรู้
2. ให้ข้อมูลข่าวสารทุกชนิด ให้ความบันเทิง เพลิดเพลิน มีความสุข
3. ให้เกิดอารมณ์ ความรู้สึกทางใดทางหนึ่ง
4. วัตถุประสงค์เฉพาะ เช่น เพื่อเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพเพื่อให้เกิดการสืบค้น เพื่อให้เกิดการประสานงาน และเข้าใจในกฎระเบียบปฏิบัติ

ปรมะ สตะเจทิน (2540: 1-2) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการสื่อสารไว้ว่า การสื่อสารเป็นปัจจัยที่สำคัญอีกปัจจัยหนึ่งนอกเหนือจากปัจจัยสี่ และการที่จะได้มาซึ่งปัจจัยสี่นั้นย่อมต้องอาศัยการสื่อสารเป็นเครื่องมือ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ในการดำเนินกิจกรรมของตนและเพื่ออยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคม การสื่อสารมีความสำคัญหลักๆ ต่อมนุษย์ 5 ประการคือ

1. ความสำคัญต่อความเป็นสังคม

เป็นเครื่องมือที่จะรักษาสถาบัน และกฎเกณฑ์ของสังคมให้เป็นที่ยอมรับและปฏิบัติกันต่อไป เมื่อสังคมมีการเปลี่ยนแปลงไป การสื่อสารก็จะทำความเข้าใจระหว่างกัน สร้างกฎเกณฑ์ใหม่ เปลี่ยนแปลงทัศนคติ และพฤติกรรมให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของสังคม ในสังคมแบบดั้งเดิมและสังคมขนาดเล็ก สมาชิกของสังคมอาศัยการสื่อสารด้วยการบอกเล่าจากคนหนึ่งไปยังอีกคนหนึ่ง เป็นการสื่อสารแบบเผชิญหน้า และการสื่อสารระหว่างบุคคลเป็นหลัก ในขณะที่ในสังคมสมัยใหม่และมีขนาดใหญ่ มีความสลับซับซ้อน มีกิจกรรม

มากมาย และมีคนเป็นจำนวนมากนั้นต้องอาศัยการสื่อสารมวลชนเข้ามา มีบทบาทอย่างสำคัญในการสื่อสาร

2. ความสำคัญต่อชีวิตประจำวัน

มนุษย์มีการสื่อสารอยู่ตลอดเวลา มีกิจกรรมต่างๆ ที่ทำเป็นประจำวันมากมาย ล้วนแล้วแต่มีการสื่อสารเข้ามาเกี่ยวข้องอยู่เสมอไม่ในฐานะผู้ส่งสาร (พูด เขียน แสดงกิริยาท่าทาง) ก็ในฐานะผู้รับสาร (ฟัง อ่าน ดู) หรือแม้แต่การสื่อสารภายในตัวเองก็เกิดขึ้นตลอดเวลาที่ตื่นอยู่

3. ความสำคัญต่ออุตสาหกรรมและธุรกิจ

การประชาสัมพันธ์ เป็นเครื่องมือในการเผยแพร่ข่าวสารเพื่อลดปัญหาความขัดแย้งและสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องให้เกิดขึ้น รวมทั้งตรวจสอบประชาคติหรือความคิดเห็นของประชาชนกลุ่มต่างๆ ใช้ “ การโฆษณา ” เป็นเครื่องมือในการเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับสินค้าและชักจูงใจให้ประชาชนซื้อสินค้า โดยอาศัยสื่อต่างๆ เช่น ป้ายโฆษณาตามอาคาร ป้ายโฆษณาข้างและทำยรตโดยสารประจำทาง โฆษณาทางหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และภาพยนตร์

4. ความสำคัญต่อการปกครอง

การเผยแพร่ข่าวสารให้ประชาชนได้รับทราบและเข้าใจ เพื่อให้เกิดความร่วมมือและการปฏิบัติตามนโยบายและกฎเกณฑ์ที่รัฐบาลได้กำหนดไว้ เช่น การเสียภาษี การเลือกตั้ง ฯลฯ

5. ความสำคัญต่อการเมืองระหว่างประเทศ

พัฒนาการของเทคโนโลยีทางการสื่อสารช่วยทำให้ประเทศต่างๆ สามารถติดต่อแลกเปลี่ยนข่าวสารและความคิดกันได้โดยสะดวกและรวดเร็ว เพื่อเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับประเทศสร้างความเข้าใจอันดีและชักจูงใจให้ได้รับความร่วมมือสนับสนุนจากประเทศอื่น รวมทั้งเพื่อศึกษาถึงความรู้สึกนึกคิดของประชาชนในประเทศอื่นที่มีต่อประเทศของตน

กระบวนการและวิธีการติดต่อสื่อสาร

พจนทรัพย์ สิทธิพรหม (2539: 4) กล่าวว่า กระบวนการสื่อสาร คือการเกิดปรากฏการณ์เคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องกันอยู่ตลอดเวลาไม่หยุดนิ่ง ที่มีความเชื่อมโยงกับสภาพแวดล้อมต่างๆ เช่น เวลา ระยะทาง สถานที่ สภาพอากาศ และบุคคลเข้าด้วยกัน

กระบวนการสื่อสารมีความสัมพันธ์กับกระบวนการทางสังคม วัฒนธรรม และจิตวิทยา ตลอดจนการรับรู้ การเรียนรู้ ความเชื่อ ทศนคติ ค่านิยม และความคิดกลายเป็นพฤติกรรมสื่อสารของมนุษย์ที่มีความยุ่งยากซับซ้อน ดังนั้น การที่จะให้การสื่อสารสัมฤทธิ์ผลจึง

ต้องศึกษาถึงองค์ประกอบของกระบวนการสื่อสารด้วยการศึกษาจากแบบจำลองการสื่อสาร (Communication Model)

เสถียร เขยประทับ (2541: 22-23) ได้กล่าวถึงกระบวนการสื่อสารว่ามีองค์ประกอบที่สำคัญ 5 ประการด้วยกัน คือ

1. แหล่งสาร หรือผู้ส่งสาร มีปัจจัยสำคัญ 4 ประการ ที่กำหนดความสามารถของแหล่งสาร ได้แก่ ทักษะในการสื่อสาร ทักษะคติ ความรู้ และระดับของสังคมและวัฒนธรรม การสื่อสารจะมีประสิทธิภาพ ถ้าแหล่งสารและผู้รับสารมีคุณลักษณะทั้ง 4 ประการ นี้คล้ายๆ กัน

2. สาร หมายถึง สิ่งเร้าที่แหล่งสารส่งออกไปยังผู้รับสาร สารถือได้ว่าเป็นผลผลิตของผู้ส่งสารที่ส่งผ่านช่องทางไปยังผู้รับสาร องค์ประกอบของสารซึ่งได้แก่ รหัสของสาร เนื้อหาของสาร การปฏิบัติต่อสาร ส่วนประกอบและโครงสร้าง

3. ช่องสาร ในแง่ของคลื่นแสง คลื่นเสียง หรือสื่อในการสื่อสาร เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร ฯลฯ

4. ผู้รับสาร การที่ผู้รับสารจะรับสารได้ดีแค่ไหนขึ้นอยู่กับปัจจัยในตัวของผู้รับสาร ได้แก่ ทักษะในการสื่อสาร ทักษะคติ ความรู้ และระดับของสังคมและวัฒนธรรม

5. ผลของการสื่อสาร อาจเป็นไปได้ทั้งผลในทางลบและผลในทางบวกซึ่งอาจจะเป็นผลในระยะสั้น หรือผลในระยะยาวก็ได้ การสื่อสารอาจมีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความรู้ ความเชื่อ ทักษะคติ หรือพฤติกรรมของผู้รับสารได้

กระบวนการในการส่งสาร การโต้ตอบต่อสารที่ส่งและการโต้ตอบซึ่งกันและกัน หรือปฏิภยสัมพันธ์ จะเห็นได้ว่าในกระบวนการสื่อสารสามารถเป็นได้ทั้งผู้เข้ารหัสและผู้ถอดรหัส หรืออีกนัยหนึ่งเป็นทั้งแหล่งสาร หรือผู้ส่งสารและผู้รับสารในเวลาเดียวกันก็ได้

หลักและทฤษฎีการสื่อสาร

พูนทรัพย์ สิทธิพรหม (2539: 4-8) นักการศึกษาท่านหนึ่งได้กล่าวถึง แบบจำลองการสื่อสาร (Communication Model) หลายๆ รูปแบบ ซึ่งเป็นตัวแทนที่ทำให้มองเห็นภาพการสื่อสารที่เป็นรูปธรรม อันจะทำให้เกิดความเข้าใจกระจ่างชัดขึ้น สามารถรู้ว่ามีปัญหาอยู่ที่ไหนเกิดขึ้นได้อย่างไร และจะหลีกเลี่ยงปัญหาและอุปสรรคของการสื่อสารได้อย่างไรบ้าง และได้อ้างถึงแบบจำลองของอริสโตเติล (Aristotle Model) ที่ได้ให้ความสำคัญในการสื่อสาร 3 ประการ คือ

1. ผู้พูด (Speaker)
2. คำพูด (Speech)
3. ผู้ฟัง (Audience)

นอกจากนี้ พจนานุกรม ลิขิตพจนม ยังได้อ้างถึง แบบจำลองหลักและทฤษฎีการสื่อสารของนักสื่อสารจากต่างประเทศ ดังนี้

แบบจำลองของลาสเวลล์ (The Lasswell Model) ที่ได้เสนอถึงวิธีการที่จะอธิบายกระบวนการสื่อสารได้ชัดเจนที่สุด คือ การตอบคำถามต่างๆ ต่อไปนี้

1. ใคร (Who) คือ ผู้ส่งสาร
2. กล่าวอะไร (What) คือ สาร
3. ในช่องทางใด (Channel) คือ สื่อ
4. ถึงใคร (to Whom) คือ ผู้รับสาร
5. มีผลอะไร (What effect) คือ ผล

แบบจำลองของแชนนอน และวีเวอร์ (The Shannon and Weaver Model) เป็นกระบวนการสื่อสารทางเดียว เติงเส้นตรง ประกอบด้วย แหล่งสาร (Information Source) ส่งสารในรูปรหัสเข้าตัวถ่ายสาร (Transmitter) เป็นสัญญาณ (Signal) ส่งไปยังผู้รับสาร (Receiver) ที่จะแปลสัญญาณกลับเป็นสารส่งไปยังจุดหมาย (Destination) ในขณะที่สัญญาณถูกส่งไปจะมีสิ่งรบกวน หรืออุปสรรคในการสื่อสารเกิดขึ้น (noise source) ทำให้เกิดผลเสียต่อสารที่จะส่งไปยังผู้รับสารซึ่งทำให้การสื่อสารประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวได้ (Communication Breakdown)

แบบจำลองของออสกู๊ดและชเรมม (The Osgood and Schramm Model) ได้เสนอแบบจำลองกระบวนการสื่อสารเป็นแบบวงกลม ที่เน้นให้เห็นว่าทั้งผู้ส่งสารและผู้รับสาร ได้ทำหน้าที่อย่างเดียวกันด้วยการเข้ารหัสและถอดรหัส แสดงถึงการสื่อสารที่คู่สื่อสารต่างส่งสารให้กันและกัน ต่างทำหน้าที่อย่างเดียวกันคือ ทั้งเข้ารหัสตีความ ถอดรหัสตีความ แบบจำลองนี้มีประโยชน์อย่างยิ่ง ในการสื่อสารระหว่างบุคคลที่ผู้ส่งสารและผู้รับสารกระทำหน้าที่คล้ายคลึงกัน

แบบจำลองของเบอร์โล (The Berlo Model) ได้เสนอแบบจำลองการสื่อสารเชิงเส้นตรง ซึ่งมีผู้ใช้มากในชื่อของ S-M-C-R Model ที่มีส่วนประกอบหลัก 4 ประการ คือ

1. ผู้ส่งสาร (Source) ทักษะในการสื่อสาร ทศนคติ ความรู้ ระบบสังคม วัฒนธรรม
2. สาร (Message) ประกอบด้วย ส่วนประกอบ โครงสร้าง การจัดการ เนื้อหา รหัส
3. ช่องว่าง (Channel) ประกอบด้วย การเห็น การได้ยิน การสัมผัส การได้กลิ่น
4. ผู้รับสาร (Receiver) ทักษะในการสื่อสาร ทศนคติ ความรู้ ระบบสังคม วัฒนธรรม

2. สื่อ

ความหมายของสื่อ

ยุพา สุภากุล (2540 : 100) ได้อ้างถึง สื่อ ตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถานพ.ศ. 2493 และ พ.ศ. 2525 หมายถึง ทำการติดต่อให้ถึงกัน ชักนำให้รู้จักกันในกระบวนการของสื่อมวลชน คำว่า สื่อ (Channel or Medium) คือ พาหนะนำข่าวสาร (Message Vehicles) หรือพาหนะของสารหรือสิ่งที่ขนส่งสาร (Carrier of Messages) จากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร

การแบ่งประเภทของสื่อ

ได้มีนักการศึกษาทางด้านสื่อหลายท่านพยายามแบ่งสื่อเป็นหลายลักษณะ อาทิ เช่น ยุพา สุภากุล (2540 : 102) ได้กล่าวถึงประเภทของสื่อที่นักวิชาการที่ได้แบ่งไว้ต่างๆ กันดังนี้

1. แบ่งประเภทของสื่อไว้หลายรูปแบบ ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์
2. แบ่งประเภทของสื่อออกเป็นสื่อที่รับรู้โดยการฟังหรือสื่อโสต การเห็นหรือสื่อทัศน์และทั้งการฟังและการมองเห็นหรือสื่อโสตทัศน์

3. แบ่งประเภทของสื่อเป็นร้อนและสื่อเย็น เช่น ภาพยนตร์และโทรทัศน์

4. แบ่งประเภทของสื่อโดยธรรมชาติในการนำสาร เช่น ภาษาพูด เขียน สัญลักษณ์

5. แบ่งประเภทของสื่อ ตามรูปแบบและสถานการณ์การสื่อสาร มี 3 ลักษณะ ดังนี้

5.1 สื่อภายในบุคคล เป็นการสื่อสารกับตนเอง

5.2 สื่อระหว่างบุคคล การสื่อสารระหว่างบุคคลเป็นรูปแบบของการสื่อสารตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป บุคคลได้มีการพูดกันอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ

5.3 การสื่อสารมวลชน เป็นการแบ่งประเภทสื่อโดยอาศัยการรับรู้ผ่านประสาทสัมผัสเป็นหลัก คือ สื่อทัศน์ สื่อโสต สื่อโสตทัศน์

6. การแบ่งประเภทของสื่อเป็นสื่อสนับสนุน แบ่งได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้

6.1 สื่อสนับสนุนในการบันทึกข่าวสาร เช่น เครื่องพิมพ์ กล้อง ฟิล์ม ฯลฯ

6.2 สื่อสนับสนุนในการขนส่งข่าวสาร เช่น การคมนาคม และบริการไปรษณีย์

6.3 สื่อสนับสนุนในการถ่ายทอดข่าวสาร เช่น ระบบสื่อสารโทรคมนาคม

เกณฑ์ในการเลือกใช้สื่อ

การเลือกใช้สื่อเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการสื่อสาร กิติมา สุรสนธิ (2541: 13)

กล่าวว่า อาจขึ้นอยู่กับปัจจัยในด้านการพิจารณาเลือกใช้สื่อของผู้ส่งสาร ดังนี้

1. ความเหมาะสมของสื่อกับผู้ส่งสาร เช่น การเข้ากันได้กับการใช้สื่อของผู้ส่งสาร
2. ความเหมาะสมของสื่อกับเนื้อหาของสาร เช่น สื่อที่มีภาพและเสียง หรือสื่อสิ่งพิมพ์
3. ความเหมาะสมของสื่อกับผู้รับสาร เช่น การอ่านออกเขียนได้ การฟังได้ยิน
4. ความเหมาะสมของสื่อกับสภาพแวดล้อม เช่น เหมาะสมกับสถานการณ์
5. ความเหมาะสมของสื่อกับต้นทุนที่ผลิต เช่น ค่าใช้จ่ายที่ต่างกันของสื่อแต่ละชนิด

กิตติมา สุรสนธิ (2541) กล่าวถึงปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปิดรับข่าวสารจากสื่อต้องประกอบไปด้วยปัจจัย ดังนี้

1. การแสวงหาข้อมูลเพื่อต้องการให้มีความคล้ายคลึงกับคนอื่นในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง
 2. การเปิดรับข้อมูลข่าวสารจะเปิดรับเมื่อตนเองสนใจหรือเกี่ยวข้อง
 3. การเปิดรับประสบการณ์รับข่าวสารเพราะต้องการผ่อนคลาย หรือเรียนรู้
- การเลือกรับสื่อและข่าวสาร ผู้รับสารมีกระบวนการเลือกสรรที่แตกต่างกัน ตามความต้องการ ความเชื่อ ความรู้สึกนึกคิดที่ไม่เหมือนกันของแต่ละบุคคล กระบวนการดังกล่าวประกอบด้วย

1. การเลือกเปิดรับหรือเลือกสนใจ ตามความเชื่อและหลีกเลี่ยงสิ่งที่ขัดแย้ง
 2. การเลือกรับรู้หรือตีความข่าวสารที่สนใจ ตามความเข้าใจ ความเชื่อ
 3. การเลือกจดจำ บุคคลจะจดจำข่าวสารที่ตนสนใจกับความต้องการของตนเอง
- นอกจากนี้การเลือกใช้สื่อได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ ก็จะเป็นประโยชน์ทั้งกับผู้ส่งสารและผู้รับสารด้วยกัน มีวิธีการเลือกใช้สื่ออยู่ 2 ประการด้วยกัน คือ

1. การใช้สื่อเดียว ในการถ่ายทอดข่าวสารไปยังผู้รับ เช่น ใช้สื่อบุคคลอาจมีข้อจำกัดในเรื่องของการเข้าถึงผู้รับ สื่อบางสื่อสร้างความสนใจผู้รับน้อย เช่น สื่อวิทยุ ซึ่งไม่มีภาพ ไม่มีสีสัน
2. การใช้สื่อผสม เป็นการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร โดยการใช้สื่อหลายประเภทหรือหลายสื่อเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการรับรู้ข่าวสารได้อย่างต่อเนื่อง เช่น ผู้ส่งอาจใช้ทั้งสื่อพื้นบ้าน สื่อบุคคล สื่อวิทยุกระจายเสียง สื่อโทรทัศน์ สื่อภาพยนตร์ และสื่ออื่นๆ ที่เหมาะสม

ข้อดีและข้อจำกัดของสื่อแต่ละประเภท

เสนห์ นครสันติภาพ (2541: 24-25) ได้กล่าวถึง คุณสมบัติของสื่อบุคคลไว้ดังต่อไปนี้

1. ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนข่าวสารแบบสองทาง (two way communication) ผู้รับสารไม่เข้าใจก็สามารถซักถาม หรือขอข่าวสารเพิ่มเติมจากแหล่งสารได้ในเวลาอันรวดเร็วผู้ส่งสารก็สามารถปรับปรุง แก้ไข สารที่ส่งออกไปให้เข้ากับความต้องการ และความเข้าใจของผู้รับสารได้ ในเวลาอันรวดเร็วเช่นกัน ทำให้สามารถลดอุปสรรคของการสื่อสารที่เกิดจากการเลือกรับสาร เลือกแปลความหรือตีความสารและการเลือกจำสารได้

2. สามารถสร้างความน่าเชื่อถือในตัวของผู้ส่งสารได้มาก และทำให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพมากขึ้น

3. ปฏิกริยาตอบสนองในขณะที่ทำการสื่อสารอยู่ในระดับสูง

4. ช่วยลดกระบวนการทางเลือกในทางจิตวิทยา โดยเฉพาะการเลือกรับสาร

แต่สื่อบุคคลมีข้อจำกัด คือ ไม่สามารถส่งข่าวสารไปยังผู้รับจำนวนมากๆ ในเวลาอันรวดเร็วได้ ในขณะที่นรินทร์ชัย พัฒนพงศา (2542 : 158-159) ได้กล่าวถึงข้อดีและข้อจำกัดของสื่อประเภทต่างๆ ไว้ดังต่อไปนี้

สื่อสิ่งพิมพ์

1. สามารถให้ข่าวสารจำนวนมาก หรือข่าวสารที่ซับซ้อนได้

2. จะอ่านในโอกาสใดที่เหมาะสมกับตนก็ได้

3. เก็บไว้อ่านซ้ำได้ จึงทบทวนให้กระจ่างว่าทำอะไร เป็นขั้นเป็นตอน

4. จะอ่านช้าหรือเร็วก็ได้แล้วแต่ผู้อ่าน

ข้อจำกัดของสื่อสิ่งพิมพ์ คือ ผู้รับสารจะต้องอ่านหนังสือออก หรือมีเงินก็ใช้ภาพให้มาก ถ้าหากตัวบุคคล เป้าหมายหรือผู้รับสารไม่มีทักษะการอ่านมากนัก หรืออ่านหนังสือไม่ได้

ณรงค์ สมพงษ์ (2530 : 292-293) ได้กล่าวถึงข้อจำกัดของสื่อวัสดุสิ่งพิมพ์ไว้ดังนี้

1. มีความบอบบางและฉีกขาดง่าย

2. มีปัญหาและอุปสรรคในการแจกจ่าย ถ้าหากการขนส่งหนังสือพิมพ์ไม่ถึงกลุ่มเป้าหมาย การสื่อสารด้วยสิ่งพิมพ์ก็จะขาดตอนลง

3. การใช้วัสดุสิ่งพิมพ์กับกลุ่มเป้าหมายที่ไม่รู้หนังสือ ต้องอาศัยการออกแบบสิ่งพิมพ์ที่มีความหมายและน่าสนใจ เนื่องจากต้องอาศัยเวลามากกว่าการสื่อสารด้วยสื่ออื่น

สื่อวิทยุกระจายเสียง

นรินทร์ชัย พัฒนพงศา (2542: 158-159) ได้กล่าวถึง ข้อดีและข้อจำกัดของสื่อเสียงไว้ดังนี้

1. สร้างความตื่นตัวและเร้าใจให้ติดตามรับข่าวสาร
2. แก้ปัญหาการอ่านไม่ออกให้รับทราบเรื่อง และจดจำได้ตามสมควร
3. ให้ข่าวสารที่ละเอียด และซับซ้อนที่ไม่ดีนัก
4. ผู้รับสื่ออาจทำกิจกรรมอื่นไปด้วย การฟังอาจไม่ดีนักแต่ไม่ต้องหยุดกิจกรรม

อื่นๆ

ณรงค์ สมพงษ์ (2530 : 292-293) ได้กล่าวถึงข้อจำกัดของสื่อวิทยุกระจายเสียงไว้ดังนี้

1. สื่อวิทยุกระจายเสียงสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้กว้างเนื่องจากมีรัศมีการส่งคลื่นวิทยุไปได้ไกลมากกว่าวิทยุโทรทัศน์
2. มีความรวดเร็วในการเสนอข่าวสารทำให้คนฟังมีความเชื่อมั่นในข่าวสารจากสื่อวิทยุว่าเป็นข้อเท็จจริงที่จะติดตามรายละเอียดจากสื่อชนิดอื่นๆ ต่อไป
3. ไม่มีข้อจำกัดเรื่องเวลาและสถานที่
4. เครื่องรับมีราคาถูก ประชาชนสามารถเปิดรับข่าวสารได้มากกว่าสื่อมวลชน
5. ไม่ต้องอาศัยทักษะในการอ่าน ฟังแล้วเข้าใจ เข้าถึงผู้ฟังทุกระดับ ทุกเพศ ทุก

อื่นๆ

วัย

ส่วนข้อจำกัดของสื่อวิทยุกระจายเสียง มีดังนี้

1. ผู้ฟังไม่สามารถย้อนกลับมาฟังรายการได้ใหม่
2. เป็นการสื่อสารแบบทางเดียว ไม่สามารถถามหรือติดต่อกับผู้จัดรายการได้
3. ผู้ฟังได้ยินเพียงแค่เสียงอย่างเดียวจึงต้องใช้จินตนาการประกอบ

สื่อวิทยุโทรทัศน์

1. เป็นสื่อที่ให้ทั้งภาพและเสียง มีการเคลื่อนไหวจึงดึงดูดความสนใจของผู้ดูได้
2. สามารถแพร่ภาพไปได้ในระยะทางไกลๆ ด้วยเวลาอันรวดเร็ว
3. สามารถสร้างแรงจูงใจ สร้างทัศนคติและเสนอปัญหาเรื่องต่างๆ ได้ดี จึงมีพลัง

มาก

ในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคนในสังคมได้ดี

ข้อจำกัด คือผู้ชมไม่สามารถสะท้อนปฏิกิริยาได้ทันที ผู้ชมจำเป็นต้องปรับตัวเข้าหารายการที่จะรับผู้ชมส่วนใหญ่มีแนวโน้มในการดูรายการโทรทัศน์เพื่อความบันเทิงมากกว่าดูเพื่อการศึกษา

3. พฤติกรรม

ความหมายของพฤติกรรม

เกดสินี จุฑาวิจิตร (2540: 55) ได้ให้ความหมายของ " พฤติกรรม" ว่าหมายถึง การกระทำหรือการแสดงออกของบุคคล ซึ่งสามารถสังเกตเห็นได้ โดยปกติคนเราส่วนใหญ่มักจะแสดงออกตามทัศนคติของตน เสมือนเป็นทางเลี้ยวของพฤติกรรม ซึ่งถือว่าเป็นเครื่องควบคุมการกระทำของบุคคล

และในทำนองเดียวกัน ชนิษฐา วิเศษสาร (2536: 2) ได้ให้ความหมายของคำว่า "พฤติกรรม" ไว้ว่า เป็นกิจกรรมหรือการกระทำต่างๆ ที่ร่างกายแสดงออกมา ซึ่งอาจสังเกตเห็นได้โดยตรงหรือไม่ก็ได้ แต่สามารถใช้เครื่องมือวัดได้ พฤติกรรมที่สังเกตเห็นได้ เช่น การหัวเราะ การร้องไห้ การตีใจ กิริยาท่าทางต่างๆ ส่วนพฤติกรรมที่ไม่สามารถมองเห็นได้ต้องใช้เครื่องมือวัด หรืออนุมานเอาจากการแสดงออก เช่น ความคิด ความจำ การเรียนรู้ ความถนัดและสติปัญญา เป็นต้น

ประภทของพฤติกรรม

ศิริรญา จามรมาน และปนัดดา ชำนาญสุข (2542: 2) พบว่า นักจิตวิทยาได้แบ่งพฤติกรรมของมนุษย์ออกเป็น 2 ชนิด คือ

1. Overt behavior หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกให้บุคคลอื่นมองเห็นได้ เช่น การยิ้ม การเขียนหนังสือ การเดิน หน้าแดง เป็นต้น
2. Covert behavior หมายถึง พฤติกรรมที่เกิดขึ้นภายใน ซึ่งบุคคลอื่นมองไม่เห็น แต่สามารถวัดได้ เช่น ความคิด ความรู้สึก ทัศนคติ ความเชื่อ เป็นต้น พฤติกรรมที่เกิดขึ้นภายในนี้เราอาจวัดได้ง่ายๆ เช่น การสอบถามโดยตรง หรือวัดในระดับที่สูงขึ้น คือการสอบถามทางอ้อม เช่น การใช้แบบสอบถาม หรือการใช้เครื่องมือช่วยวัด

นอกจากนี้ชนิษฐา วิเศษสาร (2536: 3) ได้กล่าวถึง พฤติกรรมภายนอกและพฤติกรรมภายในว่ามีความสัมพันธ์กัน โคนพฤติกรรมภายในมักเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมภายนอก ปกติมนุษย์มักมีธรรมชาติที่จะแสดงออกปฏิกิริยาต่างๆ ออกมาตามความรู้สึกนึกคิดภายในจิตใจของตนเอง ดังนั้น การจะเข้าใจ " จิตใจ " ซึ่งเป็นพฤติกรรมภายในของบุคคล จึงต้องศึกษาจากพฤติกรรมภายนอกแต่การจะเข้าใจพฤติกรรมภายนอกของบุคคลนั้นๆ ได้อย่างสมบูรณ์จำเป็นต้อง

เข้าใจธรรมชาติของพฤติกรรมภายในอย่างถ่องแท้ด้วย นั่นคือนักจิตวิทยาจะศึกษาทั้งพฤติกรรมภายนอกและพฤติกรรมภายในของบุคคล ซึ่งรวมกันเป็นพฤติกรรมของมนุษย์ทั้งหมด

นิรนาม (2542: 6) ได้อ้างถึงลูฟท์และอิงแฮม (Joseph Luft and Harry Ingham) ได้แบ่งพฤติกรรมไว้เป็น 4 ประเภท ซึ่งจะช่วยให้เราเข้าใจพฤติกรรมภายในและภายนอกที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น ดังนี้

1. เปิดเผย (Open) คือ พฤติกรรมที่ตนเองรู้ และผู้อื่นก็รู้
2. ความลับ (Secret) คือ พฤติกรรมที่ตนเองรู้ แต่ผู้อื่นไม่รู้
3. จุดบอด (Blind) คือ พฤติกรรมที่ตนเองไม่รู้ แต่ผู้อื่นรู้
4. อวิชา (Unknown) คือ พฤติกรรมที่ตนเองไม่รู้และผู้อื่นก็ไม่รู้

อิทธิพลที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

นิรนาม (2542) กล่าวว่าอิทธิพลที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมโดยทั่วไป การโน้มน้าวให้บุคคลเปลี่ยนพฤติกรรมในทุกะดับของการสื่อสารสังคมผ่านสื่อต่างๆ อาจทำได้โดยอาศัยวิธีการดังนี้

1. การปลุกเร้าอารมณ์ เพื่อให้เกิดความตื่นตัวเร้าใจในการติดตาม โดยใช้เสียงหรือภาพ หรือทั้งเสียงและภาพ
2. การสร้างแบบอย่างขึ้นในใจ เป็นการสร้างมาตรฐานอย่างหนึ่งขึ้น เพื่อให้มาตรฐานนั้นปลูกศรัทธา และเป็นตัวอย่างแก่ผู้รับสารที่ต้องปฏิบัติตาม
3. การให้รางวัล เช่น การลด แลก แจก แถม ในกรณีโฆษณาเพื่อเป็นการจูงใจให้เลือกซื้อสินค้ายี่ห้อหนึ่งๆ หรือใช้ในการรณรงค์เพื่อให้ประชาชนร่วมมือ หรือเข้าร่วมในกิจกรรมที่ต้องการ

ประจวบ อินฮ็อค (2529) กล่าวถึงนักมานุษยวิทยาหลายๆ ท่าน ได้ให้ข้อสรุปเกี่ยวกับพลังที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของมนุษย์ได้ดังนี้

1. มนุษย์แต่ละคนมีแรงขับ และพลังที่ต้องประพฤติปฏิบัติ เพื่อความอยู่รอดและความมั่นคงแห่งชาติ อันเป็นความจำเป็นพื้นฐานของสัตว์ทั้งหลาย
2. มนุษย์แต่ละคนเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมที่หล่อหลอมรวมตัว จึงมักจะต้องประพฤติปฏิบัติไปตามครรลองของสังคมแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องประสานกับเป้าหมายส่วนตัว
3. พลังทางสังคมมีอิทธิพลต่อมนุษย์มากที่สุดได้แก่ ครอบครัวของตนเอง เพื่อนบ้าน

ห้องสมุดคณะเทคโนโลยีการเกษตร พระจอมเกล้าลาดกระบัง

4. ความจำเป็นเบื้องต้นของชีวิตมนุษย์ และประสบการณ์ได้หล่อหลอมให้เกิดเป็นรูปแบบของมนุษย์แต่ละคนที่เรียกว่า “บุคลิกภาพ”

5. แม้วามมนุษย์แต่ละคนจะมีบุคลิกภาพของตนเอง แต่เมื่อมาอยู่รวมกันในกลุ่มเดียวกัน มีผลประโยชน์ร่วมกัน ภายในสิ่งแวดล้อมเช่นเดียวกัน ก็ย่อมเกิดเป็นบุคลิกภาพของกลุ่มขึ้นได้ ซึ่งจะมีผลต่อการแสดงออกของกลุ่มด้วย เช่น จะพบว่าคนบางกลุ่มมีลักษณะก้าวร้าว รุกราน บางกลุ่มมีลักษณะหัวโบราณ ฯลฯ เป็นต้น

6. มนุษย์จะมีสัญลักษณ์ในการสื่อความหมายส่วนตัวของเขาเองในรูปแบบต่างๆ ซึ่งจะสามารถสืบสาวไปถึงพลังภายในที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมนั้นๆ ได้ เช่น คำพูด วัตถุ การกระทำ ตลอดจนสิ่งที่สื่อถึงการกระทำทั้งในจิตสำนึกและภายใต้จิตสำนึก เช่น การนึกถึงภาพของผู้ที่ชอบขับรถเปรียบเทียบกับผู้ที่นิยมฟังเพลงไทยเดิม ซึ่งบุคคลทั้ง 2 นี้ จะมีพฤติกรรมต่างกันโดยสิ้นเชิง

ลักษณะของเกษตรกร

ปัญญา หิริญ์ตรี (2529: 193-194) ได้อ้างถึง E.M. Rogers และ G.M. Beal (1958) ซึ่งจำแนกเกษตรกรออกเป็น 6 ประเภท ที่มีพฤติกรรมต่างๆ กันในการที่จะยอมรับความรู้ใหม่ทางเทคโนโลยี

1. Innovators หรือ กลุ่มหัวไวใจผู้ เป็นเกษตรกรที่มีการศึกษาและฐานะทางเศรษฐกิจดี มีความคิดริเริ่มชอบทดสอบ ชอบศึกษา กล้าได้กล้าเสีย พร้อมทั้งจะยอมรับวิทยาการหรือเทคโนโลยีใหม่ได้ง่าย มีการตัดสินใจได้รวดเร็ว และเป็นผู้ที่พร้อมจะเป็นผู้นำกลุ่มเกษตรกรอื่นๆ โดยที่คนกลุ่มนี้จะมีอยู่ประมาณร้อยละ 2.5

2. Early adopters หรือ กลุ่มขอคู่มือทำ กลุ่มนี้มีลักษณะคล้ายๆ กับกลุ่มแรก เพียงแต่การยอมรับจะช้าลงไปกว่าเกษตรกรกลุ่มแรก ต้องใช้เวลากับการตัดสินใจมากกว่า เป็นกลุ่มที่ขอพบความสำเร็จของผู้อื่นก่อนแล้วจึงจะยอมรับปฏิบัติตาม เกษตรกรกลุ่มนี้จะมีอยู่ประมาณร้อยละ 13.0

3. Early majority หรือกลุ่มเบิ่งตาลังเล กลุ่มนี้มีการศึกษาและฐานะทางเศรษฐกิจปานกลาง จะยอมรับวิทยาการและเทคโนโลยีใหม่ช้ากว่า 2 กลุ่มแรก มีความลังเลต่อสถานการณ์มาก ต้องดูว่าผู้อื่นทำสำเร็จก่อน และมีผู้ทำกันมากๆ จนแน่ใจว่าไม่มีปัญหาทำได้แน่แล้วจึงปฏิบัติตาม เกษตรกรกลุ่มนี้จะมีอยู่ประมาณร้อยละ 34.0

4. Late majority หรือ กลุ่มหันเหหัวดื้อ กลุ่มนี้มีการศึกษาและฐานะทางเศรษฐกิจต่ำกว่าไม่ค่อยจะเชื่อใครง่ายๆ เจ้าหน้าที่ต้องใช้เวลาในการให้ความรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยี เกษตรกรกลุ่มนี้มีความกลัวและวิตกต่อการเสี่ยง การสูญเสียซึ่งมีสาเหตุมาจากฐานะทางเศรษฐกิจ

ก็มีผลต่อการล้ม การส่งเสริมทำได้ลำบากต้องมีการพิสูจน์ผลหลายครั้ง จึงจะยอมรับนำไปปฏิบัติ ตาม เกษตรกรกลุ่มนี้มีมืออยู่ประมาณร้อยละ 34.0

5. Laggards หรือ กลุ่มงอมือจับเจ้า เกษตรกรประเภทที่มีสติปัญญาไม่ปราดเปรื่อง แต่ก็เป็นคนที่จะเรียกได้ว่าค่อนข้างหัวอ่อน แต่มีความเกียจคร้าน เฉื่อยชา ไม่ยุ่งกับงานสังคม การส่งเสริมหรือแนะนำสิ่งใดต้องคอยจ้ำจี้จ้ำไช เกษตรกรกลุ่มนี้มีมืออยู่ประมาณร้อยละ 13.5

6. Dogmatist หรือ กลุ่มไม่เอาไหน เกษตรกรกลุ่มนี้แทบจะไม่มีการศึกษาเลยและฐานะทางเศรษฐกิจต่ำมาก บางคนมีหนี้สิน มีความเกียจคร้าน งอมืองอเท้า ไม่ค่อยยอมรับความเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจ กลุ่มนี้ทำการส่งเสริมยากที่สุด หากเจ้าหน้าที่ไม่มีความอดทนเพียงพอแล้วอาจจะต้องตัดออกไปจากกลุ่มที่จะทำการส่งเสริม เพราะมีความคิดน้อย มีความเชื่อเก่าๆ ยากต่อการเปลี่ยนแปลง เกษตรกรกลุ่มนี้มีมืออยู่ประมาณร้อยละ 16.0

ทำนอง สิงคาลวณิช (2519: 29-30) ได้แบ่งประเภทของเกษตรกรไทยออกตามลักษณะความรู้ คือมีระดับการศึกษาที่ต่างกันและการดำเนินกิจการก็ต่างกัน

1. ประเภทบัวในตม หมายถึง เกษตรกรที่ผลิตไม่พอเลี้ยงชีพ เนื่องจากไม่มีพื้นที่ทำกินเป็นของตนเองหรือมีพื้นที่ขนาดเล็กต้องเช่าทำ รายได้ต่ำต้องอาศัยรายได้จากการรับจ้างทำงานอื่น

2. ประเภทบัวโผล่เหนือตมแต่อยู่ใต้น้ำ หมายถึง เกษตรกรที่มีขีดความสามารถในการประกอบธุรกิจสูงกว่าประเภทแรก ช่วยตัวเองในการนำทรัพยากรที่มีอยู่และที่มีบริการจากภายนอกมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ตลอดจนมีพลังกาย พลังใจ ที่แข็งแกร่งอดทนไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค

3. ประเภทบัวปริ่มน้ำ หมายถึง เกษตรกรที่มีความสามารถในการประกอบธุรกิจดี มีประสิทธิภาพมีรายได้พอเลี้ยงชีพอย่างไม่เดือดร้อน แต่ยังต้องการความช่วยเหลือเพิ่มเติม เพื่อให้ได้มีโอกาสพัฒนากิจการยิ่งขึ้น

4. ประเภทบัวตูมเหนือน้ำ หมายถึง เกษตรกรที่ประสบความสำเร็จในอาชีพเกษตรกรรมอาศัยความช่วยเหลือจากภายนอกเป็นส่วนน้อย หรือไม่ต้องการความช่วยเหลือเลย มีรายได้ดีมีมาตรฐานการครองชีพที่ดี

5. ประเภทบัวบาน หมายถึง เกษตรกรชั้นประกอบการระดับทำการเกษตรเป็นการค้าหรือเกษตรธุรกิจหรือเกษตรอุตสาหกรรมมีรายได้ดีมีความเป็นปึกแผ่นมั่นคงในอาชีพ

4. ความรู้

ความหมายของความรู้

เพราะพรรณ เปลียนภู (2540:186) ได้กล่าวว่าความรู้ (knowledge) คือความสามารถในการจำเรื่องราวและประสบการณ์ต่างๆ ที่เรียนมาแล้ว ความรู้จะแสดงออกได้ด้วย การระลึก (recall) ข้อมูลเรื่องราวต่างๆ ได้ถูกต้องตรงกับเรื่องเดิม ความรู้ ความจำ

นรินทร์ชัย พัฒนาพงศา (2542: 67) ได้ให้คำจำกัดความว่า ความรู้คือการรับรู้ เข้าใจ แยกแยะวิเคราะห์และประเมินได้ในใจ ดังนั้นจะมีความรู้ได้ดีต้องรับรู้ ใคร่ครวญจนเข้าใจ และประเมินได้ว่าสิ่งใดเหมาะสม แต่ยังไม่เคยลงมือปฏิบัติเท่านั้น

เกศินี จุฑาวิจิตร (2540: 52) ได้กล่าวว่าความรู้ หมายถึง ความสามารถของ ผู้เรียนที่จะเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมนั้นๆ โดยแบ่งออกเป็นความรู้ต่อสถานการณ์และความรู้ต่อเรื่องราว ทั่วไปในระดับกว้าง ความรู้จึงเป็นความสามารถในการใช้ข้อเท็จจริง ความคิด ความหยั่งรู้ หยั่งเห็น ตลอดจนสามารถเชื่อมโยงความรู้เข้ากับเหตุการณ์ต่างๆ ได้

ในทำนองเดียวกับ พูนทรัพย์ สิทธิพรหม (2539:12) ก็กล่าวเกี่ยวกับความรู้ไว้ว่า ความรู้ของผู้สื่อสารก็มีผลต่อการสื่อสารสามารถทำให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพหรือไม่ก็ได้ การมี ความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่สื่อสารมากเพียงพอ หากทำหน้าที่ส่งสารก็จะส่งเนื้อหาที่ถูกต้องและครบถ้วน หากทำหน้าที่รับสารก็จะเข้าใจเรื่องราวที่ถูกต้องเช่นกัน

ระดับความรู้

เกศินี จุฑาวิจิตร (2540: 52) ได้แบ่งระดับความรู้ออกเป็น 6 ระดับดังนี้

1. ระดับที่ระลึกได้ การเรียนรู้ในลักษณะที่จดจำเรื่องเฉพาะวิธีปฏิบัติกระบวนการ และแบบแผนได้ ความสำเร็จระดับนี้คือ ความสามารถในการดึงข้อมูลจากความจำออกมาได้
2. ระดับที่รวบรวมสาระสำคัญได้ หมายความว่า บุคคลสามารถนำบางสิ่งได้มากกว่าการจดจำเนื้อหาที่ได้รับ เช่น สามารถเขียนข้อความด้วยภาษาของตนเองได้ แสดงให้เห็นได้ด้วยภาพ ให้ความหมายลึกซึ้ง แปลความและเปรียบเทียบความคิดอื่นๆ หรือคาดคะเนผลที่เกิดขึ้นต่อไปได้
3. ระดับการนำไปใช้ เป็นความสามารถที่จะนำข้อเท็จจริงและความคิดที่เป็นนามธรรมไปปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม
4. ระดับการวิเคราะห์ สามารถนำความคิดมาแยกเป็นส่วน เป็นประเภท หรือนำข้อมูลมาประกอบกันเพื่อการปฏิบัติของตนเอง
5. ระดับการสังเคราะห์ คือ สามารถใช้ข้อมูลเพื่อตั้งเกณฑ์ การรวบรวมข้อมูลตาม

มาตรฐาน เพื่อให้ข้อตัดสินถึงระดับของประสิทธิผลของกิจกรรมแต่ละอย่าง

6. ระดับของการประเมินผล คือ ความสามารถในการใช้ข้อมูลเพื่อตั้งเกณฑ์ การรวบรวม และการวัดข้อมูลตามมาตรฐานเพื่อให้ข้อตัดสินถึงระดับของประสิทธิผลของกิจกรรมแต่ละอย่าง

เพราพรณ เปลียนฎ (2540: 186-187)ได้แบ่งระดับความรู้ออกเป็นส่วนๆ ดังนี้

1. ความรู้ในเรื่องได้แก่ ความสามารถในการจำเนื้อหา ข้อมูลต่างๆ ดังนี้ ความรู้เกี่ยวกับศัพท์และนิยามศัพท์ ความรู้เกี่ยวกับกฎและความเป็นจริง

2. ความรู้เกี่ยวกับวิธีดำเนินการ เป็นความรู้เกี่ยวกับวิธีการ การจัดระเบียบการ เรียบเรียง วิธีการตัดสินการดำเนินการ หรือการปฏิบัติต่างๆ อันได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับระเบียบแผน ที่นิยมยึดถือปฏิบัติ หรือแบบฟอร์มที่ใช้ปฏิบัติ ความรู้เกี่ยวกับลำดับขั้นและแนวโน้ม ความรู้ เกี่ยวกับการจัดประเภทความรู้เกี่ยวกับวิธีดำเนินการ

3. ความรู้ในเรื่องสากลและแนวความคิดในสาขาวิชา ประกอบด้วย ความรู้เกี่ยวกับหลักการและการแผ่ขยาย ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีและโครงสร้าง

ประเภทความรู้

สุลักษณ์ ศิวรักษ์ (2542: 36) นักการศึกษาธรรมได้กล่าวถึงความรู้ในแบบต่างๆ ที่พอจะจำแนกได้ไว้ดังนี้

1. วิจารณ์ (Revealed) ความรู้ประเภทนี้รู้ได้โดยการเปิดเผยความลับอันซ่อนเร้น เป็นที่ปรากฏ เช่น พระเจ้าปรากฏพระองค์ต่อท่านนบีมุฮัมมัดหรือต่อโมเสส

2. สำนึกเอง (Intuitive) ความรู้ที่ขึ้นกับความคิด ความฝันและประสบการณ์ส่วนตัว

3. วิตรรก (Rational) ความรู้ที่อาศัยเหตุผลเพียงอย่างเดียว โดยไม่นำเอาการสังเกตพฤติกรรมมาประกอบ เพราะหาสิ่งจะโดยการใช้เหตุผลในทางนามธรรมเท่านั้น

4. ประจักษ์ (Empirical) ความรู้ที่รับรู้โดยอายตนะทั้งห้าคือ ตาเห็น หูได้ยิน จมูกได้กลิ่น ลิ้นได้รส และกายสัมผัส ทั้งหมดนี้รวมกันเข้าเป็นความรู้ที่เรามีเกี่ยวกับโลกรอบๆ ตัวเรา

5. คัมภีร์ (Authoritative) สิ่งซึ่งเราถือว่าเป็นความรู้ นั้น ส่วนมากเราไม่ได้ตรวจสอบดูอย่างถ่องแท้จนแน่ใจ

ปรมะ สดเวทิน (2540: 65) กล่าวว่า การสื่อสารความที่ถูกต้องและประสิทธิผลของการสื่อสารขึ้นอยู่กับความรู้ 2 ประเภทด้วยกันคือ

1. ความรู้เรื่องที่จะสื่อสาร หมายถึง ความรู้ความเข้าใจในสาระของเรื่องที่จะสื่อสาร
2. ความรู้เรื่องกระบวนการสื่อสารซึ่งองค์ประกอบการสื่อสารมีความสัมพันธ์ระหว่างกัน

5.ทัศนคติ

ความหมายของทัศนคติ

เสนาะ ตีเขาร (2537: 65) ได้กล่าวว่า “ทัศนคติ”(attitude) เป็นความรู้สึก ความคิดและความพร้อมที่จะตอบสนองของบุคคลที่มีต่อสภาพแวดล้อมภายนอกมีความหมาย 3 ลักษณะคือ

1. ทัศนคติ หมายถึง ปฏิกริยาที่แสดงถึงความรู้สึกหรือการประเมินค่าในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น การที่คนมีความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

2. ทัศนคติคือความพร้อมที่จะตอบสนองทางใดทางหนึ่งซึ่งเป็นไปได้ทั้งบวกและลบ

3. ทัศนคติ หมายถึง ส่วนประกอบระหว่างความเข้าใจ ความรู้สึก และการกระทำ อย่างใดอย่างหนึ่งที่มีต่อสิ่งนั้น ส่วนประกอบของทัศนคติประกอบด้วยส่วนแรกการรับรู้เหตุการณ์ (cognition) ซึ่งได้แก่ ความคิด ความเห็นและความเชื่อ ส่วนที่สอง ความพอใจ (affection) คือ ความรู้สึก อารมณ์ ส่วนที่สามได้แก่ พฤติกรรม (behavior) เตรียมพร้อมที่จะตอบสนอง กล่าวอย่างง่าย ๆ ทัศนคติเป็นความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรมของบุคคลนั่นเอง ดังนั้นพอจะสรุปได้ว่า “ทัศนคติ” หมายถึงความรู้สึกที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งความรู้สึกนั้นอาจจะเป็นไปในทางที่พึงพอใจหรือไม่พอใจก็ได้

เกศินี จุฑาวิจิตร (2540: 53) กล่าวว่า ทัศนคติ หมายถึงความรู้สึกและความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็นสิ่งของ เหตุการณ์ บุคคล สถานการณ์ สถาบัน และข้อเสนอใดๆ ในทางที่ยอมรับหรือปฏิเสธ ซึ่งมีผลทำให้บุคคลพร้อมที่จะแสดงปฏิกริยาตอบสนองด้วยพฤติกรรมอย่างเดียวหรือคล้ายคลึงกัน หรือสอดคล้องกัน

ลักษณะที่สำคัญของทัศนคติ

เสนาะ ตีเขาร (2537: 65) ได้แบ่งทัศนคติออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

1. ทิศทาง (Direction) หมายถึง ทิศทางในทางบวก ลบหรือเป็นกลาง คือ กลุ่มที่ตอบสนองในทางสนับสนุน ในทางคัดค้าน และกลุ่มที่ไม่ทั้งสนับสนุนหรือคัดค้านและวางเฉยคือ

ไม่มีทิศทาง

2. ขนาด (Intensity) หมายถึง พลังหรืออาทิตศนคติ เมื่อบุคคลมีความรู้สึกรุนแรงหรือไม่รุนแรง ขนาดของความรู้สึกนั้นอาจเริ่มจากศูนย์ไปจนถึงไม่มีที่สิ้นสุด ความรู้สึกนั้นอาจเป็นเรื่องทั่วไปหรืออาจเป็นเรื่องเฉพาะ ซึ่งมีความลึกซึ้ง และขนาดของความลึกซึ้งมีมากหรือน้อยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงความรู้สึก กล่าวคือถ้ามีขนาดของทัศนคติน้อยก็จะเปลี่ยนแปลงทัศนคติได้ง่ายและเร็ว

3. ความเด่นชัด (Salience) หมายถึง จุดรวมที่ทำให้เห็นทัศนคตินั้นอย่างถูกต้อง ความเด่นชัดนี้จะให้เห็นถึงบทบาทหรือความสำคัญของทัศนคติที่มีอิทธิพลต่อค่านิยมของบุคคล และยังกระทบต่อความพร้อมต่อพฤติกรรมตอบสนอง หรือพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลง

องค์ประกอบของทัศนคติ

การที่บุคคลจะมีทัศนคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งนั้น ทรวงพล ภูมิรัตน์ (2538: 135-136) ได้กล่าวว่าต้องประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ประการ คือ

1. องค์ประกอบเกี่ยวกับการรับรู้ (Cognitive component) การที่บุคคลจะมีทัศนคติต่อสิ่งใดนั้น บุคคลต้องมีความรู้ในสิ่งนั้นว่ามีประโยชน์หรือมีโทษเพียงใด
2. องค์ประกอบเกี่ยวกับความรู้สึก (Affective component) เมื่อบุคคลมีความรู้ในสิ่งใดมาแล้ว และความรู้นั้นมากเพียงพอที่จะรู้ว่าสิ่งนั้นมีประโยชน์ บุคคลก็จะเกิดความรู้สึกชอบสิ่งนั้น แต่ถ้ารู้ว่าสิ่งนั้นไม่ดีบุคคลก็จะเกิดความรู้สึกไม่ชอบ
3. องค์ประกอบเกี่ยวกับการกระทำ (behavioral component) คือเมื่อบุคคลมีความรู้ในสิ่งนั้นและรู้สึกชอบหรือไม่ชอบเกิดขึ้น บุคคลก็พร้อมที่จะตอบสนองอย่างใดอย่างหนึ่งลงไป

ประเภทของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ

พัชนี เสงี่ยมยาและคณะ (2538 : 119-120) กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงทัศนคติไว้ดังนี้

1. การเสริมทัศนคติที่มีอยู่เดิม หรือทัศนคติในทางที่สอดคล้องกันการเสริมหรือย้ำ คือการทำให้ทัศนคติที่มีอยู่เดิมมีความหนักแน่นยิ่งขึ้น
2. การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ (attitude change) คือการเปลี่ยนแปลงทัศนคติในทางตรงกันข้าม เช่น การเปลี่ยนทัศนคติในทางบวกให้กลายเป็นทัศนคติในทางลบ เป็นต้น
3. ผลกระทบแบบบวงกกลับ (boomerang effect) คือการต้องการเปลี่ยนสิ่งใดสิ่งหนึ่งในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง แต่สิ่งที่เกิดขึ้นกลับเป็นไปในทางตรงกันข้ามกับสิ่งที่ต้องการ

4. การอนุรักษ์ (conservation) คือการคงทัศนคติที่มีอยู่ไว้ สารจึงถูกสร้างขึ้นมาเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงใดๆต่อทัศนคติที่มีอยู่

5. การเป็นกลาง (neutralization) คือการเปลี่ยนทัศนคติที่มีศูนย์ กล่าวคือไม่มีทัศนคติในทางบวก (สนับสนุน) หรือในทางลบ (ต่อต้าน) ต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด

6. การถึงระดับเพดานหรือจุดสูงสุด (ceiling effect) คือการเสริมหรือย้ำทัศนคติมีมากจนถึงขีดซึ่งการเสริมหรือย้ำใดๆ มากไปกว่าไม่ก่อให้เกิดผลใดหรือไม่สามารถวัดผลของการเสริมที่เพิ่มเติมนอกเหนือจากจุดอิมิตัวนั้นแล้ว

ขั้นตอนการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ

วัฒนา ศรีสัตย์วาจา (2535: 93-94) ได้อ้างถึงแมคคูลาย (McGuire, 1969) ที่ได้เสนอขั้นตอนของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติว่าจะต้องผ่านกระบวนการ 5 ขั้นตอนตามลำดับต่อไปนี้คือ

1. ความตั้งใจในข่าวสาร (Attended the Message) เป็นขั้นที่บุคคลจะต้องยอมให้ความสนใจ และเอาใจใส่ต่อข่าวสาร มีความอยากรู้ ดังนั้น การมีสมาธิพอที่จะรับรู้ ข้อความต่างๆ จึงเป็นปัจจัยสำคัญของความตั้งใจในข่าวสารที่ตนสนใจและยินดีรับทราบ

2. ความเข้าใจในข่าวสาร (Comprehended the Message) เป็นการแสดงถึงความสามารถในการรับรู้ข่าวสารชักจูง แต่ความเข้าใจจะเกิดขึ้นอยู่กับ ความยากง่าย ความชัดเจนของข่าวสาร และความเหมาะสมระหว่างข่าวสารชักจูงกับระดับการศึกษาของผู้รับ

3. การยอมรับข่าวสาร (Yielded to it) หลังจากทีบุคคลมีความเข้าใจข่าวสารชักจูง แล้วจะแสดงออกในสองลักษณะ คือการยอมรับการชักจูงของข่าวสารกับการไม่ยอมรับการยอมรับการชักจูงคือ เชื่อตามการชักจูง การปฏิบัติหรือการคล้อยตามข่าวสารชักจูง ก็คือการเปลี่ยนทัศนคติตามการชักจูงของข่าวสารนั่นเอง ส่วนการไม่ยอมรับก็เป็นไปในลักษณะตรงกันข้าม

4. การเก็บรักษาข่าวสาร (Retended the Message) เมื่อเกิดการยอมรับแล้ว การเปลี่ยนทัศนคติจะเก็บไว้นานเท่าไรก็ขึ้นอยู่กับความจำเป็นในการเพิ่ม ลดหรือไม่ยอมรับในคำสั่งนั้นๆ

5. การกระทำซึ่งเป็นผลมาจากข่าวสาร (Acted as Result of This Message) เมื่อบุคคลมีการยอมรับและมีการเก็บรักษาข่าวสารชักจูงนั้นไว้ได้ บุคคลย่อมมีการแสดงพฤติกรรมให้ปรากฏโดยการสอดคล้องกับการยอมรับนั้นๆ

กระบวนการที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ

เกตินี จุฑาวิจิตร (2540: 54-55) กล่าวว่าได้กล่าวกระบวนการที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของบุคคล มีอยู่ด้วยกัน 3 ประการ ดังนี้

1. การยอมรับ (Compliance) จะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลยอมรับสิ่งที่มีอิทธิพลต่อเขา และเพื่อมุ่งหวังให้เกิดความพอใจจากบุคคลที่มีอิทธิพลนั้น การที่เขายอมทำตามสิ่งที่บุคคลผู้มีอิทธิพลอยากให้ทำ ก็เพราะคาดหวังว่าจะได้รับรางวัลหรือการยอมรับ

2. การเลียนแบบ (Identification) เป็นภาวะที่เกิดขึ้นเมื่อบุคคลยอมรับสิ่งเร้าหรือสิ่งกระตุ้นเป็นผลมาจากความต้องการสร้างสัมพันธที่ดี ที่พึงพอใจระหว่างตนเองกับบุคคลหรือกลุ่มซึ่งออกมาในรูปของการรับเอาบทบาทของบุคคลหรือกลุ่มมาเป็นของตน หรือเปลี่ยนบทบาทซึ่งกันและกัน

3. ความต้องการที่อยากจะเปลี่ยน (Internalization) เกิดขึ้นเมื่อบุคคลยอมรับสิ่งที่มีอิทธิพลเหนือกว่า และสิ่งนั้นตรงกับความต้องการภายในและค่านิยมของเขา พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปนั้นจะสอดคล้องกับค่านิยมที่มีอยู่เดิม ความพอใจจะขึ้นอยู่กับเนื้อหาของรายละเอียดของพฤติกรรมนั้นๆ

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเปิดรับข่าวสาร

ปัญญา ธีระวิทยเลิศ (2536) ได้ศึกษาการรับรู้การเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรของเกษตรกรในภาคเหนือ พบว่าพฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารด้านการเกษตรและปัจจัยต่างๆ มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ข่าวสารของเกษตรกร รวมทั้งความต้องการรับทราบข่าวสารและชนิดของสื่อที่จะรับข่าวสารได้จากกลุ่มตัวอย่าง 1,004ครัวเรือน ผลปรากฏว่า เกษตรกรส่วนใหญ่รับข่าวสารการเกษตรจากโทรทัศน์มากที่สุด รองลงมาคือเพื่อนบ้านญาติ/คนในครอบครัวและผู้ใหญ่บ้าน ตามลำดับ

อมรทิพย์ ควรพันธ์ (2534) ได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการเปิดรับสื่อและการยอมรับการพัฒนาที่ดินของเกษตรกร ในจังหวัดน่าน ลำพูน กำแพงเพชร และขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า วิชยุเป็นสื่อมวลชนที่นิยมมากใน 4 จังหวัด รองลงมาคือ โทรทัศน์ และสื่อพื้นบ้าน ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าเกษตรกรใน 4 จังหวัด มีพฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชนแตกต่างกัน พฤติกรรมการเปิดรับสื่อพื้นบ้านแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการเปิดรับสื่อเฉพาะกิจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พฤติกรรมการเปิดรับสื่อเฉพาะกิจและการยอมรับการพัฒนาที่ดิน มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ดวงจันทร์ สุทธาโรจน์ (2539) ได้ศึกษาเรื่องการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ความตระหนัก และการมีส่วนร่วม ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของประชาชนในเขตหำมล่าสัตว์ป่าบึง

บอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์ พบว่าการรับข่าวสารของกลุ่มตัวอย่างประชากรส่วนใหญ่ได้จากสื่อบุคคลซึ่งเป็นญาติพี่น้องและเพื่อนบ้าน มีสื่อโทรทัศน์และวิทยุยังเป็นที่นิยมของประชาชนในการรับชมรายการบันเทิงและข่าวสาร ส่วนสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร ไปสเตอร์ ประชาชนไม่นิยมเนื่องจากส่วนใหญ่ไม่สามารถอ่านออกเขียนได้ และการหาซื้อดังกล่าวนั้นทำได้ยาก

เลิศศักดิ์ สายแก้วมา (2536) ได้ศึกษาเรื่องความต้องการรับรู้ของเกษตรกรจากหอกระจายข่าวของหมู่บ้าน กรณีศึกษาใน อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน ผลการวิจัยปรากฏว่า ครั้งหนึ่งของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรมีโอกาสและสนใจติดตามรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากแหล่งข้อมูลข่าวสารที่สำคัญ 4 ประเภท คือ วิทยุ โทรทัศน์ เอกสารสิ่งพิมพ์ และหอกระจายข่าวสารประจำหมู่บ้าน อย่างสม่ำเสมอหรือค่อนข้างสม่ำเสมอในช่วงเวลา ตอนเช้า และตอนเย็นหรือค่ำ เวลาที่ใช้ในการรับฟัง ชมรายการโดยเฉลี่ยอยู่ในช่วง 30-120 นาทีต่อวัน ขณะที่เวลาที่ใช้ในการอ่านเอกสารสิ่งพิมพ์ เฉลี่ย 16-30 นาทีต่อวัน มีความต้องการที่จะรับรู้ข้อมูลข่าวสารทุกประเภทมาก และประสงค์จะให้มีการนำเสนอข้อมูลข่าวสารในลักษณะผสมผสานทั้งสาระความรู้ และความบันเทิงเข้าด้วยกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งรายการเพลงลูกทุ่ง เพลงพื้นบ้าน และเพลงไทยสากล

จิรพรรณ โสมอินทร์ (2536) ได้ศึกษาเรื่องการเปิดรับฟังข่าวสารด้านการเกษตรจากหอกระจายข่าวของเกษตรกรในท้องที่ จังหวัดนครนายก ผลการวิจัยพบว่าตัวแปรต่างๆ คือ อายุ ระดับการศึกษา และการเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตรของเกษตรกรไม่มีความแตกต่างกับการนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติ ส่วนรายได้ของเกษตรกรมีผลต่อความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อุษณีย์ จินาพงษ์ (2535) ได้ศึกษาทัศนคติของสมาชิกที่มรดอรายการโรงเรียนเกษตรทางอากาศ ของสถานีวิทยุกระจายเสียงเพื่อการเกษตรและการนำความรู้จากรายการโรงเรียนเกษตรทางอากาศไปใช้ประโยชน์ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่นำความรู้จากรายการโรงเรียนเกษตรทางอากาศไปใช้ประโยชน์ปานกลางคิดเป็นร้อยละ 71.5 โดยนำความรู้นั้นไปปรับปรุงการประกอบอาชีพที่ทำอยู่แล้ว ได้มีการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมก่อนการนำไปใช้ประโยชน์ และเรื่องที่กลุ่มตัวอย่างได้มีการนำไปใช้ประโยชน์มากที่สุดและให้ผลดีมากที่สุด ได้แก่ เรื่องการพัฒนาที่ดิน การทดสอบสมมติฐานพบว่า ภูมิปัญญา อายุ อาชีพ และรายได้มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการรับฟังรายการโรงเรียนเกษตรทางอากาศ ส่วนเพศและการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการรับฟังรายการโรงเรียนเกษตรทางอากาศ นอกจากนี้ยังพบว่า ทัศนคติและความคิดเห็นของสมาชิกต่อรายการโรงเรียนเกษตรทางอากาศ และการนำความรู้จาก

รายการโรงเรียนเกษตรทางอากาศไปใช้ประโยชน์ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการรับฟังรายการโรงเรียนเกษตรทางอากาศ

ทวีศักดิ์ สุวรรณสนธิ (2527) ได้ศึกษาเรื่องสื่อที่เหมาะสมในการถ่ายทอดความรู้แผนใหม่ทางการเกษตรเพื่อประกอบอาชีพของเกษตรกร อำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่าสื่อบุคคลเป็นสื่อที่ดีที่สุดเพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตรไปสู่เกษตรกร เกษตรกรเห็นว่าได้เรียนรู้ดีที่สุดในสื่อต่อไปนี้เป็นคือ สื่อบุคคลร้อยละ 45.83 ของจริงร้อยละ 35.83 เอกสารเผยแพร่ร้อยละ 12.50 การสาธิตประกอบร้อยละ 4.17 และทัศนศึกษาดูงานร้อยละ 1.67

สุวรรณ บัวทวน (2514) ได้ศึกษาถึงการยอมรับและการไม่ยอมรับนวัตกรรมของชาวนาในจังหวัดขอนแก่น พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับนวัตกรรมของชาวนาคือ ตัวบุคคลเป็นแหล่งที่ให้ข่าวเกี่ยวกับของใหม่ที่สำคัญที่สุดซึ่งได้แก่ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และผู้นำภายในหมู่บ้าน เพื่อนบ้านที่ให้คำแนะนำ ให้ข่าวสาร ข้อมูลใหม่ๆ ทางทางการเกษตร

สิริรัตน์ บำรุงภรณ์ (2532) ได้ศึกษาถึงการยอมรับและไม่ยอมรับนวัตกรรมของชาวนาในจังหวัดปัตตานีพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับและไม่ยอมรับนวัตกรรมของชาวนาคือ ศาสนา ขนาดที่นา วัตถุประสงค์ในการทำงาน ระดับความทันสมัยและการติดตามข่าวสาร

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2542) ศึกษาบทบาทของสื่อมวลชนต่อการศึกษาของชาวบ้านในปี พ.ศ. 2521 พบว่ามีผู้รับฟังวิทยุสูงที่สุดคือร้อยละ 87 ชมภาพยนตร์ร้อยละ 74 อ่านหนังสือพิมพ์ร้อยละ 47 ชมโทรทัศน์ร้อยละ 34 และอ่านนิตยสารร้อยละ 16 ผู้รับฟังวิทยุส่วนใหญ่ฟังจากสถานีวิทยุประจำท้องถิ่นมากกว่าวิทยุจากส่วนกลางร้อยละ 71 ฟังทุกวันประมาณวันละ 2 ชั่วโมง โดยฟังข่าวมากที่สุด รองลงไปคือบันเทิง ร้อยละ 30 ดูทุกวันประมาณวันละ 1 ชั่วโมงครึ่ง ส่วนใหญ่ดูรายการบันเทิงร้อยละ 29 ผู้อ่านหนังสือพิมพ์อ่านทุกวันๆ ละครึ่งชั่วโมง ส่วนใหญ่อ่านข่าว 1 ใน 3 ของผู้อ่านนิตยสาร อ่านน้อยกว่าสัปดาห์ละ 1 วัน ส่วนใหญ่อ่านเรื่องบันเทิง สำหรับผู้ชมภาพยนตร์ร้อยละ 95 ได้ชมเพียงปีละประมาณ 1-4 ครั้งเท่านั้น

Thandee Damrong (1988) ศึกษาบทบาทของการติดต่อสื่อสารในการพัฒนาการประกอบอาชีพของชาวชนบทพบว่า การติดต่อสื่อสารมีบทบาทสำคัญที่มีส่วนช่วยให้ชาวชนบทสามารถเพิ่มผลผลิตทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ ข่าวสารเกี่ยวกับการใช้ของใหม่หรือนวัตกรรมในการผลิตความรู้เกี่ยวกับเทคนิควิทยาการใหม่ๆ การตลาดและแหล่งเงินทุนเป็นสิ่งที่ชาว

ชนบทต่างแสวงหาข่าวสารดังกล่าวผ่านทางแหล่งข่าวต่างๆ ได้แก่ แหล่งข่าวของภาครัฐและเอกชน สื่อมวลชน ประเภทวิทยุมีบทบาทสำคัญในการกระจายความรู้เรื่องต่างๆ สู่ชุมชน

6.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรม

สมปราชญ์ จอมเทศ (2516) สนับสนุนแนวความคิดนี้ว่าทัศนคติของคนเป็นผลของความรู้สึกลงใจที่กระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมเอนเอียงไปในทิศทางหนึ่ง จึงมีลักษณะเป็นนามธรรม ซึ่งมีผลสะท้อนมาสู่พฤติกรรมของคน ฉะนั้นพฤติกรรมของมนุษย์คือ การแสดงออกซึ่งทัศนคติที่ดีของเขา ซึ่งส่งผลมาจากประสบการณ์ ความรู้ ความคิด ความเชื่อ และการเรียนรู้ อันรวมถึงภูมิหลังของแต่ละคนต่างกัน จึงทำให้การประพฤติต่อสิ่งเดียวกันในลักษณะที่แตกต่างกัน

Hovland (1990) ศึกษาความแตกต่างของแหล่งข่าวที่มีความน่าเชื่อถือต่ำกับแหล่งข่าวที่มีความน่าเชื่อถือสูงในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติพบว่า ผู้รับสารจากแหล่งข่าวที่มีความน่าเชื่อถือสูงกว่าจะเปลี่ยนทัศนคติหลังจากการรับรู้ข่าวสารแล้ว มีจำนวนสูงกว่าผู้รับสารจากแหล่งข่าวที่มีความน่าเชื่อถือต่ำกว่า

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

(Material and Method)

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีรายละเอียดในการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ครูโรงเรียนของเกษตรกรในกรุงเทพมหานคร เขตพื้นที่มีนบุรี ซึ่งมีทั้งหมด 626 ครูโรงเรียน และอำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา มีทั้งหมด 7,045 ครูโรงเรียน สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูโรงเรียนเกษตรกร โดยทำการสุ่มในเขตพื้นที่มีนบุรีของกรุงเทพมหานครและพื้นที่อำเภอพนมสารคามของจังหวัดฉะเชิงเทรารวมทั้งสิ้น 380 ครูโรงเรียน

การศึกษานี้รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified random sampling) ทั้งนี้เพราะประชากรมีคุณลักษณะของแต่ละบุคคลคล้ายกัน เช่น อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และอยู่ในจังหวัดเดียวกัน ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า ข้อมูลที่ทำการสำรวจจากกลุ่มตัวอย่างสามารถนำมาคะแน ข้อมูลที่สำรวจประชากรทั้งหมดได้ การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้จากการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างของสูตร Taro Yamane (ประคอง กรรณสูติ , 2542 : 10-11) ใช้ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ที่ .05 เพื่อให้เหมาะสมกับงานวิจัย มีสูตรคำนวณ ดังนี้

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

- เมื่อ
- n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 - N = ขนาดของประชากร (7,671 ครูโรงเรียน)
 - e = ค่าความคลาดเคลื่อน (.05)

แทนค่า

$$n = \frac{7,671}{1+7,671 (.05)^2}$$

$$n = \frac{7,671}{20.18}$$

$$n = 380$$

จากสูตรสามารถคำนวณกลุ่มตัวอย่างได้ 380 ราย จากประชากรรวมทั้งสิ้น 7,671 คริวเรือน การสุ่มหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างของกรุงเทพมหานครเขตพื้นที่มีนบุรีและในแต่ละตำบลของอำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยวิธีสุ่มของ Negtalon (ประคอง กรรณสูติ, 2542: 12) มีสูตรดังนี้

$$n1 = \frac{nN1}{N}$$

เมื่อ	$n1$	=	ขนาดกลุ่มตัวอย่างของแต่ละตำบล
	n	=	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด (380 คริวเรือน)
	$N1$	=	ขนาดของประชากรแต่ละตำบล
	N	=	ขนาดของประชากรทั้งหมด (7,671 คริวเรือน)

จากสูตรสามารถคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างในกรุงเทพมหานครเขตพื้นที่มีนบุรีและในแต่ละตำบลของอำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนคริวเรือนเกษตรกรในกรุงเทพมหานครเขตพื้นที่มีนบุรีและแต่ละตำบลของอำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา

รายชื่อ	จำนวนคริวเรือน (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
กรุงเทพมหานคร		
- เขตมีนบุรี	626	31
จังหวัดฉะเชิงเทรา		
อำเภอพนมสารคาม	7,045	349
- ตำบลพนมสารคาม	112	6
- ตำบลเมืองเก่า	308	15
- ตำบลหนองยาว	960	48
- ตำบลบ้านซ่ง	1,095	54
- ตำบลเขาหินซ้อน	1,201	59
- ตำบลท่าถ่าน	1,015	50

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายชื่อ	จำนวนครัวเรือน (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
- ตำบลเกาะขนุน	1,086	54
- ตำบลหนองแหน	1,268	63
รวมทั้งสิ้น	7,671	380

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอพนมสารคาม ประจำปี พ.ศ. 2549 และสำนักงานเกษตรเขตมีนบุรี ประจำปี พ.ศ. 2549

การสุ่มหากกลุ่มตัวอย่างเพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในแต่ละตำบล จะใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling)

สถานที่และระยะเวลาที่ทำการศึกษา (Local and Duration of the Study)

ทำการศึกษาในกรุงเทพมหานครเขตพื้นที่มีนบุรีและอำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทราในพื้นที่ 8 ตำบล ได้แก่ ตำบลพนมสารคาม ตำบลเมืองเก่า ตำบลหนองยาว ตำบลบ้านช่อง ตำบลเขาหินซ้อน ตำบลท่าถ่าน ตำบลเกาะขนุนและตำบลหนองแหน

เครื่องมือและการทดสอบเครื่องมือในการวิจัย (Research Instruments and Pre-Test)

เพื่อให้การวิจัยพฤติกรรมกรเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรของเกษตรกรในกรุงเทพมหานครเขตพื้นที่มีนบุรีและอำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยจึงได้สร้างเครื่องมือ คือ แบบสอบถามที่มีคำถามปลายปิด (Close-end-Question) และคำถามปลายเปิด (Open-end Question) ที่จัดขึ้นสอดคล้องกันตามวัตถุประสงค์และการศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง จำแนกแบบสอบถามออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

1. สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมโดยทั่วไปของเกษตรกรในกรุงเทพมหานคร เขตพื้นที่มีนบุรีและอำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา
2. พฤติกรรมกรเปิดรับข่าวสารของเกษตรกรในกรุงเทพมหานคร เขตพื้นที่มีนบุรีและอำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา
3. ความรู้และทัศนคติที่ได้จากการเปิดรับข่าวสารของเกษตรกรในกรุงเทพมหานคร เขตพื้นที่มีนบุรีและอำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา
4. ปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาสื่อทางการเกษตรของเกษตรกรในกรุงเทพมหานคร เขตพื้นที่มีนบุรีและอำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา

วิธีทดสอบเครื่องมือ (Try-out)

นำแบบสอบถามที่จะใช้เก็บข้อมูลไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มเกษตรกรในเขตพื้นที่ มีนบุรี จำนวน 20 ราย และอำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 20 ราย ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient of Alpha) ของครอนบราซ (Cronbrach) โดยมีค่าอัลฟา 0.73 หลังจากนั้นจึงนำไปแก้ไขข้อบกพร่องโดยได้รับคำปรึกษาจากประธานและกรรมการปัญหาพิเศษแล้วจึงนำไปทำการเก็บข้อมูลต่อไป

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล (Data Equipments)

การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ในระหว่างช่วงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2549 ถึงเดือนมกราคม พ.ศ. 2550 (รวมระยะเวลา 2 เดือน)

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล (Method of Activities)

ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้จะนำไปดำเนินการลงรหัสเพื่อการวิเคราะห์ ลงข้อมูลต่อไป โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for Social the Sciences) นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาทำการวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative) และนำค่าร้อยละมาแปรผลและอธิบายในเชิงพรรณนา

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ประกอบด้วย สถิติเชิงพรรณนา เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับลักษณะการแจกแจงของข้อมูลเป็นร้อยละ และหาค่าเฉลี่ย (Mean) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยใช้สถิติไคสแควร์

บทที่ 4
ผลการวิจัยและวิจารณ์ผล
(Findings and Results)

การศึกษาพฤติกรรมกาเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรของเกษตรกรในกรุงเทพมหานคร และจังหวัดฉะเชิงเทรา ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอผลการวิจัยออกเป็น 7 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารกับความรู้ที่ได้รับจากสื่อต่างๆ ของเกษตรกร

ตอนที่ 3 ความรู้และทัศนคติที่ได้จากการเปิดรับข่าวสารจากสื่อต่างๆ ของเกษตรกร

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาสื่อประเภทต่างๆ ของเกษตรกร

ตอนที่ 5 ทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อสื่อต่างๆ ในการเปิดรับข่าวสารทางการเกษตร

ตอนที่ 6 ความสัมพันธ์ของสื่อประเภทต่างๆ กับการเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรของเกษตรกร

ตอนที่ 7 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรของเกษตรกร

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร

จากตารางที่ 2 สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 380 ราย พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศชายร้อยละ 52.6 เป็นเพศหญิงร้อยละ 47.4 มีอายุระหว่าง 51 – 60 ปี มากที่สุดร้อยละ 46.9 รองลงมามีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี ร้อยละ 45.8 และน้อยที่สุดมีอายุระหว่าง 30 – 40 ปี ร้อยละ 7.1 มีการศึกษาในระดับประถมศึกษามากที่สุด ร้อยละ 94.5 รองลงมาไม่ได้รับการศึกษาร้อยละ 5.3 และน้อยที่สุดมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาร้อยละ 0.3 นับถือศาสนาพุทธมากที่สุด ร้อยละ 96.8 รองลงมานับถือศาสนาอิสลามร้อยละ 3.2 สถานภาพของเกษตรกรมีสถานภาพการสมรสแล้ว ร้อยละ 100 สมาชิกในครอบครัวของเกษตรกรมี 5 - 6 คน มากที่สุด ร้อยละ 62.1 รองลงมามี 3 - 4 คน ร้อยละ 23.7 และมีสมาชิก 7 - 8 คน น้อยที่สุด ร้อยละ 14.2 สมาชิกที่เป็นแรงงานเกษตรมี 2 คน มากที่สุด ร้อยละ 94.7 รองลงมา 3 คน ร้อยละ 5.3 อาชีพทางการเกษตรเกษตรกรมีอาชีพทำนามากที่สุด ร้อยละ 46.6 รองลงมาทำสวน ร้อยละ 32.4 และมีอาชีพทำปศุสัตว์น้อยที่สุด ร้อยละ 3.2 นอกเหนือจากอาชีพเกษตรแล้วส่วนใหญ่ไม่ได้ประกอบอาชีพอื่นมากที่สุด ร้อยละ 54.5 รองลงมาทำอาชีพรับจ้างเก็บผลผลิตทางการเกษตรร้อยละ 25.5 และประกอบอาชีพค้าขายน้อยที่สุดร้อยละ 20 เกษตรกรเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตรร้อยละ 62.1 และไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตรร้อยละ 37.9 เกษตรกรมี

รายได้มากกว่า 20,000 บาทขึ้นไปมากที่สุด ร้อยละ 45.5 รองลงมา 15,001 – 20,000 บาท ร้อยละ 26.6 และมีรายได้ 5,000 – 10,000 บาท น้อยที่สุดร้อยละ 5.8 เกษตรกรมีที่ดินทำกินเป็นของตนเองมากที่สุดร้อยละร้อยละ 38.4 รองลงมาเช่าและเป็นของตนเองร้อยละ 32.9 และเช่าที่ทำกิน น้อยที่สุดร้อยละ 28.7 มีพื้นที่ทำการเกษตรอยู่ระหว่าง 25 – 44 ไร่ มากที่สุด ร้อยละ 48.2 รองลงมา 45 – 64 ไร่ ร้อยละ 29.1 และ 15 – 24 ไร่ น้อยที่สุดร้อยละ 9.8 ส่วนใหญ่เคยประสบ ปัญหาด้านการเงินร้อยละ 100 และเกษตรกรส่วนใหญ่แก้ปัญหาโดยการกู้เงินจากแหล่งเงินกู้ถึง ร้อยละ 100 เช่นกันและแหล่งเงินกู้ของเกษตรกรส่วนใหญ่คือ ธกส. (ธนาคารเพื่อการเกษตรและ สหกรณ์) มากที่สุด ร้อยละ 25.3 รองลงมาคือเพื่อนบ้านร้อยละ 22.6 และธนาคารพาณิชย์น้อย ที่สุด ร้อยละ 2.4

ตารางที่ 2 แสดงสภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมโดยทั่วไปของเกษตรกร

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	200	52.6
หญิง	180	47.4
2. อายุ		
30 – 40 ปี	27	7.1
41 – 50 ปี	175	45.8
51 – 60 ปี	178	46.9
อายุเฉลี่ยของเกษตรกร 50 ปี		
3. การศึกษา		
ไม่ได้รับการศึกษา	20	5.3
ประถมศึกษา	359	94.5
มัธยมศึกษา	1	0.3
4. ศาสนา		
พุทธ	368	96.8
อิสลาม	12	3.2
5. สถานภาพ		
สมรส	380	100.00

ตารางที่ 2 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
6. สมาชิกในครอบครัว		
3-4 คน	90	23.7
5-6 คน	236	62.1
7-8 คน	54	14.2
7. สมาชิกที่เป็นแรงงานเกษตร		
2 คน	360	94.7
3 คน	20	5.3
8. อาชีพทางการเกษตร		
ทำนา	177	46.6
ทำสวน	123	32.4
ทำไร่	48	12.6
ประมง	20	5.3
ปศุสัตว์	12	3.2
9. อาชีพอื่นๆ นอกเหนืออาชีพเกษตร		
ไม่มีอาชีพ	207	54.5
รับจ้าง	97	25.5
ค้าขาย	76	20.0
10. การเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตร		
เป็นสมาชิก	236	62.1
ไม่เป็นสมาชิก	144	37.9
11. รายได้จากอาชีพเกษตร (ต่อปี)		
5,000 - 10,000 บาท	22	5.8
10,001 - 15,000 บาท	84	22.1
15,001 - 20,000 บาท	101	26.6
มากกว่า 20,000 บาทขึ้นไป	173	45.5

ตารางที่ 2 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
12. สภาพการถือครองที่ดิน		
เช่าที่ทำกิน	109	28.7
มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง	146	38.4
ทั้งเช่าและเป็นของตนเอง	125	32.9
13. จำนวนพื้นที่ทำการเกษตร		
15 - 24 ไร่	37	9.8
25 - 44 ไร่	183	48.2
45 - 64 ไร่	110	29.1
65 - 84 ไร่	50	13.2
14. การประสบปัญหาด้านการเงิน		
เคย	380	100.00
15. แก้ปัญหาการเงินโดย		
กู้	380	100.00
16. แหล่งเงินกู้มาจาก		
ญาติ	74	19.5
เพื่อนบ้าน	86	22.6
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ (ธกส.)	96	25.3
ธนาคารพาณิชย์	9	2.4
กลุ่มสหกรณ์	67	17.6
กลุ่มออมทรัพย์	48	12.6

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารที่ได้รับจากสื่อต่างๆ ของเกษตรกร

พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรของเกษตรกรที่ได้รับจากสื่อต่างๆ 4 ประเภท คือสื่อบุคคล สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุกระจายเสียง และสื่อวิทยุโทรทัศน์ โดยมีผลดังนี้

2.1 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากสื่อบุคคลของเกษตรกร

จากตารางที่ 3 พบว่าเกษตรกรได้รับข่าวสารการเกษตรจากสื่อบุคคลร้อยละ 100 บุคคลที่ให้ข้อมูลข่าวสารมาจากเพื่อนบ้านมากที่สุด ร้อยละ 25 รองลงมาเป็นญาติพี่น้องร้อยละ 18.2 เจ้าหน้าที่เกษตรของรัฐร้อยละ 16.6 และได้รับข้อมูลข่าวสารจากร้านค้าทางการเกษตรน้อยที่สุดร้อยละ 2.4

บุคคลที่ให้ความรู้ที่น่าเชื่อถือมากที่สุดคือเจ้าหน้าที่เกษตรของรัฐและญาติพี่น้องมีร้อยละ 22.9 รองลงมาคือคนในครอบครัวร้อยละ 20.3 ส่วนพนักงานขายทางการเกษตรมีความน่าเชื่อถือน้อยที่สุดร้อยละ 0.5 เกษตรกรได้รับข่าวสารจากสื่อบุคคลเดือนละครั้งมากที่สุดร้อยละ 95.5 รองลงมาสัปดาห์ละครั้งร้อยละ 4.5 ช่วงเวลาที่ได้พบปะพูดคุยหรือได้รับข่าวสารทางการเกษตร คือ วันเสาร์ – อาทิตย์มากที่สุดร้อยละ 31.3 รองลงมาคือช่วงเวลาก่อนไปทำงานร้อยละ 22.9 ส่วนในขณะทำงานน้อยที่สุดร้อยละ 8.7 สถานที่ที่เกษตรกรส่วนใหญ่มักจะได้รับข่าวสาร คือ หอประชุมประจำหมู่บ้านมากที่สุด ร้อยละ 64.5 รองลงมาคือร้านค้าร้อยละ 22.4 ส่วนในไร่นาน้อยที่สุดร้อยละ 2.9

การได้รับข่าวสารจากเกษตรอำเภอหรือเกษตรตำบลพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เคยได้รับข่าวสารจากเกษตรอำเภอหรือเกษตรตำบลร้อยละ 79.7 และไม่เคยได้รับข่าวสารร้อยละ 20.3 ความถี่ในการรับข่าวสารส่วนใหญ่เดือนละครั้ง ร้อยละ 88.8 รองลงมาเป็นสัปดาห์ละครั้งร้อยละ 11.2 เกษตรกรส่วนใหญ่ได้รับข่าวสารในวันเสาร์ – อาทิตย์ มากที่สุดร้อยละ 51.2 รองลงมาในช่วงก่อนไปทำงานร้อยละ 23.8 ส่วนพักกลางวันน้อยที่สุดร้อยละ 4.3 สถานที่ที่เกษตรกรส่วนใหญ่ได้รับข่าวสารคือหอประชุมประจำหมู่บ้านมากที่สุด ร้อยละ 75.2 รองลงมาได้รับที่ร้านค้าร้อยละ 14.2 ส่วนในไร่นาน้อยที่สุดร้อยละ 0.7

ตารางที่ 3 แสดงพฤติกรรมกรเปิดรับข่าวสารจากสื่อต่างๆ ของเกษตรกร

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สื่อบุคคล		
1. ท่านได้รับข่าวสารการเกษตรจากสื่อบุคคล		
เคย	380	100.00
ไม่เคย	-	-
2. บุคคลที่ให้ข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตร		
คนในครอบครัว	36	9.5
ญาติพี่น้อง	69	18.2
เพื่อนบ้าน	95	25.0
กำนัน	20	5.3
ผู้ใหญ่บ้าน	62	16.3
เจ้าหน้าที่เกษตรของรัฐ	63	16.6
ร้านค้าทางการเกษตร	9	2.4
พนักงานขายทางการเกษตร	12	3.2
องค์กรบริหารส่วนตำบล	14	3.7
3. บุคคลที่ให้ความรู้ได้มากที่สุด		
คนในครอบครัว	77	20.3
ญาติพี่น้อง	87	22.9
เพื่อนบ้าน	63	16.6
กำนัน	13	3.4
ผู้ใหญ่บ้าน	37	9.7
เจ้าหน้าที่เกษตรของรัฐ	87	22.9
ร้านค้าทางการเกษตร	9	2.4
พนักงานขายทางการเกษตร	2	0.5
องค์กรบริหารส่วนตำบล	5	1.3

ตารางที่ 3 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4. ได้รับข่าวสารบ่อยเพียงใด		
เดือนละครั้ง	363	95.5
สัปดาห์ละครั้ง	17	4.5
5. เวลาที่พุดคุย/รับข่าวสารจากสื่อบุคคล		
ก่อนไปทำงาน	87	22.9
พักกลางวัน	79	20.8
ในขณะที่ทำงาน	33	8.7
หลังจากเลิกงาน	62	16.3
เสาร์ - อาทิตย์	119	31.3
6. สถานที่พุดคุย/รับข่าวสารด้านการเกษตร		
บ้านของเกษตรกร	39	10.3
หอประชุมประจำหมู่บ้าน	245	64.5
ร้านค้า	85	22.4
ไร่นา	11	2.9
7. การรับข่าวสารจากเจ้าหน้าที่เกษตร		
เคย	303	79.7
ไม่เคย	77	20.3
8. ลักษณะการรับข่าวสารการเกษตร	N=303	
เดือนละครั้ง	269	88.8
สัปดาห์ละครั้ง	34	11.2
9. เวลาที่พุดคุย/รับข่าวสารจากเจ้าหน้าที่	N=303	
ก่อนไปทำงาน	72	23.8
พักกลางวัน	13	4.3
ในขณะที่ทำงาน	17	5.6
หลังจากเลิกงาน	46	15.2
เสาร์ - อาทิตย์	155	51.2

ตารางที่ 3 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
10. สถานที่พูดคุย/รับข่าวสารด้านเกษตร	N=303	
บ้านของเกษตรกร	30	9.9
หอประชุมประจำหมู่บ้าน	228	75.2
ร้านค้า	43	14.2
ไร่นา	2	0.7

2.2 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์ของเกษตรกร

จากตารางที่ 4 พบว่าในหมู่บ้านของเกษตรกรส่วนใหญ่มีหนังสือพิมพ์ร้อยละ 100 และเกษตรกรได้อ่านร้อยละ 90 ไม่ได้อ่านร้อยละ 10 หนังสือพิมพ์ที่เกษตรกรนิยมอ่านมากที่สุดคือหนังสือพิมพ์ไทยรัฐร้อยละ 48 รองลงมาคือข่าวสดร้อยละ 27.5 ส่วนมติชนอ่านน้อยที่สุดร้อยละ 3.5 ส่วนใหญ่สนใจอ่านเกี่ยวกับข่าวการเมืองมากที่สุด ร้อยละ 26.3 รองลงมาสนใจอ่านข่าวสารด้านการเกษตรร้อยละ 25.7 ส่วนอ่านเฉพาะพาดหัวข่าวน้อยที่สุดร้อยละ 1.2 เกษตรกรได้อ่านข่าวหรือบทความทางการเกษตรจากหนังสือพิมพ์ร้อยละ 85.7 และไม่อ่านร้อยละ 14.3 ซึ่งเกษตรกรที่ได้อ่านข่าวสารทางด้านการเกษตรจากหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่จะอ่านนานๆ ครั้ง (1 – 2 วัน/สัปดาห์) มากที่สุด ร้อยละ 74.4 รองลงมาอ่านเกือบทุกวัน (3 – 4 วัน/สัปดาห์) ร้อยละ 20.8 ส่วนอ่านสม่ำเสมอ (5 – 7 วัน/สัปดาห์) น้อยที่สุดร้อยละ 4.8 และใช้เวลาในการอ่านข่าวหรือบทความทางการเกษตรน้อยกว่า 1 ชั่วโมงมากที่สุด ร้อยละ 85.7 รองลงมาประมาณ 1 ชั่วโมง ร้อยละ 11.6 ส่วนประมาณ 1 – 2 ชั่วโมงน้อยที่สุดร้อยละ 2.7 มักจะอ่านข่าวหรือบทความทางการเกษตรในช่วงเวลาออกไปทำงาน (04.00 – 08.00 น.) มากที่สุด ร้อยละ 34.1 รองลงมาช่วงหลังเลิกงาน (16.00 น. เป็นต้นไป) ร้อยละ 30.7 ส่วนช่วงกลางวัน (09.00 – 12.00 น.) น้อยที่สุดร้อยละ 11.6 และสถานที่ที่มักจะอ่านสื่อสิ่งพิมพ์ของเกษตรกรมากที่สุดคือที่บ้านร้อยละ 52.2 รองลงมาเป็นร้านค้าร้อยละ 46.1 ส่วนองค์การบริหารส่วนตำบลน้อยที่สุดร้อยละ 0.7

สำหรับวารสาร/นิตยสาร มีในหมู่บ้านร้อยละ 72.4 และไม่มีร้อยละ 27.6 ซึ่งเกษตรกรได้อ่านร้อยละ 68.4 ไม่ได้อ่านร้อยละ 31.6 ส่วนใหญ่เกษตรกรสนใจอ่านข่าวเศรษฐกิจมากที่สุด ร้อยละ 31.9 รองลงมาเป็นข่าวการเมืองและข่าวการเกษตรร้อยละ 22.3 ส่วนข่าวอาชญากรรมน้อยที่สุดร้อยละ 9 ซึ่งเกษตรกรที่ได้อ่านข่าวสารด้านการเกษตรจากวารสาร/นิตยสารมีร้อยละ 93.1 ไม่ได้อ่านร้อยละ 6.9 ส่วนใหญ่จะอ่านนานๆ ครั้ง (1 - 2 วัน/สัปดาห์) ร้อยละ 81.1 รองลงมา

เกือบทุกวัน (3 – 4 วัน/สัปดาห์) ร้อยละ 18.9 และใช้เวลาในการอ่านข่าวสารทางการเกษตรน้อยกว่า 1 ชั่วโมง ร้อยละ 88.6 รองลงมาประมาณ 1 ชั่วโมง ร้อยละ 11.4 มักจะอ่านข่าวทางการเกษตรในช่วงเวลาก่อนไปทำงาน (04.00 – 08.00 น.) มากที่สุด ร้อยละ 37.1 รองลงมาช่วงหลังเลิกงาน (16.00 น. เป็นต้นไป) ร้อยละ 24 ส่วนช่วงพักกลางวัน (12.00 – 13.00 น.) น้อยที่สุด ร้อยละ 18.3 และสถานที่ที่มักจะอ่านวารสาร/นิตยสารทางการเกษตรมากที่สุด คือที่บ้าน ร้อยละ 46.3 รองลงมา ร้านค้า ร้อยละ 34.3 ส่วนห้องสมุดประจำหมู่บ้านน้อยที่สุด ร้อยละ 19.4 และวารสาร/นิตยสารที่เกษตรกรอ่านเป็นประจำ คือวารสาร/นิตยสารเทคโนโลยีชาวบ้านมากที่สุด ร้อยละ 29.7 รองลงมา เป็นเทคโนโลยีเกษตร ร้อยละ 17.7 ส่วนเมืองเกษตรและเกษตรพัฒนาน้อยที่สุด ร้อยละ 6.9

ตารางที่ 4 แสดงพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์ของเกษตรกร

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สื่อสิ่งพิมพ์		
11. มีหนังสือพิมพ์ในบ้าน/หมู่บ้าน		
มี	380	100.00
ไม่มี	-	-
12. เกษตรกรได้อ่านหนังสือพิมพ์		
ได้อ่าน	342	90.0
ไม่ได้อ่าน	38	10.0
13. หนังสือพิมพ์ที่เกษตรกรอ่าน	N=342	
ไทยรัฐ	164	48.0
ข่าวสด	94	27.5
เดลินิวส์	72	21.1
อื่นๆ (มติชน)	12	3.5
14. คอลัมน์/เรื่องี่อ่านในหนังสือพิมพ์	N=342	
เศรษฐกิจ	79	23.1
การเมือง	90	26.3
สิ่งแวดล้อม	22	6.4
การเกษตร	88	25.7

ตาราง 4 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อาสาสมัคร	59	17.3
อื่นๆ (อ่านเฉพาะพาดหัวข่าว)	4	1.2
15. เกษตรกรอ่านข่าว/บทความด้านการเกษตร	N=342	
อ่าน	293	85.7
ไม่อ่าน	49	14.3
16. ลักษณะการอ่านข่าวสารทางการเกษตร	N=293	
นานๆครั้ง (1-2วัน/สัปดาห์)	218	74.4
เกือบทุกวัน (3-4วัน/สัปดาห์)	61	20.8
สม่ำเสมอ (5-7วัน/สัปดาห์)	14	4.8
17. เวลาที่ใช้ในการอ่านเฉลี่ยต่อวัน	N=293	
น้อยกว่า 1 ชั่วโมง	251	85.7
ประมาณ 1 ชั่วโมง	34	11.6
ประมาณ 1 – 2 ชั่วโมง	8	2.7
18. เวลาที่อ่านข่าว/บทความทางการเกษตร	N=293	
ก่อนไปทำงาน (04.00 – 08.00 น.)	100	34.1
ช่วงกลางวัน (09.00 – 12.00 น.)	34	11.6
ช่วงพักกลางวัน (12.00 – 13.00 น.)	69	23.5
ช่วงหลังเลิกงาน (16.00 น. เป็นต้นไป)	90	30.7
19. สถานที่อ่านข่าว/บทความทางการเกษตร	N=293	
บ้าน	153	52.2
ห้องสมุดประจำหมู่บ้าน	3	1.0
ร้านค้า	135	46.1
อื่นๆ (องค์การบริหารส่วนตำบล)	2	0.7
20. ในบ้านหรือหมู่บ้านมีนิตยสาร/วารสาร	N=380	
มี	275	72.4
ไม่มี	105	27.6

ตารางที่ 4 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
21. เกษตรกรอ่านวารสาร/นิตยสาร	N=275	
อ่าน	188	68.4
ไม่ได้อ่าน	87	31.6
22. คอลัมน์/เรื่องี่อ่านในวารสาร/นิตยสาร	N=188	
เศรษฐกิจ	60	31.9
การเมือง	42	22.3
สิ่งแวดล้อม	27	14.4
การเกษตร	42	22.3
อาชญากรรม	17	9.0
23. ได้อ่านข่าวเกษตรในวารสาร/นิตยสาร	N=188	
อ่าน	175	93.1
ไม่ได้อ่าน	13	6.9
24. ลักษณะการอ่าน	N=175	
นานๆครั้ง (1-2 วัน/สัปดาห์)	142	81.1
เกือบทุกวัน (3-4วัน/สัปดาห์)	33	18.9
25. เวลาที่ใช้ในการอ่าน		
น้อยกว่า 1 ชั่วโมง	155	88.6
ประมาณ 1 ชั่วโมง	20	11.4
26. ช่วงเวลาที่อ่านข่าวเกษตรในนิตยสาร		
ก่อนไปทำงาน (04.00 – 08.00 น.)	65	37.1
ช่วงกลางวัน (09.00 – 12.00 น.)	36	20.6
ช่วงพักกลางวัน (12.00 – 13.00 น.)	32	18.3
ช่วงหลังเลิกงาน (16.00 น. เป็นต้นไป)	42	24.0
27. สถานที่อ่านข่าว/บทความทางการเกษตร		
บ้าน	81	46.3
ห้องสมุดประจำหมู่บ้าน	34	19.4
ร้านค้า	60	34.3

ตารางที่ 4 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
28. วารสาร/นิตยสารที่อ่านประจำ		
เทคโนโลยีชาวบ้าน	52	29.7
เทคโนโลยีเกษตร	31	17.7
โลกเกษตรอุตสาหกรรม	14	8.0
สวนเกษตร	21	12.0
เคหะการเกษตร	18	10.3
เมืองเกษตร	12	6.9
เพื่อนเกษตร	15	8.6
เกษตรพัฒนา	12	6.9

2.3 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากสื่อวิทยุของเกษตรกร

จากตารางที่ 5 พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีวิทยุฟังร้อยละ 100 และเกษตรกรได้รับฟังรายการต่างๆ ทางวิทยุร้อยละ 98.9 ไม่ได้รับฟังร้อยละ 1.1 รายการทางวิทยุที่เกษตรกรรับฟังมากที่สุดคือรายการเพลงร้อยละ 38 รองลงมาเป็นรายการข่าวร้อยละ 33.8 ส่วนรายการกีฬาน้อยที่สุดร้อยละ 0.3

สำหรับรายการวิทยุด้านการเกษตร เกษตรกรรับฟังมากถึงร้อยละ 91.8 ไม่ได้รับฟังมีเพียงร้อยละ 8.2 และส่วนมากรับฟังนานๆ ครั้ง (1 – 2 วัน/สัปดาห์) ร้อยละ 70.1 รองลงมารับฟังเกือบทุกวัน (3 – 4 วัน/สัปดาห์) ร้อยละ 28.1 ส่วนรับฟังสม่ำเสมอ น้อยที่สุดร้อยละ 1.7 ในแต่ละครั้งที่ฟังเกษตรกรใช้เวลาในการรับฟังรายการวิทยุทางการเกษตรน้อยกว่า 1 ชั่วโมงมากที่สุด ร้อยละ 78.3 รองลงมารับฟังประมาณ 1 ชั่วโมง ร้อยละ 21.7 ซึ่งเวลาที่รับฟังส่วนใหญ่จะเป็นช่วงเวลาตั้งแต่ 06.00 – 08.00 น. มากที่สุด ร้อยละ 53.6 รองลงมาเกษตรกรรับฟังช่วงเวลาตอนเช้า ตั้งแต่ 04.00– 06.00 น. ร้อยละ 44.1 ส่วนช่วงเวลาตั้งแต่ 18.00 – 20.00 น. น้อยที่สุดร้อยละ 2.3 และเกษตรกรส่วนใหญ่จะรับฟังรายการวิทยุทางการเกษตรดังกล่าวที่บ้านมากที่สุด ร้อยละ 69.3 รองลงมาจะฟังที่ร้านค้า ร้อยละ 25.8 ส่วนที่ทำงาน/ไร่นาจะฟังน้อยที่สุดร้อยละ 4.9

ตารางที่ 5 แสดงพฤติกรรมกาเปิดรับข่าวสารจากสื่อวิทยของเกษตรกร

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สื่อวิทย		
29. ที่บ้านของเกษตรกรมีวิทย		
มี	380	100.00
ไม่มี	-	-
30. เกษตรกรได้ฟังรายการต่างๆทางวิทย		
ได้ฟัง	376	98.9
ไม่ได้ฟัง	4	1.1
31. ประเภทรายการวิทยที่ฟัง	N=376	
รายการข่าว	127	33.8
สารคดี	17	4.5
เพลง	143	38.0
ธรรมะ	17	4.5
การเกษตร	19	5.1
กีฬา	1	0.3
การเมือง	23	6.1
เศรษฐกิจ	29	7.7
32. เกษตรกรได้ฟังรายการวิทยเกษตร		
ได้ฟัง	345	91.8
ไม่ได้ฟัง	31	8.2
33. ลักษณะการฟังรายการวิทยเกษตร	N=345	
นานๆครั้ง (1-2 วัน/สัปดาห์)	242	70.1
เกือบทุกวัน (3-4วัน/สัปดาห์)	97	28.1
สม่ำเสมอ (5-7 วัน/สัปดาห์)	6	1.7
34. เวลาที่ใช้ในการฟังวิทยเกษตร		
น้อยกว่า 1 ชั่วโมง	270	78.3
ประมาณ 1 ชั่วโมง	75	21.7

ตารางที่ 5 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
35. ช่วงระยะเวลาที่ฟังรายการวิทยุ		
04.00 -06.00น.	152	44.1
06.00 – 08.00น.	185	53.6
18.00 – 20.00 น.	8	2.3
36. สถานที่ที่เกษตรกรฟังรายการวิทยุเกษตร		
บ้าน	239	69.3
ที่ทำงาน/ไร่/นา	17	4.9
ร้านค้า	89	25.8

2.4 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์ของเกษตรกร

จากตารางที่ 6 พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีโทรทัศน์ชมถึงร้อยละ 100 และได้รับชมรายการต่างๆ ทางโทรทัศน์ร้อยละ 100 เกษตรกรส่วนใหญ่นิยมรับชมรายการต่างๆทางสถานีวิทยุโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 มากที่สุด ร้อยละ 27.1 รองลงมานิยมรับชมรายการต่างๆ ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 5 ร้อยละ 17.1 ส่วนสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11 นิยมรับชมน้อยที่สุดร้อยละ 11.6 รายการโทรทัศน์ที่ชมเป็นประจำคือข่าวในพระราชสำนักมากที่สุด ร้อยละ 36.3 รองลงมาเป็นข่าวการเมืองร้อยละ 23.9 ส่วนข่าวต่างประเทศ มิวสิควิดีโอและรายการอาหารรับชมน้อยที่สุดร้อยละ 0.3

เกษตรกรที่ได้รับชมข่าวสารด้านการเกษตรจากสื่อโทรทัศน์มากถึงร้อยละ 91.1 ไม่ได้ชมมีเพียงร้อยละ 8.9 ส่วนใหญ่จะรับชมนานๆ ครั้ง (1 ครั้ง/เดือน) มากที่สุด ร้อยละ 67.3 รองลงมา รับชมบางครั้งบางคราว (2 – 3 ครั้ง/เดือน) ร้อยละ 23.4 ส่วนรับชมเป็นประจำ (มากกว่า 2 ครั้ง/สัปดาห์) น้อยที่สุดร้อยละ 3.8 เกษตรกรจะใช้เวลาในการรับชมรายการโทรทัศน์การเกษตรนานประมาณ 45 นาที มากที่สุด ร้อยละ 40.8 รองลงมาใช้เวลาชม 30 นาที ร้อยละ 36.1 ส่วนใช้เวลารับชมมากกว่า 1 ชั่วโมง น้อยที่สุดร้อยละ 1.7 ช่วงเวลาที่เกษตรกรส่วนใหญ่รับชม คือ 04.00 – 06.00 น. มากที่สุด ร้อยละ 35 รองลงมาชมในเวลา 16.00 – 18.00 น. ร้อยละ 25.1 ส่วนรับชมในเวลา 20.00 น.ขึ้นไป น้อยที่สุดร้อยละ 4.3 และนิยมรับชมรายการด้านการเกษตรที่บ้านมากที่สุด ร้อยละ 80.9 รองลงมาชมที่ร้านค้าร้อยละ 14.7 ส่วนรับชมที่ตลาดน้อยที่สุดร้อยละ 0.3

ตารางที่ 6 แสดงพฤติกรรมกรเปิดรับข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์ของเกษตรกร

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สื่อโทรทัศน์		
37. ที่บ้านของเกษตรกรมีโทรทัศน์		
มี	380	100.00
ไม่มี	-	-
38. เกษตรกรได้ดูรายการทางโทรทัศน์		
ได้ดู	380	100.00
39. ช่องที่ชอบดูรายการโทรทัศน์เป็นประจำ		
ช่อง 3	61	16.1
ช่อง 5	65	17.1
ช่อง 7	103	27.1
ช่อง 9	62	16.3
ช่อง 11	44	11.6
ช่อง ไอทีวี	45	11.8
40. รายการโทรทัศน์ที่ชอบประจำ		
ข่าวในพระราชสำนัก	138	36.3
ข่าวต่างประเทศ	1	0.3
ข่าวการเมือง	91	23.9
ข่าวเศรษฐกิจ	60	15.8
ข่าวกีฬา	8	2.1
ข่าวสิ่งแวดล้อม	13	3.4
ข่าวการเกษตร	4	1.1
ข่าวอาชญากรรม	36	9.5
ข่าวบันเทิง	2	0.5
ละคร	19	5.0
สารคดี	4	1.1
มิวสิควิดีโอ	1	0.3
โฆษณา	2	0.5

ตารางที่ 6 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รายการอาหาร	1	0.3
41. เกษตรกรดูรายการเกษตรทางโทรทัศน์		
ได้ดู	346	91.1
ไม่ได้ดู	34	8.9
42. ลักษณะการดู	N=346	
นานๆ ครั้ง (1ครั้ง/เดือน)	233	67.3
บางครั้งบางคราว (2-3 ครั้ง/เดือน)	81	23.4
สม่ำเสมอ (3-4 ครั้ง/เดือน)	19	5.5
เป็นประจำ (มากกว่า2ครั้ง/สัปดาห์)	13	3.8
43. เวลาที่ใช้ในการดูโทรทัศน์เกษตร	N=346	
15 นาที	37	10.7
30 นาที	125	36.1
45 นาที	141	40.8
1 ชั่วโมง	37	10.7
มากกว่า 1 ชั่วโมง	6	1.7
44. ช่วงเวลาที่ดูรายการโทรทัศน์เกษตร	N=346	
04.00 - 06.00 น.	121	35
06.00 - 08.00 น.	67	19.4
16.00 - 18.00 น.	87	25.1
18.00 - 20.00 น.	56	16.2
20.00 น. ขึ้นไป	15	4.3
45. สถานที่ดูรายการเกษตร	N=346	
บ้าน	280	80.9
ตลาด	1	0.3
ร้านค้า	51	14.7
บ้านเพื่อนบ้าน	14	4.0

ตอนที่ 3 ความรู้ของเกษตรกรที่ได้จากการเปิดรับข่าวสารจากสื่อต่างๆ

3.1 ความรู้ของเกษตรกรที่ได้จากการเปิดรับข่าวสารจากสื่อบุคคล

จากตารางที่ 7 เกษตรกรที่ได้รับข่าวสารจากสื่อบุคคลมีความเห็นว่าบุคคลที่มีส่วนช่วยในการแนะนำความรู้ใหม่ๆ ทางการเกษตร ให้สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับปรุงวิธีการผลิต คือ คนในครอบครัวมากที่สุด ร้อยละ 20.5 รองลงมาเป็นเจ้าของพื้นที่เกษตรของรัฐร้อยละ 19.2 ส่วนพนักงานขายทางการเกษตรน้อยที่สุดร้อยละ 1.8 และเกษตรกรได้นำความรู้ทางการเกษตรที่ได้รับจากสื่อบุคคลไปประยุกต์ใช้ในการผลิตของตนร้อยละ 66.6 ไม่นำไปประยุกต์ใช้ร้อยละ 33.4 ความรู้ที่นำไปใช้คือการปลูกพืชมากที่สุด ร้อยละ 32.4 รองลงมาเรื่องโรคและการป้องกันกำจัดโรค ร้อยละ 15.4 ส่วนการเลี้ยงสัตว์น้อยที่สุดร้อยละ 3.6 เกษตรกรไม่เคยนำความรู้ทางการเกษตรที่ได้รับจากสื่อบุคคลไปประยุกต์ใช้มีสาเหตุมาจากไม่กล้าเสี่ยงมากที่สุด ร้อยละ 26 รองลงมาไม่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ร้อยละ 25.2 ส่วนเนื้อหายากเกินไปน้อยที่สุดร้อยละ 15

เกษตรกรส่วนใหญ่ชอบให้เจ้าหน้าที่เกษตรของภาครัฐหรือเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกาเกษตรเข้าไปเผยแพร่ความรู้ทางการเกษตรมีถึงร้อยละ 97.1 และไม่ชอบร้อยละ 2.9 และเกษตรกรเห็นว่าการให้ความรู้ทางการเกษตรจากเจ้าหน้าที่ของภาครัฐหรือหน่วยงานต่างๆ มีส่วนผลักดันและเป็นแรงกระตุ้นให้ตนเองสามารถพัฒนากระบวนการและวิธีการผลิตของตนเองได้ร้อยละ 97.1 และไม่มีส่วนผลักดันและเป็นแรงกระตุ้นร้อยละ 2.9

ตารางที่ 7 แสดงความรู้ของเกษตรกรที่ได้จากการเปิดรับข่าวสารจากสื่อบุคคล

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สื่อบุคคล		
1. บุคคลที่มีส่วนช่วยในการแนะนำความรู้ใหม่ๆ ทางการเกษตรให้สามารถนำความรู้ไปปรับปรุงการผลิตมากที่สุด		
คนในครอบครัว	78	20.5
ญาติพี่น้อง	70	18.4
เพื่อนบ้าน	72	18.9
กำนัน	26	6.8
ผู้ใหญ่บ้าน	30	7.9
เจ้าหน้าที่เกษตรของรัฐ	73	19.2
ร้านค้าทางการเกษตร	16	4.2
พนักงานขายทางการเกษตร	7	1.8

ตารางที่ 7 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
องค์การบริหารส่วนตำบล	8	2.1
2. เคยนำความรู้การเกษตรจากสื่อบุคคลไปประยุกต์ใช้		
เคย	253	66.6
ไม่เคย	127	33.4
3. ได้นำความรู้จากสื่อบุคคลไปประยุกต์ใช้ในด้าน	N=253	
การปลูกพืช	82	32.4
การเลี้ยงสัตว์	9	3.6
การประมง	10	4.0
โรคและการป้องกันกำจัดโรค	39	15.4
แมลงและการกำจัดศัตรูพืช	30	11.9
การควบคุมระบบการให้น้ำ	10	4.0
การใช้ปุ๋ยและการทำปุ๋ย	36	14.2
การบำรุงรักษาดิน	37	14.6
4. เกษตรกรไม่เคยนำความรู้จากสื่อบุคคลไปประยุกต์ใช้ใน	N=127	
การผลิตเพราะ		
เนื้อหายากเกินไป	19	15.0
ไม่กล้าเสี่ยง	33	26.0
ต้องลงทุนสูง	22	17.3
ไม่เหมาะกับสภาพพื้นที่	32	25.2
ไม่ตรงกับความต้องการ	21	16.5
5. เจ้าหน้าที่ของรัฐ หน่วยงานต่างๆ เข้าไปเผยแพร่ความรู้	N=380	
ทางการเกษตรทำนุรู้ลึก		
ชอบ	369	97.1
ไม่ชอบ	11	2.9

ตารางที่ 7 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
6. ความรู้ทางการเกษตรที่ได้รับจากบุคคลมีส่วนร่วมระดับ เกษตรกรให้เกิดขบวนการผลิต		
ใช่	369	97.1
ไม่ใช่	11	2.9

3.2 ความรู้ของเกษตรกรที่ได้จากการเปิดรับข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์

จากตารางที่ 8 พบว่าเกษตรกรที่ได้รับข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์ ส่วนใหญ่เห็นว่าข่าวหรือบทความทางการเกษตรในสื่อสิ่งพิมพ์ได้ให้ความรู้ใหม่ๆ กับเกษตรกรมากขึ้นร้อยละ 98.4 และไม่ได้ให้ความรู้ใหม่ๆ ร้อยละ 1.6 ส่วนใหญ่ไม่เคยนำความรู้ทางการเกษตรที่ได้รับจากสื่อสิ่งพิมพ์ไปประยุกต์ใช้ร้อยละ 61.1 และนำไปประยุกต์ใช้ร้อยละ 38.9 เกษตรกรที่เคยนำความรู้ทางการเกษตรที่ได้รับจากสื่อสิ่งพิมพ์ไปประยุกต์ใช้ในด้านการศึกษาปลูกพืชมากที่สุด ร้อยละ 44.6 รองลงมาโรคและการป้องกันกำจัดโรคร้อยละ 18.2 ส่วนแมลงและการกำจัดศัตรูพืชน้อยที่สุดร้อยละ 1.4 เกษตรกรไม่นำความรู้ไปประยุกต์ใช้เนื่องจากไม่กล้าเสี่ยงมากที่สุด ร้อยละ 42.7 รองลงมาไม่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ร้อยละ 27.6 ส่วนไม่ตรงกับความต้องการน้อยที่สุดร้อยละ 9.5

ตารางที่ 8 แสดงความรู้ของเกษตรกรที่ได้จากการเปิดรับข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สื่อสิ่งพิมพ์		
1. เกษตรกรได้รับความรู้ใหม่ๆ จากสื่อสิ่งพิมพ์		
ใช่	374	98.4
ไม่ใช่	6	1.6
2. เกษตรกรเคยนำความรู้ทางการเกษตรจากสื่อสิ่งพิมพ์ไป ประยุกต์ใช้		
เคย	148	38.9
ไม่เคย	232	61.1

ตารางที่ 8 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3. เกษตรกรเคยนำความรู้ไปประยุกต์ในด้าน	N=148	
การปลูกพืช	66	44.6
การเลี้ยงสัตว์	3	2.0
โรคและการป้องกันกำจัดโรค	27	18.2
แมลงและการกำจัดศัตรูพืช	2	1.4
การควบคุมระบบการให้น้ำ	3	2.0
การใช้ปุ๋ยและการทำปุ๋ย	25	16.9
การปรับปรุงบำรุงรักษาดิน	22	14.9
4. เกษตรกรไม่เคยนำความรู้จากสื่อสิ่งพิมพ์ไปประยุกต์ใช้	N=232	
ในการผลิตเพราะ		
เนื้อหายากเกินไป	24	10.3
ไม่กล้าเสี่ยง	99	42.7
ต้องลงทุนสูง	23	9.9
ไม่เหมาะกับสภาพพื้นที่	64	27.6
ไม่ตรงกับความต้องการ	22	9.5

3.3 ความรู้ของเกษตรกรที่ได้จากการเปิดรับข่าวสารจากสื่อวิทยุ

จากตารางที่ 9 เกษตรกรส่วนใหญ่ได้รับความรู้ใหม่ๆ ทางการเกษตรจากสื่อวิทยุร้อยละ 70 ไม่ได้ได้รับความรู้ใหม่ๆ ทางการเกษตรร้อยละ 30 และเกษตรกรไม่ได้นำความรู้ทางการเกษตรที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ร้อยละ 66.6 ไม่นำไปประยุกต์ใช้ร้อยละ 33.4 เคยนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในด้าน การปลูกพืชมากที่สุด ร้อยละ 27.6 รองลงมาเป็นเรื่องของโรคและการป้องกันกำจัดโรคร้อยละ 25.2 ส่วนการควบคุมระบบการให้น้ำน้อยที่สุดร้อยละ 0.8 สาเหตุที่ไม่นำความรู้ไปประยุกต์ใช้เพราะไม่เหมาะกับสภาพพื้นที่มากที่สุด ที่ร้อยละ 37.5 รองลงมาไม่กล้าเสี่ยงร้อยละ 32 ส่วนต้องลงทุนสูงน้อยที่สุดร้อยละ 5.1

ตารางที่ 9 แสดงความรู้ของเกษตรกรที่ได้จากการเปิดรับข่าวสารจากสื่อวิทยุ

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สื่อวิทยุ		
1. เกษตรกรได้รับความรู้ใหม่ๆ จากสื่อวิทยุ		
ใช่	266	70.0
ไม่ใช่	114	30.0
2. เกษตรกรเคยนำความรู้ทางการเกษตรจากสื่อวิทยุไปประยุกต์ใช้		
เคย	127	33.4
ไม่เคย	253	66.6
3. เกษตรกรเคยนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในด้าน	N=127	
การปลูกพืช	35	27.6
การเลี้ยงสัตว์	5	3.9
โรคและการป้องกันกำจัดโรค	32	25.2
แมลงและการกำจัดศัตรูพืช	24	18.9
การควบคุมระบบการให้น้ำ	1	0.8
การใช้ปุ๋ยและการทำปุ๋ย	16	12.6
การบำรุงรักษาดิน	14	11.0
4. เกษตรกรไม่เคยนำความรู้จากสื่อวิทยุไปประยุกต์ใช้ในการ	N=253	
ผลิตเพราะ		
เนื้อหายากเกินไป	30	11.9
ไม่กล้าเสี่ยง	81	32.0
ต้องลงทุนสูง	13	5.1
ไม่เหมาะกับสภาพพื้นที่	95	37.5
ไม่ตรงกับความต้องการ	34	13.4

3.4 ความรู้ของเกษตรกรที่ได้จากการเปิดรับข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์

จากตารางที่ 10 เกษตรกรส่วนใหญ่ได้รับความรู้ใหม่ๆ ทางการเกษตรจากสื่อโทรทัศน์ร้อยละ 97.9 ไม่ได้รับความรู้ใหม่ๆ ทางการเกษตรร้อยละ 2.1 เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่เคยนำความรู้ทางการเกษตรที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ร้อยละ 52.9 และนำความรู้ทางการเกษตรที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ร้อยละ 47.1 เกษตรกรนำความรู้ที่ได้รับจากสื่อโทรทัศน์ไปใช้ในการปลูกพืชมากที่สุด ร้อยละ 32.4 รองลงมาเป็นเรื่องของโรคและการป้องกันกำจัดโรคร้อยละ 20.7 ส่วนประมบน้อยที่สุดร้อยละ 2.2 สาเหตุที่ไม่นำความรู้ไปประยุกต์ใช้เพราะไม่เหมาะกับสภาพพื้นที่ร้อยละ 41.8 รองลงมาไม่กล้าเสี่ยงร้อยละ 30.3 ส่วนต้องลงทุนสูงน้อยที่สุดร้อยละ 5

ตารางที่ 10 แสดงความรู้ของเกษตรกรที่ได้จากการเปิดรับข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สื่อโทรทัศน์		
1. เกษตรกรได้รับความรู้ใหม่ๆ จากสื่อโทรทัศน์	N=380	
ใช่	372	97.9
ไม่ใช่	8	2.1
2. เกษตรกรเคยนำความรู้ทางการเกษตรจากสื่อโทรทัศน์มาประยุกต์ใช้		
เคย	179	47.1
ไม่เคย	201	52.9
3. เกษตรกรเคยนำความรู้ทางการเกษตรจากสื่อโทรทัศน์ไปประยุกต์ใช้ในด้าน	N=179	
การปลูกพืช	58	32.4
การเลี้ยงสัตว์	17	9.5
ประมง	4	2.2
โรคและการป้องกันกำจัดโรค	37	20.7
แมลงและการกำจัดศัตรูพืช	22	12.3
การควบคุมระบบการให้น้ำ	15	8.4
การใช้ปุ๋ยและการทำปุ๋ย	10	5.6
การบำรุงรักษาดิน	16	8.9

ตารางที่ 10 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4. เกษตรกรไม่เคยนำความรู้จากสื่อโทรทัศน์ไปประยุกต์ใช้	N=201	
ในการผลิตเพราะ		
เนื้อหายากเกินไป	19	9.5
ไม่กล้าเสี่ยง	61	30.3
ต้องลงทุนสูง	10	5.0
ไม่เหมาะกับสภาพพื้นที่	84	41.8
ไม่ตรงกับความต้องการ	27	13.4

ตอนที่ 4 ทักษะคติของเกษตรกรที่มีต่อสื่อต่าง ๆ ในการเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรของเกษตรกร

จากตารางที่ 11 พบว่าในการเผยแพร่ข่าวสารทางการเกษตร เกษตรกรส่วนใหญ่ชอบสื่อบุคคลมากที่สุด ร้อยละ 62.9 รองลงมาคือสื่อโทรทัศน์ร้อยละ 34.2 ส่วนสื่อวิทยุน้อยที่สุดร้อยละ 0.3 สื่อบุคคลเป็นสื่อที่น่าเชื่อถือมากที่สุด ร้อยละ 66.6 รองลงมาคือสื่อโทรทัศน์ร้อยละ 27.9 ส่วนสื่อวิทยุที่น่าเชื่อถือน้อยที่สุดร้อยละ 1.6 นอกจากนี้เกษตรกรส่วนใหญ่มีความเห็นว่าสื่อบุคคลมีประโยชน์มากที่สุด ร้อยละ 59.5 รองลงมาคือสื่อโทรทัศน์ร้อยละ 36.1 ส่วนสื่อวิทยุมีประโยชน์น้อยที่สุดร้อยละ 1.1 และเห็นว่าทุกสื่อรวมกันมีความเหมาะสมมากที่สุด ร้อยละ 59.5 รองลงมาคือสื่อบุคคลร้อยละ 36.3 ส่วนสื่อโทรทัศน์มีความเหมาะสมน้อยที่สุดร้อยละ 4.2

ตารางที่ 11 แสดงทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อสื่อต่างๆในการเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรของเกษตรกร

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. สื่อที่เกษตรกรนิยมมากที่สุดในการเผยแพร่ข่าวสารทางการเกษตร		
สื่อบุคคล	239	62.9
สื่อสิ่งพิมพ์	10	2.6
สื่อวิทยุ	1	0.3
สื่อโทรทัศน์	130	34.2
2. สื่อที่น่าเชื่อถือมากที่สุดในการเผยแพร่ข่าวสารทางการเกษตร		
สื่อบุคคล	253	66.6
สื่อสิ่งพิมพ์	15	3.9
สื่อวิทยุ	6	1.6
สื่อโทรทัศน์	106	27.9
3. สื่อที่มีประโยชน์มากที่สุดในการเผยแพร่ข่าวสารทางการเกษตร		
สื่อบุคคล	226	59.5
สื่อสิ่งพิมพ์	13	3.4
สื่อวิทยุ	4	1.1
สื่อโทรทัศน์	137	36.1
4. สื่อที่เหมาะสมมากที่สุดในการเผยแพร่ข่าวสารทางการเกษตรในหมู่บ้านของเกษตรกร		
สื่อบุคคล	138	36.3
สื่อโทรทัศน์	16	4.2
ทุกสื่อรวมกัน	226	59.5

ตอนที่ 5 ปัญหาในการเปิดรับข่าวสารจากสื่อประเภทต่างๆ ของเกษตรกร

5.1 ปัญหาในการเปิดรับข่าวสารจากสื่อบุคคลของเกษตรกร

จากตารางที่ 12 เกษตรกรที่ได้รับข่าวสารจากสื่อบุคคล ส่วนใหญ่เห็นว่าข่าวสารต่างๆ ทางด้านการเกษตรที่สื่อบุคคลนำมาเสนอมีความเหมาะสมร้อยละ 95.3 และคิดว่าไม่เหมาะสมร้อยละ 4.7 เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาใดๆ ในเรื่องของการได้รับข่าวสารด้านการเกษตรจากสื่อบุคคลร้อยละ 43.2 รองลงมาคือไม่มีเวลาในการรับฟังข่าวสารร้อยละ 35.5 ส่วนเนื้อหาไม่น่าสนใจน้อยที่สุดร้อยละ 0.5

ตารางที่ 12 แสดงปัญหาในการเปิดรับข่าวสารจากสื่อบุคคลของเกษตรกร

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สื่อบุคคล		
1. ข่าวสารการเกษตรที่ได้รับจากสื่อบุคคล	N=380	
เหมาะสม	362	95.3
ไม่เหมาะสม	18	4.7
2. ปัญหาของเกษตรกรในการรับข่าวจากสื่อบุคคล		
ไม่มีปัญหาใดๆ เลย	164	43.2
อธิบายไม่ชัดเจน ฟังไม่เข้าใจ	19	5.0
ไม่สะดวกในการเดินทางไปฟัง	57	15.0
เนื้อหาไม่น่าสนใจ	2	0.5
ไม่มีเวลา	135	35.5
ใช้ภาษาวิชาการหรือศัพท์ต่างประเทศ	3	0.8

5.2 ปัญหาในการเปิดรับข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์ของเกษตรกร

จากตารางที่ 13 เกษตรกรส่วนใหญ่ที่ได้รับข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์เห็นว่าข่าวสารต่างๆ ด้านการเกษตรที่สื่อสิ่งพิมพ์นำมาเสนอมีความเหมาะสมร้อยละ 74.5 และเห็นว่าไม่เหมาะสมร้อยละ 25.5 ส่วนใหญ่ไม่มีเวลาในการอ่านข่าวสารด้านการเกษตรจากสื่อสิ่งพิมพ์มากที่สุด ร้อยละ 46.6 รองลงมาไม่มีปัญหาใดๆ เลยร้อยละ 40 ส่วนไม่มีหนังสือพิมพ์ขายน้อยที่สุดร้อยละ 2.1

ตารางที่ 13 แสดงปัญหาในการเปิดรับข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์ของเกษตรกร

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สื่อสิ่งพิมพ์		
1. ข่าวสารการเกษตรที่ได้รับจากสื่อสิ่งพิมพ์	N=380	
เหมาะสม	283	74.5
ไม่เหมาะสม	97	25.5
2. ปัญหาของเกษตรกรในการรับข่าวจากสื่อสิ่งพิมพ์		
ไม่มีปัญหาใดๆ	152	40.0
ต้องไปอ่านที่อื่น ไม่สะดวกในการไป	30	7.9
เนื้อหาไม่ชัดเจน อ่านแล้วไม่เข้าใจ	13	3.4
ไม่มีเวลา	177	46.6
ไม่มีหนังสือพิมพ์ขาย	8	2.1

5.3 ปัญหาในการเปิดรับข่าวสารจากสื่อวิทยุของเกษตรกร

จากตารางที่ 14 เกษตรกรส่วนใหญ่ที่เห็นว่าข่าวสารทางด้านกรเกษตรที่สื่อวิทยุ นำมาเสนอมีความเหมาะสมร้อยละ 78.7 และไม่เหมาะสมร้อยละ 21.3 และเนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับระยะเวลาของรายการร้อยละ 63.9 และไม่เหมาะสมร้อยละ 36.1 เกษตรกรมีความเห็นว่าระยะเวลาของรายการวิทยุทางการเกษตรที่เหมาะสมควรจะเป็น 30 นาที มากที่สุด ร้อยละ 55.8 รองลงมาเป็น 45 นาที ร้อยละ 33.9 และ 60 นาที มีความเหมาะสมน้อยที่สุดร้อยละ 1.1 ปัญหาของเกษตรกรที่ได้รับข่าวสารทางด้านกรเกษตรจากสื่อวิทยุคือไม่ค่อยมีเวลา ไม่ได้ตั้งใจฟังมากที่สุด ร้อยละ 36.8 รองลงมาฟังไม่ชัดหรืออยู่ในจุดอับคลื่นสัญญาณร้อยละ 32.6 ส่วนไม่ชอบผู้จัดรายการน้อยที่สุดร้อยละ 0.3

ตารางที่ 14 แสดงปัญหาในการเปิดรับข่าวสารจากสื่อวิทยุของเกษตรกร

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สื่อวิทยุ		
1. ข่าวสารการเกษตรที่ได้รับจากสื่อวิทยุ	N=380	
เหมาะสม	299	78.7
ไม่เหมาะสม	81	21.3
2. ความเหมาะสมของเนื้อหากับระยะเวลา		
เหมาะสม	243	63.9
ไม่เหมาะสม	137	36.1
3. ความยาวรายการวิทยุเกษตรที่เหมาะสม		
15 นาที	35	9.2
30 นาที	212	55.8
45 นาที	129	33.9
60 นาที	4	1.1
4. ปัญหาในการรับข่าวสารจากสื่อวิทยุ		
ไม่มีปัญหาใดๆ เลย	45	11.8
เนื้อหาไม่ชัดเจน ฟังแล้วไม่เข้าใจ	70	18.4
ฟังไม่ชัด อยู่ในจุดอับคลื่นสัญญาณ	124	32.6
ไม่มีเวลา ไม่ได้ตั้งใจฟัง	140	36.8
ไม่ชอบผู้จัดรายการ	1	0.3

5.4 ปัญหาในการเปิดรับข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์ของเกษตรกร

จากตารางที่ 15 เกษตรกรที่ได้รับข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์ ส่วนใหญ่เห็นว่ามีความเหมาะสมร้อยละ 71.3 ไม่เหมาะสมร้อยละ 28.7 เนื้อหาที่น่าสนใจเหมาะสมกับระยะเวลาของรายการร้อยละ 77.6 ไม่เหมาะสมร้อยละ 22.4 เกษตรกรเห็นว่าระยะเวลาที่เหมาะสมในการนำเสนอควรจะเป็นรายการละ 30 นาที มากที่สุด ร้อยละ 45.5 รองลงมาควรจะเป็น 45 นาที ร้อยละ 35.3 ส่วน 15 นาที น้อยที่สุดร้อยละ 2.4 เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาในการชมรายการโทรทัศน์การเกษตรจากสื่อโทรทัศน์ร้อยละ 48.4 รองลงมาคือไม่มีเวลาดูหรือเวลาว่างไม่ตรงกับที่รายการออกอากาศร้อยละ 38.2 ส่วนดำเนินรายการไม่น่าสนใจน้อยที่สุดร้อยละ 0.3

ตารางที่ 15 แสดงปัญหาในการเปิดรับข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์ของเกษตรกร

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สื่อโทรทัศน์		
1. ข่าวสารการเกษตรที่ได้รับจากสื่อโทรทัศน์		
เหมาะสม	271	71.3
ไม่เหมาะสม	109	28.7
2. ความเหมาะสมของเนื้อหากับระยะเวลา		
เหมาะสม	295	77.6
ไม่เหมาะสม	85	22.4
3. ความยาวรายการโทรทัศน์เกษตรที่เหมาะสม		
15 นาที	9	2.4
30 นาที	173	45.5
45 นาที	134	35.3
60 นาที	64	16.8
4. ปัญหาในการรับข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์		
ไม่มีปัญหาใดๆ เลย	184	48.4
ดำเนินรายการไม่น่าสนใจ	1	0.3
เนื้อหาไม่ชัดเจนดูแล้วไม่เข้าใจ	4	1.1
ภาพไม่ชัด อยู่ในจุดอับคลื่นสัญญาณ	46	12.1
ไม่มีเวลาดู	145	38.2

ตอนที่ 6 ความสัมพันธ์ของสื่อประเภทต่างๆ กับการเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรของเกษตรกร

จากตารางที่ 16 พบว่าสื่อบุคคล สื่อสิ่งพิมพ์และสื่อวิทยุมีความสัมพันธ์ต่อการเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรของเกษตรกรในกรุงเทพมหานครและจังหวัดฉะเชิงเทราอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนสื่อโทรทัศน์ ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรของเกษตรกร

ตารางที่ 16 แสดงความสัมพันธ์ของสื่อประเภทต่างๆ กับการเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรของเกษตรกร

ประเภทของสื่อ	กรุงเทพมหานคร		จังหวัดฉะเชิงเทรา		X^2	df	Sig.
	ได้รับ/เคยอ่าน	ไม่ได้รับ/ไม่เคยอ่าน	ได้รับ/เคยอ่าน	ไม่ได้รับ/ไม่เคยอ่าน			
1. สื่อบุคคล	100	-	79.9	22.1	8.578	1	0.003*
2. สื่อสิ่งพิมพ์							
- หนังสือพิมพ์	100	-	84.2	15.8	5.701	1	0.017*
- วารสาร/นิตยสาร	53.6	46.4	100	-	79.804	1	0.000*
3. สื่อวิทยุ	-	100	100	-	376.000	1	0.000*
4. สื่อโทรทัศน์	100	-	90.3	9.7	3.317	1	0.069
รวม					94.68	1	0.018*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 7 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรจากสื่อประเภทต่างๆ ของเกษตรกร

จากตารางที่ 17 พบว่าปัจจัยด้านสภาพการถือครองที่ดินและจำนวนพื้นที่ทำการเกษตรมีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรของเกษตรกรจากสื่อประเภทต่างๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนเพศ อายุ การศึกษา ศาสนา สมาชิกในครอบครัว อาชีพทางการเกษตร การเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตรและรายได้จากอาชีพการเกษตร (ต่อปี) ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรของเกษตรกรจากสื่อประเภทต่างๆ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านดังนี้

ศาสนา

ศาสนามีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรจากสื่อวิทยุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมาชิกในครอบครัว

สมาชิกในครอบครัวมีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรจากสื่อวารสาร/นิตยสารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อาชีพทางการเกษตร

อาชีพทางการเกษตรมีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรจากสื่อบุคคล สื่อหนังสือพิมพ์และสื่อวิทยุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตร

การเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตรมีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรจากสื่อบุคคลและสื่อวิทยุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

รายได้จากอาชีพการเกษตร (ต่อปี)

รายได้จากอาชีพการเกษตร (ต่อปี) มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรจากสื่อวิทยุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สภาพการถือครองที่ดิน

สภาพการถือครองที่ดินมีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรจากสื่อบุคคล สื่อหนังสือพิมพ์และสื่อโทรทัศน์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จำนวนพื้นที่ทำการเกษตร

จำนวนพื้นที่ทำการเกษตรมีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรจากสื่อบุคคล สื่อวารสาร/นิตยสาร สื่อวิทยุและสื่อโทรทัศน์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 17 แสดงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับรับข่าวสารทางการเกษตรจากสื่อประเภทต่างๆ ของเกษตรกร

ปัจจัยส่วนบุคคล	ประเภทของสื่อ	χ^2	df	Sig.
1. เพศ	1. สื่อบุคคล/ การรับข่าวสารจากเจ้าหน้าที่เกษตร	1.957	1	0.162
	2. สื่อสิ่งพิมพ์			
	- หนังสือพิมพ์/ เกษตรกรได้อ่านข่าว/บทความทางการเกษตร	1.167	1	0.280
	- เกษตรกรได้อ่านข่าวสารทางการเกษตรในวารสาร/นิตยสาร	3.159	1	0.076
	3. สื่อวิทยุ/ เกษตรกรได้ฟังรายการวิทยุทางการเกษตร	0.217	1	0.641
	4. สื่อโทรทัศน์/ เกษตรกรได้ดูรายการเกษตรทางโทรทัศน์	2.184	1	0.139
	รวม	1.737	1	0.260
2. อายุ	1. สื่อบุคคล/การรับข่าวสารจากเจ้าหน้าที่เกษตร	1.803	2	0.406
	2. สื่อสิ่งพิมพ์			
	- หนังสือพิมพ์/ เกษตรกรได้อ่านข่าว/บทความทางการเกษตร	3.245	2	0.197
	- เกษตรกรได้อ่านข่าวสารทางการเกษตรในวารสาร/นิตยสาร	0.698	2	0.705
	3. สื่อวิทยุ/ เกษตรกรได้ฟังรายการวิทยุทางการเกษตร	0.302	2	0.860
	4. สื่อโทรทัศน์/ เกษตรกรได้ดูรายการเกษตรทางโทรทัศน์	1.518	2	0.468
	รวม	1.292	2	0.527

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	ประเภทของสื่อ	χ^2	df	Sig.
3. การศึกษา	1. สื่อบุคคล/การรับข่าวสารจากเจ้าหน้าที่เกษตร	0.541	2	0.763
	2. สื่อสิ่งพิมพ์			
	- หนังสือพิมพ์/ เกษตรกรได้อ่านข่าว/บทความทางการเกษตร	0.573	2	0.751
	- เกษตรกรได้อ่านข่าวสารทางการเกษตรในวารสาร/นิตยสาร	0.540	2	0.763
	3. สื่อวิทยุ/ เกษตรกรได้ฟังรายการวิทยุทางการเกษตร	1.999	2	0.368
	4. สื่อโทรทัศน์/ เกษตรกรได้ดูรายการเกษตรทางโทรทัศน์	3.251	2	0.197
	รวม	1.381	2	0.568
4. ศาสนา	1. สื่อบุคคล / การรับข่าวสารจากเจ้าหน้าที่เกษตร	1.310	1	0.252
	2. สื่อสิ่งพิมพ์			
	- หนังสือพิมพ์ / เกษตรกรได้อ่านข่าว/บทความทางการเกษตร	2.080	1	0.149
	- เกษตรกรได้อ่านข่าวสารทางกรเกษตรในวารสาร/นิตยสาร	0.540	1	0.462
	3. สื่อวิทยุ/ เกษตรกรได้ฟังรายการวิทยุทางการเกษตร	5.423	1	0.020*
	4. สื่อโทรทัศน์/ เกษตรกรได้ดูรายการเกษตรทางโทรทัศน์	0.006	1	0.940
	รวม	1.872	1	0.365

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	ประเภทของสื่อ	χ^2	df	Sig.
5. สมาชิกในครอบครัว	1. สื่อบุคคล/ การรับข่าวสารจากเจ้าหน้าที่เกษตร	1.357	2	0.507
	2. สื่อสิ่งพิมพ์			
	- หนังสือพิมพ์/ เกษตรกรได้อ่านข่าว/บทความทางการเกษตร	2.054	2	0.358
	- เกษตรกรได้อ่านข่าวสารทางการเกษตรในวารสาร/นิตยสาร	7.686	2	0.021*
	3. สื่อวิทยุ/ เกษตรกรได้ฟังรายการวิทยุทางด้านเกษตร	4.193	2	0.123
6. อาชีพทางการเกษตร	4. สื่อโทรทัศน์/ เกษตรกรได้ดูรายการเกษตรทางโทรทัศน์	4.012	2	0.134
	รวม	3.860	2	0.229
	1. สื่อบุคคล/ การรับข่าวสารจากเจ้าหน้าที่เกษตร	65.388	4	0.000*
	2. สื่อสิ่งพิมพ์			
	- หนังสือพิมพ์/ เกษตรกรได้อ่านข่าว/บทความทางการเกษตร	24.574	4	0.000*
- เกษตรกรได้อ่านข่าวสารทางการเกษตรในวารสาร/นิตยสาร	5.733	4	0.220	
3. สื่อวิทยุ/ เกษตรกรได้ฟังรายการวิทยุทางด้านเกษตร	11.533	4	0.021*	
4. สื่อโทรทัศน์/ เกษตรกรได้ดูรายการเกษตรทางโทรทัศน์	8.195	4	0.085	
รวม	23.085	4	0.065	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	ประเภทของสื่อ	χ^2	df	Sig.
7. การเข้าเป็นสมาชิก กลุ่มทางการเกษตร	1. สื่อบุคคล/ การรับข่าวสารจากเจ้าหน้าที่เกษตร	6.675	1	0.010*
	2. สื่อสิ่งพิมพ์			
	- หนังสือพิมพ์/ เกษตรกรได้อ่านข่าว/บทความทางการเกษตร	2.210	1	0.137
	- เกษตรกรได้อ่านข่าวสารทางการเกษตรในวารสาร/นิตยสาร	2.918	1	0.088
	3. สื่อวิทยุ/ เกษตรกรได้ฟังรายการวิทยุทางการเกษตร	12.917	1	0.000*
	4. สื่อโทรทัศน์/ เกษตรกรได้ดูรายการเกษตรทางโทรทัศน์	0.614	1	0.433
	รวม	5.067	1	0.134
8. รายได้จากอาชีพ การเกษตร (ต่อปี)	1. สื่อบุคคล/ การรับข่าวสารจากเจ้าหน้าที่เกษตร	3.565	3	0.312
	2. สื่อสิ่งพิมพ์			
	- หนังสือพิมพ์/ เกษตรกรได้อ่านข่าว/บทความทางการเกษตร	7.792	3	0.51
	- เกษตรกรได้อ่านข่าวสารทางการเกษตรในวารสาร/นิตยสาร	5.988	3	0.112
	3. สื่อวิทยุ/ เกษตรกรได้ฟังรายการวิทยุทางการเกษตร	9.468	3	0.024*
	4. สื่อโทรทัศน์/ เกษตรกรได้ดูรายการเกษตรทางโทรทัศน์	2.773	3	0.428
	รวม	5.917	3	0.277

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	ประเภทของสื่อ	χ^2	df	Sig.
9. สภาพการถือครองที่ดิน	1. สื่อบุคคล/ การรับข่าวสารจากเจ้าหน้าที่เกษตร	9.635	2	0.008*
	2. สื่อสิ่งพิมพ์			
	- หนังสือพิมพ์/ เกษตรกรได้อ่านข่าว/บทความทางการเกษตร	12.763	2	0.002*
	- เกษตรกรได้อ่านข่าวสารทางการเกษตรในวารสาร/นิตยสาร	3.795	2	0.150
	3. สื่อวิทยุ/ เกษตรกรได้ฟังรายการวิทยุทางการเกษตร	5.626	2	0.060
	4. สื่อโทรทัศน์/ เกษตรกรได้ดูรายการเกษตรทางโทรทัศน์	7.463	2	0.024*
	รวม	7.856	2	0.049*
10. จำนวนพื้นที่ทำการเกษตร	1. สื่อบุคคล/ การรับข่าวสารจากเจ้าหน้าที่เกษตร	21.037	3	0.000*
	2. สื่อสิ่งพิมพ์			
	- หนังสือพิมพ์/ เกษตรกรได้อ่านข่าว/บทความทางการเกษตร	5.471	3	0.140
	- เกษตรกรได้อ่านข่าวสารทางการเกษตรในวารสาร/นิตยสาร	8.263	3	0.041*
	3. สื่อวิทยุ/ เกษตรกรได้ฟังรายการวิทยุทางการเกษตร	55.272	3	0.000*
	4. สื่อโทรทัศน์/ เกษตรกรได้ดูรายการเกษตรทางโทรทัศน์	13.250	3	0.004*
	รวม	20.659	3	0.037*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วิจารณ์ผลการวิจัย

สื่อบุคคล

จากการวิจัย พบว่าเกษตรกรในกรุงเทพมหานครและจังหวัดฉะเชิงเทราเห็นว่าการได้รับข่าวสารการเกษตรจากสื่อบุคคลมีความเหมาะสมเนื่องจากเป็นสื่อที่เข้าใจง่ายและจะให้คำแนะนำที่มีประโยชน์ในการประกอบอาชีพทางการเกษตรเพราะสื่อบุคคลได้ใกล้ชิดกับเกษตรกร สามารถสอบถามปัญหาที่สงสัยและไม่เข้าใจได้ ซึ่งสอดคล้องกับ ทวีศักดิ์ สุวรรณสนธิ์ (2527) ที่กล่าวว่าสื่อบุคคลเป็นสื่อที่ดีที่สุดเพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตรไปสู่เกษตรกร จากทัศนคติในเชิงบวกของเกษตรกรที่มีต่อสื่อดังกล่าวมีผลทำให้เกษตรกรส่วนใหญ่ได้นำความรู้ที่ได้รับจากสื่อบุคคลไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพของตนพอสมควร และมีเพียงบางส่วนเท่านั้นที่ไม่ได้นำความรู้ที่ได้รับจากสื่อบุคคลไปประยุกต์ใช้เนื่องจากไม่กล้าเสี่ยงและไม่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่

สื่อสิ่งพิมพ์

จากการวิจัย พบว่าเกษตรกรมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทหนังสือพิมพ์วารสาร นิตยสาร และสิ่งพิมพ์อื่นๆ ค่อนข้างมาก เนื่องจากเกษตรกรมีนิสัยรักการอ่านและไม่มีปัญหาในเรื่องของการอ่านจึงมีความต้องการรับทราบข่าวสาร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปัญญา ธีระวิทย์เลิศ (2536) ที่กล่าวว่าการรับรู้ข่าวสารด้านการเกษตรและปัจจัยต่างๆ มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ข่าวสารของเกษตรกรรวมทั้งความต้องการและชนิดของสื่อที่จะรับข่าวสารได้ แต่เกษตรกรนำความรู้ที่ได้รับจากข่าวสารหรือบทความทางด้านการเกษตรในสื่อสิ่งพิมพ์ไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพการเกษตรของตนเองน้อยมาก เนื่องจากไม่กล้าเสี่ยงและไม่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ บางครั้งข้อมูลข่าวสารที่เกษตรกรได้รับจากสื่อสิ่งพิมพ์ก็มีเนื้อหาเยิ่นเย้อเกินไป ซึ่งต้องลงทุนสูงและไม่ตรงกับความต้องการในช่วงเวลานั้นทัศนคติในการเปิดรับข่าวสารของเกษตรกร จึงขึ้นอยู่กับความต้องการความสนใจหรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับอาชีพของตนเท่านั้น

สื่อวิทยุ

จากการวิจัย พบว่าเกษตรกรมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากสื่อวิทยุค่อนข้างมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2521) ในส่วนของความนิยมที่เกษตรกรมีการเลือกเปิดรับฟังรายการเพลงและรายการข่าวซึ่งยังได้รับความสนใจจากเกษตรกรมากที่สุดเพราะความรวดเร็วของข่าวสารที่สื่อวิทยุสามารถส่งได้ไกลและเข้าไปได้ทั่วถึงทุกพื้นที่

นอกจากนี้ในประเด็นของการที่เกษตรกรได้รับความรู้ใหม่ๆ จากการฟังข่าวสารการเกษตรจากสื่อวิทยุ แต่ไม่ได้นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์เท่าที่ควรเป็นเพราะในขณะที่รับฟังนั้นเกษตรกรไม่ได้ลงมือปฏิบัติจริงการรับฟังเพียงอย่างเดียวไม่สามารถส่งผลให้จดจำและเข้าใจวิธีการทั้งหมดได้ในเวลาอันรวดเร็ว เนื่องจากการเปิดรับข่าวสารการเกษตรจากสื่อวิทยุมีไม่บ่อยนัก และความรู้ที่ได้รับส่วนใหญ่ไม่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ของเกษตรกร ในเรื่องที่เกษตรกรสนใจและต้องการฟังอาจไม่ใช่ช่วงเวลาเดียวกับที่เกษตรกรรับฟังข่าวสาร จากทัศนคติดังกล่าวทำให้เกษตรกรบางส่วนไม่ค่อยเปิดรับข่าวสารทางด้านการเกษตรจากสื่อวิทยุ เนื่องจากไม่มีเวลามากพอที่จะฟังรายการวิทยุอย่างตั้งใจเพื่อจับประเด็นในเนื้อหา ดังนั้นในการเสนอข่าวสารการเกษตรทางวิทยุจึงต้องทำให้รายการสั้น กระชับรัดและได้สาระรวดเร็วเพื่อความสะดวกในการรับฟังและง่ายต่อการจดจำสามารถนำไปปรับใช้ในอาชีพของตนได้

สื่อโทรทัศน์

จากการวิจัย พบว่าเกษตรกรมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์น้อยที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปัญญา อีระวิทย์เลิศ (2536) ที่กล่าวว่าพฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารด้านการเกษตรและปัจจัยต่างๆ มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ข่าวสารของเกษตรกรรวมทั้งความต้องการรับทราบข่าวสารและชนิดของสื่อที่จะรับได้ ซึ่งการที่เกษตรกรมีเวลาในการรับชมน้อยเพราะไม่มีเวลาในการรับชมรายการทางด้านการเกษตรเพียงพอ เพราะเวลาว่างและเวลาออกอากาศของรายการไม่ตรงกันอีกทั้งสาระทางกรเกษตรบางเรื่องต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจและเวลาพอสมควรในการศึกษาหรือทำความเข้าใจรวมทั้งบางครั้งเกษตรกรไม่มีแรงจูงใจมากพอที่จะรับรู้ข่าวสารทางการเกษตรมากไปกว่าการพักผ่อนหย่อนใจ ในเวลาว่างต้องการพักผ่อนและคลายเครียดด้วยรายการบันเทิง ซึ่งไม่ต้องเสียเวลาคิด เวลาเดินทางและทำความเข้าใจ แต่ข้อจำกัดของสื่อโทรทัศน์ในเรื่องของการส่งสัญญาณภาพมีไม่ทั่วถึงก็เป็นอุปสรรคอย่างหนึ่งที่ทำให้เกษตรกรในบางพื้นที่มีปัญหาในเรื่องของการรับภาพจากสถานีโทรทัศน์

ผลจากการวิจัยพอจะประเมินในภาพรวมได้ว่า การที่เกษตรกรส่วนใหญ่ชอบสื่อบุคคลมากที่สุดนั้น เนื่องจากเห็นว่าสื่อบุคคลมีส่วนช่วยในการแนะนำความรู้ใหม่ๆ ทางกรเกษตรทำให้สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในด้านของการผลิตที่เหมาะสมกับงานของตนเองทำให้สร้างผลผลิตที่เพิ่มขึ้นและยกระดับการครองชีพของตนเองและชุมชนได้ แต่เกษตรกรส่วนใหญ่เห็นว่าควรจะให้สื่อทุกประเภทรวมกันในการนำมาเผยแพร่ข่าวสารทางการเกษตรภายในหมู่บ้านของตน ซึ่งสอดคล้องกับเกศินี จุฑาวิจิตร (2540) ที่กล่าวว่ากระบวนการที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของบุคคลมี 3 ประการ คือ การยินยอม การเลียนแบบและความต้องการที่

อยากเปลี่ยนแปลง แต่สื่อบุคคลก็มีข้อจำกัดในเรื่องของเวลาและการเดินทาง เนื่องจากเกษตรกรบางส่วนไม่มีเวลาและไม่สะดวกเดินทางไปพบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้ทางการเกษตร นักวิจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรจากสื่อประเภทต่างๆ ของเกษตรกร

จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่าปัจจัยด้านสภาพการถือครองที่ดินและจำนวนพื้นที่ทำการเกษตร มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรจากสื่อประเภทต่างๆ ของเกษตรกร เนื่องจากเกษตรกรที่มีพื้นที่ทำการเกษตรต้องการนำมาประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริรัตน์ บำรุงภรณ์ (2532) ที่กล่าวว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับและไม่ยอมรับนวัตกรรมของชาวนาคือ ขนาดที่นา

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

(Conclusions and Recommendations)

จากการวิจัยเรื่องพฤติกรรมกาเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรของเกษตรกรในกรุงเทพมหานครและจังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวนเกษตรกร 380 รายนั้น พบจะสรุปผลได้ดังนี้ เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง ส่วนมากมีอายุอยู่ในช่วง 51 – 60 ปี การศึกษาสูงสุดจบระดับมัธยมศึกษา ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ สถานภาพสมรสแล้ว มีสมาชิกในครอบครัวอยู่ในช่วง 5 – 6 คน มากที่สุด มีสมาชิกที่เป็นแรงงานเกษตร 3 คน มากที่สุด ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนามากที่สุดและไม่มีอาชีพอื่นนอกเหนืออาชีพเกษตร เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตร เช่น สมาชิกกลุ่มธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ (ธกส.) มีรายได้จากอาชีพเกษตรต่อปีต่อครัวเรือน มากกว่า 20,000 บาทขึ้นไป มากที่สุด ส่วนมากเกษตรกรมีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง พื้นที่ทำการเกษตรอยู่ในช่วง 25 – 44 ไร่ มากที่สุด ส่วนใหญ่เคยประสบปัญหาด้านการเงินและแก้ปัญหาโดยการกู้เงินจากแหล่งเงินกู้ ซึ่งแหล่งเงินกู้ของเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ (ธกส.)

พฤติกรรมกาเปิดรับข่าวสารที่ได้รับจากสื่อต่างๆ ของเกษตรกร ซึ่งจำแนกสื่อที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็น 4 ประเภท คือสื่อบุคคล สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุและสื่อโทรทัศน์ ได้แสดงผลการวิจัยไว้ดังนี้

1. สื่อบุคคล จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ได้รับข่าวสารการเกษตรจากสื่อบุคคล ซึ่งเป็นเพื่อนบ้านและญาติพี่น้อง โดยมีความเห็นว่าความรู้ทางการเกษตรที่ได้รับจากญาติพี่น้องและเจ้าหน้าที่เกษตรของรัฐมีความน่าเชื่อถือมากที่สุด ซึ่งได้มาโดยการพูดคุยในวันเสาร์ – อาทิตย์ สถานที่ที่ใช้พูดคุยคือหอประชุมประจำหมู่บ้าน ส่วนข่าวสารที่ได้รับจากเจ้าหน้าที่เกษตรตำบล เกษตรอำเภอหรือเจ้าหน้าที่เกษตรของรัฐมีค่อนข้างมาก ซึ่งเฉลี่ยเดือนละครั้ง

2. สื่อสิ่งพิมพ์ จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีหนังสือพิมพ์อ่านและเกษตรกรส่วนมากอ่านหนังสือพิมพ์ และหนังสือพิมพ์ที่นิยมอ่านคือหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ส่วนใหญ่สนใจอ่านเกี่ยวกับข่าวการเมืองและข่าวการเกษตร ส่วนใหญ่อ่านหนังสือพิมพ์นานๆ ครั้ง (1 – 2 วัน/สัปดาห์) และมักจะอ่านข่าวหรือบทความการเกษตรในช่วงก่อนไปทำงาน (04.00 – 08.00 น.) และอ่านที่บ้านมากที่สุด

3. สื่อวิทยุ จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีวิทยุกันทุกบ้าน เกษตรกรส่วนใหญ่รับฟังรายการต่างๆ ทางวิทยุ และฟังรายการข่าวและเพลงมากที่สุด โดยรับฟังนานๆ ครั้ง (1 – 2 ครั้ง/สัปดาห์) ซึ่งแต่ละครั้งที่ฟังจะใช้เวลาในการฟังน้อยกว่า 1 ชั่วโมง เวลาที่ฟังมักจะเป็นตอนเช้าตั้งแต่เวลา 06.00 – 08.00 น. และจะรับฟังอยู่ที่บ้านเป็นส่วนใหญ่

4. สื่อโทรทัศน์ จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีโทรทัศน์และรับชมรายการทางโทรทัศน์ทุกครัวเรือน ส่วนใหญ่รับชมทางสถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 7 และสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 เกษตรกรส่วนมากรับชมรายการข่าวในพระราชสำนักเป็นประจำ โดยจะชมนานๆ ครั้ง (1 – 2 ครั้ง/สัปดาห์) ใช้เวลารายการละประมาณ 45 นาที ในช่วง 04.00 – 06.00 น. สถานที่ที่ชมรายการคือที่บ้านเป็นส่วนใหญ่

ความรู้ของเกษตรกรที่ได้จากการเปิดรับข่าวสารจากสื่อต่างๆ

1. ความรู้ของเกษตรกรที่ได้จากการเปิดรับข่าวสารจากสื่อบุคคล เกษตรกรเห็นว่าคนในครอบครัวและเจ้าหน้าที่เกษตรของรัฐมีส่วนช่วยในการแนะนำความรู้ใหม่ๆ ทางเกษตรให้สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับปรุงวิธีการผลิต เกษตรกรได้นำความรู้ทางเกษตรที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในเรื่องของการปลูกพืช สาเหตุที่เกษตรกรไม่เคยนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้เพราะไม่กล้าเสี่ยง เกษตรกรส่วนใหญ่ชอบให้เจ้าหน้าที่เกษตรของรัฐจากหน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ เข้าไปเผยแพร่ความรู้ทางการเกษตรและคิดว่ามีส่วนผลักดันเป็นแรงกระตุ้นให้เกษตรกรสามารถพัฒนากระบวนการผลิตของตนได้

2. ความรู้ของเกษตรกรที่ได้จากการเปิดรับข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์ เกษตรกรส่วนใหญ่ที่ได้รับข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์ เนื่องจากเห็นว่าข่าวหรือบทความทางด้านเกษตรในสื่อสิ่งพิมพ์ได้ให้ความรู้ใหม่ๆ กับเกษตรกรมากขึ้น สาเหตุที่เกษตรกรไม่เคยนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้เนื่องจากไม่กล้าเสี่ยงและไม่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ มีบางส่วนเกษตรกรนำความรู้ทางการเกษตรที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในเรื่องของการปลูกพืชและเรื่องโรคและการป้องกันกำจัดโรค

3. ความรู้ของเกษตรกรที่ได้จากการเปิดรับข่าวสารจากสื่อวิทยุ เกษตรกรส่วนใหญ่ได้รับฟังข่าวสารการเกษตรจากสื่อวิทยุและเห็นว่ารายการต่างๆ ทางด้านการเกษตรจากสื่อวิทยุได้ให้ความรู้ใหม่ๆ กับเกษตรกรมากขึ้นและเกษตรกรได้นำความรู้ทางการเกษตรที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในเรื่องของการปลูกพืชและเรื่องโรคและการป้องกันกำจัดโรค สาเหตุที่เกษตรกรไม่เคยนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้เพราะไม่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และก็ไม่กล้าเสี่ยง

4. ความรู้ของเกษตรกรที่ได้จากการเปิดรับข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์ พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่เห็นว่ารายการต่างๆ ทางด้านการเกษตรจากสื่อโทรทัศน์ได้ให้ความรู้ใหม่ๆ กับเกษตรกรมาก

ขึ้น เกษตรกรได้นำความรู้ที่ได้รับจากสื่อโทรทัศน์ไปประยุกต์ใช้ในเรื่องการปลูกพืช โรคและการกำจัดโรคพืช สาเหตุที่เกษตรกรไม่เคยนำความรู้ทางการเกษตรที่ได้รับจากสื่อโทรทัศน์ไปประยุกต์ใช้โดยให้ความเห็นว่ามันไม่เหมาะกับสภาพพื้นที่และไม่กล้าเสี่ยง

ทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อสื่อต่างๆ ในการเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรของเกษตรกร

ทัศนคติของเกษตรกรในการเปิดรับข่าวสารจากสื่อบุคคล สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุและสื่อโทรทัศน์ ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ชอบสื่อบุคคลมากที่สุดและเห็นว่าสื่อบุคคลเป็นสื่อที่น่าเชื่อถือมากที่สุดโดยเฉพาะญาติพี่น้องและเจ้าหน้าที่เกษตรของรัฐเพราะได้ใกล้ชิดกับตัวเกษตรกรและยังสามารถสอบถามปัญหาที่สงสัยและไม่เข้าใจได้ นอกจากนี้เกษตรกรส่วนใหญ่มีความเห็นว่าสื่อบุคคลมีประโยชน์มากกว่าทุกสื่อในการเผยแพร่ข่าวสารทางการเกษตรแต่เกษตรกรเห็นตรงกันว่าควรจะรวมสื่อทุกสื่อเพื่อการเผยแพร่ข่าวสารทางการเกษตรในหมู่บ้านของตนเอง

สื่อที่เกษตรกรชอบมากที่สุดคือสื่อโทรทัศน์โดยให้ความเห็นว่าเป็นสื่อที่มีความน่าเชื่อถือและมีประโยชน์ในการถ่ายทอดความรู้ทางการเกษตรเพราะเป็นสื่อที่เข้าใจง่าย ซึ่งเกษตรกรเองก็มีโทรทัศน์กันทุกบ้าน สามารถรับชมสะดวกไม่ต้องเดินทางไปไหนก็สามารถรับข่าวสารได้ดีและชัดเจน สื่อโทรทัศน์มีทั้งภาพเคลื่อนไหว สีสรรและเสียงสามารถดึงดูดความสนใจของเกษตรกรได้

ปัญหาในการเปิดรับข่าวสารจากสื่อประเภทต่างๆ ของเกษตรกร

1. ปัญหาในการเปิดรับข่าวสารจากสื่อบุคคลของเกษตรกร ส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาใดๆ ในเรื่องของการได้รับข่าวสารการเกษตรจากสื่อบุคคล ข่าวสารการเกษตรจากสื่อบุคคลที่นำมาเสนอมีความเหมาะสมและมีปัญหาน้อยในเรื่องที่ตัวเกษตรกรเองไม่มีเวลาในการรับฟังข่าวสารจากสื่อบุคคลหรือการพบปะพูดคุยกับนักวิชาการ เจ้าหน้าที่เกษตรตำบล/อำเภอ และบุคคลต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. ปัญหาในการเปิดรับข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์ของเกษตรกร ส่วนใหญ่มีปัญหาในเรื่องของการไม่มีเวลาอ่าน มีเกษตรกรบางส่วนไม่มีปัญหาใดๆ ในเรื่องของการได้รับข่าวสารการเกษตรจากสื่อสิ่งพิมพ์ และเห็นว่าข่าวสารการเกษตรจากสื่อสิ่งพิมพ์ที่นำมาเสนอมีความเหมาะสม

3. ปัญหาในการเปิดรับข่าวสารจากสื่อวิทยุของเกษตรกร ส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีเวลา ไม่ตั้งใจฟังและอยู่ในจุดอับคลื่นสัญญาณ มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ไม่มีปัญหาในการรับฟังและเกษตรกรที่ได้รับข่าวสารการเกษตรจากสื่อวิทยุเห็นว่าข่าวสารการเกษตรที่นำมาเสนอมีความเหมาะสมทั้งในด้านของเนื้อหาและระยะเวลาของรายการ ความยาวที่เหมาะสมของรายการวิทยุเกษตรควรจะเป็น 30 นาที

4. ปัญหาในการเปิดรับข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์ของเกษตรกร ส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาในการรับชมรายการเกษตรจากสื่อโทรทัศน์และเห็นว่าความรู้ทางการเกษตรที่สื่อโทรทัศน์นำมาเสนอมีความเหมาะสมมากทั้งเนื้อหาและระยะเวลาของรายการ ความยาวของรายการควรจะประมาณ 30 นาที ปัญหาที่เกิดจากการรับชมรายการจากสื่อโทรทัศน์ของเกษตรกร คือตัวของเกษตรกรเองที่ไม่มีเวลาดูหรือว่างไม่ตรงกับเวลาที่รายการออกอากาศ

ความสัมพันธ์ของสื่อประเภทต่างๆ กับการเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรของเกษตรกร สื่อบุคคล สื่อสิ่งพิมพ์และสื่อวิทยุ มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรของเกษตรกรในกรุงเทพมหานครและจังหวัดฉะเชิงเทรา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนสื่อโทรทัศน์ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรของเกษตรกร

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรจากสื่อประเภทต่างๆ ของเกษตรกร

ผลการศึกษา พบว่าปัจจัยด้านสภาพการถือครองที่ดินและจำนวนพื้นที่ทำการเกษตรมีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรของเกษตรกรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัจจัยด้านเพศ อายุ การศึกษา ศาสนา สมาชิกในครอบครัว อาชีพทางการเกษตร การเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตรและรายได้จากอาชีพการเกษตร (ต่อปี) ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรของเกษตรกร

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรของเกษตรกรในกรุงเทพมหานครและจังหวัดฉะเชิงเทรา ผู้วิจัยจึงขอเสนอข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

- 1.1 เกษตรกรส่วนใหญ่มีความต้องการที่จะให้ราคาผลผลิตเพิ่มขึ้น
- 1.2 เกษตรกรอยากให้ราคาปุ๋ยลดลงกว่าเดิม
- 1.3 เกษตรกรอยากทราบรายละเอียดเกี่ยวกับหนี้สิน
- 1.4 เกษตรกรอยากทราบวิธีการดูแลรักษาไร่นาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรทำการศึกษาวิจัยในแต่ละภาคเพื่อใช้ในการเปรียบเทียบการเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรของเกษตรกรในแต่ละภาค
- 2.2 การศึกษาการยอมรับและไม่ยอมรับนวัตกรรมทางการเกษตรของเกษตรกร
- 2.3 การศึกษาความรู้และทัศนคติในการเปิดรับข่าวสารจากสื่อประเภทต่างๆ

บรรณานุกรม

- กิติมา สุรสนธิ. 2541. **สื่อและเครื่องมือการประชาสัมพันธ์**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เกศินี จุฑาวิจิตร. 2540. **การสื่อสารเพื่อพัฒนาท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ: เพชรเกษมการพิมพ์.
- ชนิษฐา วิเศษสาทร. 2536. **จิตวิทยาการสื่อสาร**. กรุงเทพฯ: โครงการตำราคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- จิรพรรณ ไสมอินทร์. 2536. **การเปิดรับข่าวสาร**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์รวมมิตรไทย.
- ณรงค์ สมพงษ์. 2530. **สื่อเพื่องานส่งเสริมและเผยแพร่**. กรุงเทพฯ: สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม.มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ดวงจันทร์ สุทธาโรจน์. 2539. **การเปิดรับข่าวสารกับความรู้**. กรุงเทพฯ: เพชรเกษมการพิมพ์.
- ทรงพล ภูมิรัตน์. 2538. **ทัศนคติที่มีต่อการสื่อสาร**. กรุงเทพฯ: เพชรเกษมการพิมพ์.
- ทวีศักดิ์ สุวรรณสนธิ. 2527. **ทัศนคติที่มีต่อการสื่อสาร**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์รวมมิตรไทย.
- ทำนอง สิงคาลวนิช. 2519. **การเกษตรกับปัจจัยแวดล้อม**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์รวมมิตรไทย.
- นรินทร์ชัย พัฒนพงศา. 2542. **การสื่อสาร-ณรงค์เชิงยุทธศาสตร์**. กรุงเทพฯ: ลินคอร์นโปรโมชัน.
- นิรนาม. 2542. **พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน**. กรุงเทพฯ: บริษัทคอมพิวเตอร์ จำกัด.
- ประมะ สตะเวทิน. 2540. **การประชาสัมพันธ์**. คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ: เพชรเกษมการพิมพ์.
- ประจวบ อินฮืด. 2529. **พฤติกรรมศาสตร์**. เอกสารประกอบคำบรรยาย โครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการทางสื่อมวลชน เรื่องการสำรวจทัศนคติเพื่อประสิทธิภาพในการสื่อสารและประชาสัมพันธ์. กรุงเทพฯ: ลินคอร์นโปรโมชัน.
- ปัญญา ธีรวิทย์เลิศ. 2536. **การสื่อสารระหว่างบุคคล**. กรุงเทพฯ: บริษัทคอมพิวเตอร์ จำกัด.
- ปัญญา หิรัญรัมย์. 2529. **ความรู้พื้นฐานการส่งเสริมการเกษตร**. กรุงเทพฯ: บริษัทสารมวลชน จำกัด.
- พัชนี เขยจรรยาและคณะ. 2538. **แนวคิดและหลักการสื่อสารนิเทศศาสตร์**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ข้าวฟ่าง.
- พูนทรัพย์ ลิทธิพรหม. 2539. **การสื่อสารเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏพระนคร.

- เพราพรณ เป็ลี่ยนภู. 2540. การศึกษาทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อรายการโรงเรียนเกษตร
ทางอากาศ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ข้าวฟ่าง.
- ยุพา สุภากุล. 2540. การสื่อสารมวลชน. กรุงเทพฯ: โอ. เอส. พริ้นติ้ง เฮ้าส์.
- เลิศศักดิ์ สายแก้วมา. 2536. การสื่อสารทางการเกษตร. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วัฒนา ศรีสัตย์วาจา. 2535. การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ. กรุงเทพฯ: กิ่งจันทร์การพิมพ์.
- ศึกษา บันลือฤทธิ์. 2543. เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสาร. โครงการตำราวิชาการราชภัฏเฉลิมพระ
เกียรติ เนื่องในวโรกาสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเจริญพระชนมพรรษา 6 รอบ.
กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏธนบุรี.
- ศิริณา จามรมาน และปนัดดา ชำนาญสุข. 2542. มนุษย์กับสังคม. กรุงเทพฯ: โครงการวิชา
การบูรณาการหมวดศึกษาทั่วไป. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สมปราชญ์ จอมเทศ. 2516. ทัศนคติต่อการยอมรับ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สิริรัตน์ บำรุงกรณ์. 2532. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับและไม่ยอมรับนวัตกรรมของ
ชาวนา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุลักษณ์ ศิวรักษ์. 2542. การติดต่อสื่อสาร. กรุงเทพฯ: ศักดิ์สยาม.
- สุวรรณ บัวทวน. 2534. ทัศนคติต่อการยอมรับ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เสนห์ นครสันติภาพ. 2541. พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารด้านวัฒนธรรมไทยเกี่ยวกับ
ค่านิยมพื้นฐานของนักศึกษาสถาบันราชภัฏสมเด็จพระเจ้าพระยา. กรุงเทพฯ: คณะ
วารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เสถียร เทยประทับ. 2541. การสื่อสารและการพัฒนา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- เสนาะ ดิยาว์. 2537. การสื่อสารในองค์การ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542. วิธีการเรียนรู้ของคนไทย. กรุงเทพฯ: โอ.
เอส. พริ้นติ้ง เฮ้าส์.
- อมรทิพย์ ควรพันธ์. 2539. พฤติกรรมการเปิดรับสื่อ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อุษณีย์ จินาพงษ์. 2535. การศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติเรื่องการจัดการเรียนการสอนโดย
เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- Charles E. Osgood. 1954. Method and theory in experimental psychology New York.
N.Y.: Oxford University Press.

Hovland R. 1990. **Advertising in society**: classic and contemporary readings on advertising role in society.

Roger , E.M. and F.F. Shoemaker. 1971. **Communication of Innovation: Cross Culture Approach**. NEW York : The Free Press.

Shannon and Weaver. 1949. **Social impact of satellite television in rural Indonesia**. Stanford University Press.

Schramm , W. 1960. **Mass media and nation development : The role information in the developing countries** California. Stanford University Press.

Thandee Damrong. 1988. **Political Doctrine and Development strategies**. Nontaburi: Sukhothaimathirat University Press.

แบบสอบถามงานวิจัย

เรื่อง

พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรของเกษตรกรใน กรุงเทพมหานครและจังหวัด
ฉะเชิงเทรา

คำแนะนำในการตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถาม คือเกษตรกรในเขตพื้นที่มีนบุรีและอำเภอนวมสารคาม จังหวัด
ฉะเชิงเทรา

วิธีการตอบแบบสอบถาม

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความ หรือเติมคำในช่องว่างให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด โปรดตอบคำถามทุกข้อเพื่อความสมบูรณ์แห่งข้อมูล และกรุณาอ่านคำชี้แจงอย่างละเอียดก่อนลงมือตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามมีทั้งสิ้น 4 ส่วน

- ส่วนที่ 1 สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมโดยทั่วไปของเกษตรกร
- ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารกับความรู้ที่ได้รับของเกษตรกร
- ส่วนที่ 3 ความรู้และทัศนคติของเกษตรกรที่ได้จากการเปิดรับข่าวสารทางการเกษตร
- ส่วนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาสื่อทางการเกษตรของเกษตรกร

แบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความหรือเติมคำในช่องว่างตามความเป็นจริง

ส่วนที่ 1 สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมโดยทั่วไปของเกษตรกร

ชื่อหมู่บ้าน.....บ้านเลขที่

ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

<p>1. เพศ</p> <p>() 1. ชาย</p> <p>() 2. หญิง</p> <p>2. อายุ..... ปี</p> <p>3. การศึกษา</p> <p>() 1. ไม่ได้รับการศึกษา</p> <p>() 2. ประถมศึกษา</p> <p>() 3. มัธยมศึกษา</p> <p>() 4. อนุปริญญา</p> <p>() 5.ปริญญาตรี</p> <p>() 6. อื่นๆ (ระบุ).....</p> <p>4. ศาสนา</p> <p>() 1. พุทธ</p> <p>() 2. อิสลาม</p> <p>() 3. คริสต์</p> <p>() 4. อื่นๆ (ระบุ).....</p>	<p>สำหรับเจ้าหน้าที่</p> <p>ID ☐</p> <p>1. Sex ☐</p> <p>2. Age ☐</p> <p>3. Edu ☐</p> <p>4. Religion ☐</p>
--	--

5. สถานภาพ () 1. โสด () 2. สมรส () 3. อื่นๆ (ระบุ)	5. Status ☐
6. จำนวนสมาชิกในครอบครัว (รวมผู้ตอบ).....คน	6. Memb1 ☐
7. จำนวนสมาชิกครอบครัวที่เป็นแรงงานด้านการเกษตร (รวมผู้ตอบ).....คน	7. Memb2 ☐
8. อาชีพเกษตรกรรมที่ท่านทำอยู่ในปัจจุบันคือ () 1. ทำนา () 2. ทำสวน () 3. ทำไร่ () 4. ประมง () 5. ปศุสัตว์ () 6. อื่นๆ (ระบุ)	8. Ocu1 ☐
9. ท่านประกอบอาชีพอื่นนอกเหนือจากอาชีพการเกษตรหรือไม่ () 1. ไม่มีอาชีพอื่น () 2. รับจ้าง () 3. ค้าขาย () 4. อื่นๆ (ระบุ)	9. Otherocu ☐
10. ท่านเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตรหรือไม่ () 1. เป็นสมาชิก (โปรดระบุ)..... () 2. ไม่เป็นสมาชิก	10. Group ☐
11. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตรของท่านในรอบปีที่ผ่านมา (โดยประมาณ) () 1. ต่ำกว่า 5,000 บาท () 2. 5,001 – 10,000 บาท () 3. 10,001 – 15,000 บาท () 4. 15,001 – 20,000 บาท () 5. 20,000 บาทขึ้นไป	11. Income ☐

<p>12. สภาพการถือครองที่ดินทางการเกษตรของท่านในปัจจุบัน</p> <p>() 1. ไม่มีที่ทำกิน</p> <p>() 2. เช่าที่ทำกิน</p> <p>() 3. มีเป็นของตนเอง</p> <p>() 4. อื่นๆ (ระบุ)</p>	<p>12. Land ☐</p>
<p>13. จำนวนพื้นที่ที่ถือครองทำการเกษตรอยู่ในปัจจุบันทั้งหมดจำนวน..... ไร่</p>	<p>13. Own ☐</p>
<p>14. ท่านเคยประสบปัญหาในด้านการเงินบ้างหรือไม่</p> <p>() 1. เคย</p> <p>() 2. ไม่เคย</p>	<p>14. Prob1 ☐</p>
<p>15. ท่านเคยแก้ปัญหาโดยการกู้ยืมเงินบ้างหรือไม่</p> <p>() 1. เคย () 2. ไม่เคย</p>	<p>15. Prob2 ☐</p>
<p>16. ท่านเคยกู้ยืมเงินจากแหล่งใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)</p> <p>() 1. ญาติ</p> <p>() 2. เพื่อนบ้าน</p> <p>() 3. ธ.ก.ส.</p> <p>() 4. ธนาคารพาณิชย์</p> <p>() 5. ธนาคารของรัฐ</p> <p>() 6. กลุ่มสหกรณ์</p> <p>() 7. กลุ่มออมทรัพย์</p> <p>() 8. อื่นๆ (ระบุ)</p>	<p>16. Sourc ☐</p>

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารของเกษตรกร

สื่อบุคคล	
<p>1. ท่านเคยได้รับข่าวสารทางด้านการเกษตรจากบุคคลอื่นๆ หรือไม่</p> <p>() 1. เคย</p> <p>() 2. ไม่เคย</p> <p>(ถ้า เคย ให้ตอบข้อ 2 – 11 ถ้า ไม่เคย ให้ข้ามไปตอบข้อ 12)</p>	1. Person1 ☐
<p>2. จากข้อ 1 ท่านเคยได้พูดคุยกับใครบ้างเกี่ยวกับข่าวสารทางด้านการเกษตร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)</p> <p>() 1. คนในครอบครัว</p> <p>() 2. ญาติพี่น้อง</p> <p>() 3. เพื่อนบ้าน</p> <p>() 4. กำนัน</p> <p>() 5. ผู้ใหญ่บ้าน</p> <p>() 6. เจ้าหน้าที่เกษตรของรัฐ</p> <p>() 7. ร้านค้าทางการเกษตร</p> <p>() 8. พนักงานขายทางการเกษตร</p> <p>() 9. องค์กรเอกชน</p> <p>() 10. อบต.</p> <p>() 11. องค์กรพัฒนาเอกชน (NGO)</p> <p>() 12. ครู</p> <p>() 13. พระสงฆ์</p> <p>() 14. อื่นๆ (ระบุ).....</p>	2. Person2 ☐
<p>3. จากข้อ 2 ท่านคิดว่าความรู้ทางด้านการเกษตรที่ได้รับจากบุคคลใดมีความน่าเชื่อถือมากที่สุด</p> <p>() 1. คนในครอบครัว</p> <p>() 2. ญาติพี่น้อง</p> <p>() 3. เพื่อนบ้าน</p> <p>() 4. กำนัน</p> <p>() 5. ผู้ใหญ่บ้าน</p>	3. Person16 ☐

<p>() 6. เจ้าหน้าที่เกษตรของรัฐ</p> <p>() 7. ร้านค้าทางการเกษตร</p> <p>() 8. พนักงานขายทางการเกษตร</p> <p>() 9. องค์กรเอกชน</p> <p>() 10. อปต.</p> <p>() 11. องค์กรพัฒนาเอกชน (NGO)</p> <p>() 12. ครู</p> <p>() 13. พระสงฆ์</p> <p>() 14. อื่นๆ (ระบุ).....</p> <p>(จากบุคคลที่ท่านเลือกใน ข้อ 3 กรุณาตอบในข้อ 4 - 6)</p>	
<p>4. ท่านได้รับข่าวสารด้านการเกษตรจากบุคคลดังกล่าวบ่อยเพียงใด</p> <p>() 1. ปีละครั้ง</p> <p>() 2. เดือนละครั้ง</p> <p>() 3. สัปดาห์ละครั้ง</p> <p>() 4. อื่นๆ.....</p>	<p>4. Talk1 ☐</p>
<p>5. ช่วงเวลาใดที่ท่านได้พบปะพูดคุยหรือได้รับข่าวสารทางด้านการเกษตรจากบุคคลดังกล่าวมากที่สุด</p> <p>() 1. ก่อนไปทำงาน</p> <p>() 2. พักกลางวัน</p> <p>() 3. ในขณะที่ทำงาน</p> <p>() 4. หลังเลิกจากงาน</p> <p>() 5. เสาร์ - อาทิตย์</p> <p>() 6. อื่นๆ (ระบุ).....</p>	<p>5. Timep1 ☐</p>
<p>6. ท่านมักพูดคุยหรือได้รับข่าวสารทางด้านการเกษตร ณ สถานที่ใด</p> <p>() 1. บ้านของตนเอง</p> <p>() 2. หอประชุมประจำหมู่บ้าน</p> <p>() 3. ร้านค้า</p> <p>() 4. ในไร่นา</p> <p>() 5. อื่นๆ (ระบุ)</p>	<p>6. Place1p ☐</p>

<p>7. ท่านเคยได้รับข่าวสารทางด้านการเกษตรจากเจ้าหน้าที่เกษตร</p> <p>() 1. เคย</p> <p>() 2. ไม่เคย</p> <p>(ถ้า เคย ตอบข้อ 8 – 10 ถ้า ไม่เคย ห้ามไปตอบข้อ 11)</p>	<p>7. Talk2 ☐</p>
<p>8. ลักษณะการได้รับข่าวสารทางด้านการเกษตรจากเจ้าหน้าที่</p> <p>() 1. ปีละครั้ง</p> <p>() 2. เดือนละครั้ง</p> <p>() 3. สัปดาห์ละครั้ง</p> <p>() 4. อื่นๆ</p>	<p>8. Talk3 ☐</p>
<p>9. ช่วงเวลาใดที่ท่านได้พบปะพูดคุยความรู้ทางด้านการเกษตรจากเกษตร อำเภอหรือเกษตรตำบล มากที่สุด</p> <p>() 1. ก่อนไปทำงาน</p> <p>() 2. พักกลางวัน</p> <p>() 3. ในขณะที่ทำงาน</p> <p>() 4. หลังเลิกจากงาน</p> <p>() 5. เสาร์ – อาทิตย์</p> <p>() 6. อื่นๆ (ระบุ).....</p>	<p>9. Timep2 ☐</p>
<p>10. สถานที่ที่ท่านพูดคุยเกี่ยวกับปัญหาด้านการเกษตรเจ้าหน้าที่คือ</p> <p>() 1. บ้านของตนเอง</p> <p>() 2. บ้านของเจ้าหน้าที่เกษตร</p> <p>() 3. หอประชุมประจำหมู่บ้าน</p> <p>() 4. ร้านค้า</p> <p>() 5. ในไร่นา</p> <p>() 6. อื่นๆ (ระบุ).....</p>	<p>10. Place6p ☐</p>
<p>สื่อสิ่งพิมพ์</p>	
<p>11. ในหมู่บ้านหรือที่บ้านของท่านมีหนังสือพิมพ์หรือไม่</p> <p>() 1. มี</p> <p>() 2. ไม่มี</p> <p>(ถ้าในหมู่บ้านหรือที่บ้านของท่าน มี หนังสือพิมพ์ ตอบข้อ 12 - 21 ถ้า ไม่มี หนังสือพิมพ์ ให้ห้ามไปตอบข้อ 22)</p>	<p>11. Newsp ☐</p>

<p>12. (ถ้ามี) ท่านได้อ่านหนังสือพิมพ์บ้างหรือไม่</p> <p>() 1. ได้อ่าน</p> <p>() 2. ไม่ได้อ่าน</p> <p>(ถ้าท่านได้อ่านหนังสือพิมพ์ตอบข้อ13 ถ้าไม่ได้อ่านข้ามไปตอบข้อ 23)</p>	<p>12. Readn1 ☐</p>
<p>13. ท่านอ่านหนังสือพิมพ์ฉบับใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)</p> <p>() 1. ไทยรัฐ</p> <p>() 2. ข่าวสด</p> <p>() 3. เดลินิวส์</p> <p>() 4. อื่นๆ (ระบุ).....</p>	<p>13. Likenew1 ☐</p>
<p>14. ท่านอ่านหนังสือพิมพ์เรื่องใดเป็นประจำ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)</p> <p>() 1. เศรษฐกิจ</p> <p>() 2. การเมือง</p> <p>() 3. สิ่งแวดล้อม</p> <p>() 4. บ้านเพิง</p> <p>() 5. การเกษตร</p> <p>() 6. กีฬา</p> <p>() 7. การศึกษา</p> <p>() 8. อาชญากรรม</p> <p>() 9. ละครโทรทัศน์</p> <p>() 10. อื่นๆ (ระบุ).....</p>	<p>14. Readn2 ☐</p>
<p>15. ท่านอ่านข่าวหรือบทความทางกรเกษตรจากหนังสือพิมพ์บ้างหรือไม่</p> <p>() 1. อ่าน</p> <p>() 2. ไม่อ่าน</p> <p>(ถ้าท่านได้อ่าน ตอบข้อ 16 – 21 ถ้า ไม่ได้อ่าน ข้ามไปตอบข้อ 23)</p>	<p>15. Readagi1 ☐</p>
<p>16. ท่านอ่านข่าว / บทความการเกษตรจากหนังสือพิมพ์บ่อยเพียงใด</p> <p>() 1. นานๆ ครั้ง (1 – 2 วัน / สัปดาห์)</p> <p>() 2. เกือบทุกวัน (3 – 4 วัน / สัปดาห์)</p> <p>() 3. สม่าเสมอ (5 – 7 วัน / สัปดาห์)</p> <p>() 4. อื่นๆ (ระบุ)</p>	<p>16. Alwaysn ☐</p>

<p>17. ท่านใช้เวลาในการอ่านข่าว / บทความการเกษตรเฉลี่ยวันละเท่าใด</p> <p>() 1. น้อยกว่า 1 ชม.</p> <p>() 2. ประมาณ 1 ชม.</p> <p>() 3. ประมาณ 1 – 2 ชม.</p> <p>() 4. มากกว่า 2 ชม. ขึ้นไป</p>	17.Time1new ☐
<p>18. เวลาใดที่ท่านอ่านข่าว / บทความทางการเกษตรเป็นประจำ</p> <p>() 1. ก่อนไปทำงาน (04.00 - 08.00 น.)</p> <p>() 2. ช่วงกลางวัน (09.00 – 12.00 น.)</p> <p>() 3. ช่วงพักกลางวัน (12.00 – 13.00 น.)</p> <p>() 4. ช่วงหลังเลิกงาน (16.00 น. เป็นต้นไป)</p>	18.Time2new ☐
<p>19. สถานที่ที่ท่านใช้มักอ่านข่าว / บทความทางการเกษตรเป็นประจำ</p> <p>() 1. บ้าน</p> <p>() 2. ห้องสมุด</p> <p>() 3. ร้านค้า</p> <p>() 4. อื่นๆ (ระบุ).....</p>	19.Place1new ☐
<p>20. ท่านอ่านข่าวหรือบทความทางการเกษตรจากหนังสือพิมพ์ใด (โปรดระบุ)</p> <p>1. หนังสือพิมพ์.....</p> <p>2. หนังสือพิมพ์.....</p>	
<p>21. ท่านสนใจอ่านข่าวหรือบทความทางการเกษตรเรื่องใดบ้าง (โปรดระบุ)</p> <p>1.</p> <p>2.</p>	
<p>22. ในหมู่บ้านหรือบ้านของท่าน มีวารสารหรือนิตยสารบ้างหรือไม่</p> <p>() 1. มี</p> <p>() 2. ไม่มี</p> <p>(ถ้าในหมู่บ้านหรือบ้านของท่าน มี วารสารหรือนิตยสารตอบข้อ 23 – 32 ถ้า ไม่มี ข้ามไปตอบข้อ 33)</p>	22. Journal ☐
<p>23. (ถ้ามี) ท่านได้อ่านวารสารหรือนิตยสารบ้างหรือไม่</p> <p>() 1. ได้อ่าน</p> <p>() 2. ไม่ได้อ่าน</p>	23.Read1jou ☐

<p>(ถ้าท่าน อ่าน ตอบข้อ 24 – 33 ถ้า ไม่ได้อ่าน ตอบข้อ 34)</p> <p>24. ท่านได้อ่านวารสารหรือนิตยสารใดเป็นประจำ (โปรดระบุ) 1. 2.</p> <p>25. ท่านอ่านวารสารหรือนิตยสารเรื่องใดเป็นประจำ</p> <p>() 1. เศรษฐกิจ () 2. การเมือง () 3. สิ่งแวดล้อม () 4. บันเทิง () 5. การเกษตร () 6. กีฬา () 7. การศึกษา () 8. อาชญากรรม () 9. ละครโทรทัศน์ () 10. อื่นๆ (ระบุ).....</p> <p>26. ท่านเคยอ่านบทความการเกษตรจากวารสารหรือนิตยสารบ้างหรือไม่</p> <p>() 1. ได้อ่าน () 2. ไม่ได้อ่าน (ถ้า เคยอ่าน ตอบข้อ 27 – 32 ถ้า ไม่เคยอ่าน ตอบข้อ 33)</p> <p>27. ท่านอ่านบทความการเกษตรจากวารสาร / นิตยสารบ่อยเพียงไร</p> <p>() 1. นานๆ ครั้ง (1 – 2 วัน / สัปดาห์) () 2. เกือบทุกวัน (3 – 4 วัน / สัปดาห์) () 3. สม่ำเสมอ (5 – 7 วัน / สัปดาห์) () 4. อื่นๆ (ระบุ).....</p> <p>28. ท่านใช้เวลาอ่านบทความจากวารสาร / นิตยสารเฉลี่ยวันละเท่าใด</p> <p>() 1. น้อยกว่า 1 ชม. () 2. ประมาณ 1 ชม. () 3. ประมาณ 1 – 2 ชม. () 4. มากกว่า 2 ชม. ขึ้นไป (ระบุชม.)</p>	<p>25. Read3jou ☐</p> <p>26. Readagr ☐</p> <p>27. Alwayj ☐</p> <p>28. Time1jou ☐</p>
--	--

<p>29. ท่านใช้เวลาไหนอ่านบทความทางวารสาร / นิตยสาร</p> <p>() 1. ก่อนไปทำงาน (04.00 - 08.00 น.)</p> <p>() 2. ช่วงกลางวัน (09.00 - 12.00 น.)</p> <p>() 3. ช่วงพักกลางวัน (12.00 - 13.00 น.)</p> <p>() 4. ช่วงหลังเลิกงาน (16.00 น. เป็นต้นไป)</p>	<p>29. Time2jou ☐</p>
<p>30. สถานที่ที่ท่านมักจะทำอ่านบทความจากวารสาร / นิตยสาร</p> <p>() 1. บ้าน</p> <p>() 2. ห้องสมุดประจำหมู่บ้าน</p> <p>() 3. ร้านค้า</p> <p>() 4. อื่นๆ (ระบุ)</p>	<p>30. Placejo1 ☐</p>
<p>31. ท่านอ่านบทความวารสารจากวารสาร / นิตยสารใดเป็นประจำ</p> <p>() 1. เทคโนโลยีชาวบ้าน</p> <p>() 2. เทคโนโลยีเกษตร</p> <p>() 3. โลกเกษตรอุตสาหกรรม</p> <p>() 4. สวนเกษตร</p> <p>() 5. เคหะการเกษตร</p> <p>() 6. เมืองเกษตร</p> <p>() 7. เพื่อนเกษตร</p> <p>() 8. เกษตรพัฒนา</p> <p>() 9. อื่นๆ (ระบุ)</p>	<p>31. Journal1 ☐</p>
<p>32. บทความวารสารจากวารสาร / นิตยสารที่ท่านอ่านเกี่ยวกับเรื่องใด (โปรดระบุ) 1.</p> <p>2.</p>	

<u>สื่อวิทยุ</u>	
33. ที่บ้านของท่านมีวิทยุหรือไม่ () 1. มี () 2. ไม่มี (ถ้าที่บ้าน มีวิทยุ ตอบข้อ 34 – 43 ถ้า ไม่มี ข้ามไปตอบข้อ 45)	33. Radio1 ☐
34. ท่านฟังรายการต่างๆ ทางวิทยุบ้างหรือไม่ () 1. ฟัง () 2. ไม่ได้ฟัง (ถ้า ฟัง ให้ตอบข้อ 35 – 43 ถ้า ไม่ได้ฟัง ข้ามไปตอบข้อ 45)	34. Radio2 ☐
35. (ถ้าฟัง) ท่านฟังรายการวิทยุรายการใด / คลื่นใดเป็นประจำ (โปรดระบุ) 1. รายการ คลื่น..... 2. รายการ คลื่น.....	
36. ท่านฟังรายการประเภทใดเป็นประจำ () 1. รายการข่าว () 2. สารคดี () 3. เพลง () 4. ธรรมะ () 5. ละครวิทยุ () 6. การเกษตร () 7. กีฬา () 8. การเมือง () 9. เศรษฐกิจ () 10. อื่นๆ (ระบุ)	36. Radio4 ☐
37. ท่านรับฟังรายการการเกษตรจากวิทยุกระจายเสียงบ้างหรือไม่ () 1. ฟัง () 2. ไม่ได้ฟัง (ถ้า ได้ฟัง ตอบข้อ 38 – 43 ถ้า ไม่ได้ฟัง ข้ามไปตอบข้อ 45)	37. Agrired1 ☐
38. ท่านฟังรายการวิทยุทางด้านการเกษตรบ่อยแค่ไหน () 1. นานๆ ครั้ง (1 – 2 วัน / สัปดาห์) () 2. เกือบทุกวัน (3 – 4 วัน / สัปดาห์)	38. Agrired2 ☐

<p>() 3. สม่่าเสมอ (5 – 7 วัน / สัปดาห์)</p> <p>() 4. อื่นๆ (ระบุ)</p>	
<p>39. ท่านใช้เวลาในการฟังข่าวสารการเกษตรจากวิทยุเจ็ลยวันละเท่าไร</p> <p>() 1. น้อยกว่า 1 ชม.</p> <p>() 2. ประมาณ 1 ชม.</p> <p>() 3. ประมาณ 1 – 2 ชม.</p> <p>() 4. มากกว่า 2 ชม. ขึ้นไป (ระบุ ชม.)</p>	39. Time1red ☐
<p>40. เวลาที่ท่านฟังข่าวสารการเกษตรจากวิทยุกระจายเสียง เวลาใดบ้าง</p> <p>() 1. 04.00 – 06.00 น.</p> <p>() 2. 06.00 – 08.00 น.</p> <p>() 3. 08.00 – 10.00 น.</p> <p>() 4. 10.00 – 12.00 น.</p> <p>() 5. 12.00 – 14.00 น.</p> <p>() 6. 14.00 – 16.00 น.</p> <p>() 7. 16.00 – 18.00 น.</p> <p>() 8. 18.00 – 20.00 น.</p> <p>() 9. หลัง 20.00 น.</p> <p>() 10. ตลอดทั้งวัน</p>	40. Time2red ☐
<p>41. สถานที่ที่ท่านฟังข่าวสารการเกษตรจากวิทยุกระจายเสียงเป็นประจำ</p> <p>() 1. บ้าน</p> <p>() 2. ที่ทำงานในไร่</p> <p>() 3. ร้านค้า</p> <p>() 4. อื่นๆ (ระบุ)</p>	41. Place1ra ☐
<p>42. ท่านฟังข่าวสารการเกษตรจากวิทยุรายการใด / คลื่นใดเป็นประจำ</p> <p>(โปรดระบุ) 1. รายการ คลื่น.....</p> <p>2. รายการ คลื่น.....</p>	
<p>43. รายการการเกษตรที่ท่านสนใจฟังส่วนใหญ่เกี่ยวกับเรื่องใด</p> <p>(โปรดระบุ) 1.</p> <p>2.</p>	

สื่อโทรทัศน์	
<p>44. ที่บ้านของท่านมีโทรทัศน์บ้างหรือไม่</p> <p>() 1. มี</p> <p>() 2. ไม่มี</p> <p>(ถ้าท่าน มี โทรทัศน์ ตอบข้อ 45 – 54 ถ้า ไม่มี ข้ามไปตอบ ส่วนที่ 3)</p>	44. Talavi1 ☐
<p>45. (ถ้ามี) ท่านได้รับชมรายการทางโทรทัศน์บ้างหรือไม่</p> <p>() 1. ได้รับชม</p> <p>() 2. ไม่ได้รับชม</p> <p>(ถ้าท่าน ได้ชม รายการทางโทรทัศน์ ตอบข้อ 46 – 54</p> <p>ถ้า ไม่ได้ชม ข้ามไปตอบ ส่วนที่ 3)</p>	45. Talavi2 ☐
<p>46. ท่านชมรายการต่างๆทางโทรทัศน์ช่องใดเป็นประจำ</p> <p>() 1. ช่อง 3</p> <p>() 2. ช่อง 5</p> <p>() 3. ช่อง 7</p> <p>() 4. ช่อง 9</p> <p>() 5. ช่อง 11</p> <p>() 6. ไอทีวี</p> <p>() 7. ยูบีซี</p> <p>() 8. อื่นๆ (ระบุ)</p>	46. Talavi3 ☐
<p>47. ท่านชมโทรทัศน์รายการใดเป็นประจำ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)</p> <p>() 1. ข่าวในพระราชสำนัก</p> <p>() 2. ข่าวต่างประเทศ</p> <p>() 3. ข่าวการเมือง</p> <p>() 4. ข่าวเศรษฐกิจ</p> <p>() 5. ข่าวกีฬา</p> <p>() 6. ข่าวสิ่งแวดล้อม</p> <p>() 7. ข่าวการศึกษา</p> <p>() 8. ข่าวการเกษตร</p> <p>() 9. ข่าวอาชญากรรม</p> <p>() 10. ข่าวบันเทิง</p>	47. Fabuta1 ☐

<p>() 11. ละคร</p> <p>() 12. สารคดี</p> <p>() 13. เกมโชว์</p> <p>() 14. มิวสิควิดีโอ</p> <p>() 15. โฆษณา</p> <p>() 16. ทำอาหาร</p> <p>() 17. อาชีพเสริม</p> <p>() 18. อื่นๆ (ระบุ).....</p>	
<p>48. ท่านได้ชมรายการโทรทัศน์การเกษตรบ้างหรือไม่</p> <p>() 1. ได้ชม</p> <p>() 2. ไม่ได้ชม</p> <p>(ถ้าท่าน ได้ชม ตอบข้อ 49 – 54 ถ้า ไม่ได้ชม ห้ามไปตอบในส่วนที่ 3)</p>	<p>48. Agrital1 ☐</p>
<p>49. ท่านรับชมรายการด้านการเกษตรทางโทรทัศน์บ่อยเพียงไร</p> <p>() 1. นานๆ ครั้ง (1 ครั้ง / เดือน)</p> <p>() 2. บางครั้งบางคราว (2 – 3 ครั้ง / เดือน)</p> <p>() 3. สม่ำเสมอ (3 – 4 ครั้ง / เดือน)</p> <p>() 4. เป็นประจำ (มากกว่า 2 ครั้ง / สัปดาห์)</p> <p>() 5. อื่นๆ (ระบุ)</p>	<p>49. Agrital2 ☐</p>
<p>50. เวลาที่ท่านใช้ในการชมโทรทัศน์การเกษตรเฉลี่ยวันละเท่าใด</p> <p>() 1. 15 นาที</p> <p>() 2. 30 นาที</p> <p>() 3. 45 นาที</p> <p>() 4. 1 ชั่วโมง</p> <p>() 5. มากกว่า 1 ชั่วโมง</p>	<p>50. Time1ta ☐</p>
<p>51. ท่านชมรายการโทรทัศน์การเกษตรในช่วงเวลาใด มากที่สุด</p> <p>() 1. 04.00 – 06.00 น.</p> <p>() 2. 06.00 – 08.00 น.</p> <p>() 3. 08.00 – 10.00 น.</p> <p>() 4. 10.00 – 12.00 น.</p>	<p>51. Time2ta ☐</p>

<p>() 5. 12.00 – 14.00 น.</p> <p>() 6. 14.00 – 16.00 น.</p> <p>() 7. 16.00 – 18.00 น.</p> <p>() 8. 18.00 – 20.00 น.</p> <p>() 9. หลัง 20.00 น.</p> <p>() 10. อื่นๆ (ระบุ).....</p> <p>52. สถานที่ที่ท่านใช้ชมรายการโทรทัศน์การเกษตรเป็นส่วนใหญ่ คือ</p> <p>() 1. บ้าน</p> <p>() 2. ในตลาด</p> <p>() 3. ร้านค้า</p> <p>() 4. บ้านเพื่อนบ้าน</p> <p>() 5. อื่นๆ (ระบุ).....</p> <p>53. รายการโทรทัศน์การเกษตรที่ท่านชมเป็นประจำ คือ</p> <p>(โปรดระบุ) 1. รายการ ช่อง</p> <p>2. รายการ ช่อง</p> <p>54. รายการโทรทัศน์การเกษตรที่ท่านชมประจำเกี่ยวกับเรื่องใดบ้าง</p> <p>(โปรดระบุ) 1.</p> <p>2.</p>	<p>52. Place1ta ☐</p>
---	--

ส่วนที่ 3 ความรู้และทัศนคติที่ได้จากการเปิดรับข่าวสารของเกษตรกร

<p>(ถ้าท่านได้รับข่าวสารจากสื่อบุคคล ให้ตอบข้อ 1 – 6 แต่ ถ้าไม่ได้รับ ให้ ตอบข้อ 7)</p> <p style="text-align: center;">สื่อบุคคล</p> <p>1. ใครมีส่วนช่วยในการแนะนำความรู้ใหม่ๆ ทางการเกษตรให้กับท่านเพื่อนำความรู้ไปปรับปรุงการผลิตในอาชีพของท่าน มากที่สุด</p> <p>() 1. คนในครอบครัว</p> <p>() 2. ญาติพี่น้อง</p> <p>() 3. เพื่อนบ้าน</p> <p>() 4. กำนัน</p> <p>() 5. ผู้ใหญ่บ้าน</p> <p>() 6. เจ้าหน้าที่เกษตรของรัฐ</p> <p>() 7. ร้านค้าทางการเกษตร</p> <p>() 8. พนักงานขายทางการเกษตร</p> <p>() 9. องค์กรเอกชน</p> <p>() 10. อบต.</p> <p>() 11. องค์กรพัฒนาเอกชน (NGO)</p> <p>() 12. ครู</p> <p>() 13. พระสงฆ์</p> <p>() 14. อื่นๆ (ระบุ).....</p> <p>2. ท่านเคยนำความรู้ทางการเกษตรที่ได้รับ ในข้อ 1 ไปประยุกต์ใช้หรือไม่</p> <p>() 1. เคย</p> <p>() 2. ไม่เคย</p> <p>(ถ้า เคย ตอบข้อ 3 ถ้า ไม่เคย ตอบข้อ 4 และตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)</p> <p>3. จากข้อ 2 ท่านเคยนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในด้านใดบ้าง</p> <p>() 1. การปลูกพืช</p> <p>() 2. การเลี้ยงสัตว์</p> <p>() 3. การประมง</p> <p>() 4. โรคและการป้องกันกำจัดโรค</p>	<p>1. Prodpers ☐</p> <p>2. App1per ☐</p> <p>3. App2per ☐</p>
---	---

<p>() 5. แผลงและการกำจัดศัตรูพืช</p> <p>() 6. การควบคุมระบบการให้น้ำ</p> <p>() 7. การใช้ปุ๋ยและทำปุ๋ย</p> <p>() 8. การปรับปรุงบำรุงดิน</p> <p>() 9. อื่นๆ (ระบุ)</p>	
<p>4. ท่านไม่เคยนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้เป็นเพราะเหตุใด</p> <p>() 1. เนื้อหายากเกินไป</p> <p>() 2. ไม่กล้าเสี่ยง</p> <p>() 3. ต้องลงทุนสูง</p> <p>() 4. ไม่เหมาะกับสภาพพื้นที่</p> <p>() 5. ไม่ตรงกับความต้องการ</p> <p>() 6. อื่นๆ (ระบุ)</p>	<p>4. Noappper1 ☐</p>
<p>5. ความคิดเห็นของท่านต่อการเข้าไปเผยแพร่ความรู้ทางการเกษตรของเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานและองค์กรต่างๆ</p> <p>() 1. ชอบ เพราะ</p> <p>() 2. ไม่ชอบ เพราะ</p>	<p>5. Like1 ☐</p>
<p>6. เจ้าหน้าที่ๆให้ความรู้มีส่วนกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาการผลิตของท่าน</p> <p>() 1. ใช่ เพราะ</p> <p>() 2. ไม่ใช่ เพราะ</p> <p>(ถ้า ได้รับข่าวสาร จาก สื่อสิ่งพิมพ์ ให้ตอบข้อ 7 – 11 แต่ถ้า ไม่ได้รับ ให้ตอบข้อ 12)</p>	<p>6. Opin2per ☐</p>
<p>สื่อสิ่งพิมพ์</p>	
<p>7. ท่านได้รับความรู้การเกษตรใหม่ๆ จากสื่อสิ่งพิมพ์เพิ่มมากขึ้น</p> <p>() 1. ใช่</p> <p>() 2. ไม่ใช่</p>	<p>7. Knownews ☐</p>
<p>8. ท่านเคยนำความรู้การเกษตรที่ได้รับจากสื่อสิ่งพิมพ์ไปประยุกต์ใช้</p> <p>() 1. เคย</p> <p>() 2. ไม่เคย</p> <p>(ถ้าท่าน เคย ตอบข้อ 9 ถ้า ไม่เคย ตอบข้อ 10)</p>	<p>8. App1news ☐</p>

<p>9. ถ้าเคย ท่านนำไปประยุกต์ใช้ในเรื่องใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)</p> <p>() 1. การปลูกพืช</p> <p>() 2. การเลี้ยงสัตว์</p> <p>() 3. การประมง</p> <p>() 4. โรคและการป้องกันกำจัดโรค</p> <p>() 5. แมลงและการกำจัดศัตรูพืช</p> <p>() 6. การควบคุมระบบการให้น้ำ</p> <p>() 7. การใช้ปุ๋ยและทำปุ๋ย</p> <p>() 8. การปรับปรุงบำรุงดิน</p> <p>() 9. อื่นๆ (ระบุ)</p>	<p>9. App2news ☐</p>
<p>10. ถ้า ไม่เคย นำความรู้ที่ได้รับจากการอ่านสื่อสิ่งพิมพ์ไปปรับใช้ในการผลิตทางการเกษตรของท่าน เพราะ</p> <p>() 1. เนื้อหายากเกินไป</p> <p>() 2. ไม่กล้าเสี่ยง</p> <p>() 3. ต้องลงทุนสูง</p> <p>() 4. ไม่เหมาะกับสภาพพื้นที่</p> <p>() 5. ไม่ตรงกับความต้องการ</p> <p>() 6. อื่นๆ ระบุ</p> <p>11. ท่านชอบอ่านข่าวหรือบทความทางการเกษตรในหนังสือพิมพ์ใด (โปรดระบุ) 1.</p> <p>2.</p> <p>12. ท่านชอบอ่านบทความทางการเกษตรในวารสารหรือนิตยสารใด (โปรดระบุ) 1.</p> <p>2.</p> <p>(ถ้าท่าน ได้รับข่าวสารจากสื่อวิทยุ ตอบข้อ 13 – 17 แต่ถ้า ไม่ได้รับข้ามไปตอบข้อ 18)</p>	<p>10.Noappnew1 ☐</p>

<u>สื่อวิทยุ</u>	
<p>13. ท่านคิดว่ารายการวิทยุทางการเกษตรได้ให้ความรู้ใหม่ๆ มากขึ้น</p> <p>() 1. ใช่</p> <p>() 2. ไม่ใช่</p>	13. Knowradi ☐
<p>14. ท่านเคยนำความรู้การเกษตรที่ได้รับจากการฟังวิทยุไปประยุกต์ใช้</p> <p>() 1. เคย () 2. ไม่เคย</p> <p>(ถ้าท่าน เคย นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ ตอบข้อ 15</p> <p>ถ้า ไม่เคย ข้ามไปตอบข้อ 16)</p>	14. App1red ☐
<p>15. ถ้า เคย ท่านนำความรู้การเกษตรที่ได้รับฟังไปประยุกต์ใช้ในเรื่องใดบ้าง</p> <p>(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)</p> <p>() 1. การปลูกพืช</p> <p>() 2. การเลี้ยงสัตว์</p> <p>() 3. การประมง</p> <p>() 4. โรคและการป้องกันกำจัดโรค</p> <p>() 5. แมลงและการกำจัดศัตรูพืช</p> <p>() 6. การควบคุมระบบการให้น้ำ</p> <p>() 7. การใช้ปุ๋ยและทำปุ๋ย</p> <p>() 8. การบำรุงรักษาดิน</p> <p>() 9. อื่นๆ (ระบุ)</p>	15. App2red ☐
<p>16. ถ้า ไม่เคย นำความรู้ที่ได้รับจากการฟังวิทยุไปประยุกต์ใช้ในการเกษตร</p> <p>ของท่าน เพราะ (ตอบได้หลายข้อ)</p> <p>() 1. เนื้อหายากเกินไป</p> <p>() 2. ไม่กล้าเสียง</p> <p>() 3. ต้องลงทุนสูง</p> <p>() 4. ไม่เหมาะกับสภาพพื้นที่</p> <p>() 5. ไม่ตรงกับความต้องการ</p> <p>() 6. อื่นๆ (ระบุ).....</p>	16. Noappred [..]
<p>17. ท่านชอบฟังรายการทางการเกษตรรายการใด / คลื่นวิทยุใด</p> <p>(โปรดระบุ) 1. รายการคลื่น.....</p> <p>2. รายการคลื่น.....</p>	

(ถ้าท่านได้รับข่าวสาร จากสื่อโทรทัศน์ ตอบข้อ 18 – 26

แต่ถ้าไม่ได้รับ ตอบข้อ 23)

สื่อโทรทัศน์

18. ท่านคิดว่ารายการการเกษตรในโทรทัศน์ได้ให้ความรู้ใหม่ๆ มากขึ้น () 1. ใช่ () 2. ไม่ใช่	18. Knowtv1 ☐
19. ท่านเคยนำความรู้การเกษตรที่ได้รับจากการดูโทรทัศน์ไปประยุกต์ใช้ () 1. เคย () 2. ไม่เคย (ถ้า เคย นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ ตอบข้อ 20 ถ้า ไม่เคย ตอบข้อ 21)	19. Applytv1 ☐
20. ถ้า เคย ท่านนำความรู้ที่ได้จากการดูโทรทัศน์ไปประยุกต์ใช้ในเรื่องใด () 1. การปลูกพืช () 2. การเลี้ยงสัตว์ () 3. การประมง () 4. โรคและการป้องกันกำจัดโรค () 5. แมลงและการกำจัดศัตรูพืช () 6. การควบคุมระบบการให้น้ำ () 7. การใช้ปุ๋ยและทำปุ๋ย () 8. การปรับปรุงบำรุงดิน () 9. อื่นๆ (ระบุ)	20. Applytv2 ☐
21. ถ้าท่าน ไม่เคย นำความรู้ที่ได้จากการดูโทรทัศน์ไปประยุกต์ใช้ในการผลิตทางการเกษตรของท่าน เพราะ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) () 1. เนื้อหายากเกินไป () 2. ไม่กล้าเสี่ยง () 3. ต้องลงทุนสูง () 4. ไม่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ () 5. ไม่ตรงกับความต้องการ () 6. อื่นๆ (ระบุ).....	21. Noapptv1 ☐

<p>22. ท่านชอบชมรายการโทรทัศน์การเกษตรรายการอะไร / ทางช่องใด (โปรดระบุ) 1. รายการ ช่อง..... 2. รายการ ช่อง.....</p>	
<p>23. สื่อที่ท่าน ชอบมากที่สุด ในการเผยแพร่ข่าวสารความรู้ทางการเกษตร () 1. สื่อบุคคล () 2. สื่อสิ่งพิมพ์ () 3. สื่อวิทยุ () 4. สื่อโทรทัศน์</p>	23. Media1 ☐
<p>24. ท่านคิดว่าสื่อประเภทใด นำเชื่อถือมากที่สุด ในการเปิดรับข่าวสาร () 1. สื่อบุคคล () 2. สื่อสิ่งพิมพ์ () 3. สื่อวิทยุ () 4. สื่อโทรทัศน์</p>	24. Media2 ☐
<p>25. ท่านคิดว่าสื่อใด มีประโยชน์ ต่อการผลิตทางการเกษตร มากที่สุด () 1. สื่อบุคคล () 2. สื่อสิ่งพิมพ์ () 3. สื่อวิทยุ () 4. สื่อโทรทัศน์</p>	25. Media3 ☐
<p>26. ท่านคิดว่าสื่อใด มีความเหมาะสม ในการเผยแพร่ความรู้ทางการเกษตรให้กับหมู่บ้านของท่าน มากที่สุด () 1. สื่อบุคคล () 2. สื่อสิ่งพิมพ์ () 3. สื่อวิทยุ () 4. สื่อโทรทัศน์ () 5. ทุกสื่อรวมกัน () 6. อื่นๆ (ระบุ).....</p>	26. Media4 ☐

ส่วนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาสื่อทางการเกษตรของเกษตรกร

<p>(ถ้าท่าน ได้รับข่าวสารจากสื่อบุคคล ตอบข้อ 1 – 2 แต่ถ้า ไม่ได้รับ ตอบข้อ 3)</p> <p>1. ท่านคิดว่าเนื้อหาต่างๆ ทางด้านการเกษตรที่สื่อบุคคลนำมาเสนอมีความเหมาะสมในการรับฟังของท่านหรือไม่</p> <p>() 1. เหมาะสม เพราะ</p> <p>() 2. ไม่เหมาะสม เพราะ</p> <p>2. ท่านมีปัญหาในการรับข่าวจากสื่อบุคคลในเรื่องใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)</p> <p>() 1. ไม่มีปัญหาใดๆ เลย</p> <p>() 2. อธิบายไม่ชัดเจน ฟังไม่เข้าใจ</p> <p>() 3. ไม่สะดวกเดินทางไปฟัง</p> <p>() 4. เนื้อหาไม่น่าสนใจ</p> <p>() 5. ไม่มีเวลา</p> <p>() 6. ใช้ศัพท์วิชาการ / ต่างประเทศ</p> <p>() 7. อื่นๆ (ระบุ)</p> <p>(ถ้า ได้รับข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์ตอบข้อ3-4ถ้าไม่ได้รับ ตอบข้อ 5)</p> <p>3. ข่าวสารการเกษตรในสื่อสิ่งพิมพ์มีความเหมาะสมตรงตามความต้องการ</p> <p>() 1. เหมาะสม เพราะ</p> <p>() 2. ไม่เหมาะสม เพราะ</p> <p>4. ท่านมีปัญหาในการรับข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ในเรื่องใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)</p> <p>() 1. ไม่มีปัญหาใดๆ เลย</p> <p>() 2. ราคาของหนังสือพิมพ์แพงเกินไป</p> <p>() 3. ต้องไปอ่านที่อื่นไม่สะดวกในการเดินทาง</p> <p>() 4. เนื้อหาไม่ชัดเจน อ่านแล้วไม่เข้าใจ</p> <p>() 5. ไม่มีเวลาอ่าน</p> <p>() 6. ไม่มีหนังสือพิมพ์ขาย</p>	<p>1. Appor1 ☐</p> <p>2. Propper1 ☐</p> <p>3. Appor1n ☐</p> <p>4. Probnew1 ☐</p>
--	--

<p>(ถ้าท่านได้รับข่าวสารจากสื่อวิทยุ ตอบข้อ 5 – 8 แต่ถ้าไม่ได้รับ ตอบข้อ 9)</p> <p>5. ข่าวสารการเกษตรในสื่อวิทยุมีความเหมาะสมตรงตามความต้องการ () 1. เหมาะสม เพราะ () 2. ไม่เหมาะสม เพราะ</p> <p>6. ข่าวสารการเกษตรที่เสนอในสื่อวิทยุมีความเหมาะสมกับเวลาของ รายการ () 1. เหมาะสม เพราะ () 2. ไม่เหมาะสม เพราะ</p> <p>7. ความยาวของรายการวิทยุการเกษตรที่เหมาะสม คือ () 1. 15 นาที () 2. 30 นาที () 3. 45 นาที () 4. 60 นาที () 5. อื่นๆ (ระบุ)</p> <p>8. ปัญหาในการรับฟังรายการวิทยุการเกษตรของท่าน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) () 1. ไม่มีปัญหาใดๆ เลย () 2. เนื้อหาไม่ชัดเจน ฟังไม่เข้าใจ () 3. อยู่ในจุดอับคลื่นสัญญาณ () 4. ไม่มีวิทยุเป็นของตนเอง () 5. ไม่มีเวลา ไม่ได้ตั้งใจฟัง () 6. ไม่ชอบผู้จัดรายการ () 7. อื่นๆ (ระบุ)</p> <p>(ถ้าท่าน ได้รับข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์ ตอบข้อ 9 – 14 ถ้า ไม่ได้รับไม่ต้องตอบ)</p>	<p>5. Appro1r ☐</p> <p>6. Appro2r ☐</p> <p>7. Longtimr ☐</p> <p>8. Probrad1 ☐</p>
---	---

<p>9. ข่าวสารการเกษตรในสื่อโทรทัศน์มีความเหมาะสมตรงตามความต้องการ</p> <p>() 1. เหมาะสม เพราะ</p> <p>() 2. ไม่เหมาะสม เพราะ.....</p>	<p>9. Appro1tv ☐</p>
<p>10. ข่าวสารการเกษตรที่เสนอในสื่อโทรทัศน์มีความเหมาะสมกับเวลา</p> <p>() 1. เหมาะสม เพราะ</p> <p>() 2. ไม่เหมาะสม เพราะ.....</p>	<p>10. Appro2tv ☐</p>
<p>11. ความยาวของรายการโทรทัศน์การเกษตรที่เหมาะสม คือ</p> <p>() 1. 15 นาที</p> <p>() 2. 30 นาที</p> <p>() 3. 45 นาที</p> <p>() 4. 60 นาที</p> <p>() 5. 90 นาที</p> <p>() 6. อื่นๆ (ระบุ).....</p>	<p>11. Longtv ☐</p>
<p>12. ปัญหาในการชมรายการโทรทัศน์การเกษตรของท่าน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)</p> <p>() 1. ไม่มีปัญหาใดๆ เลย</p> <p>() 2. ดำเนินรายการไม่น่าสนใจ</p> <p>() 3. เนื้อหาไม่ชัดเจน ดูแล้วไม่เข้าใจ</p> <p>() 4. ภาพไม่ชัด อยู่ในจุดอับคลื่น</p> <p>() 5. ไม่มีโทรทัศน์ของตนเอง</p> <p>() 6. ไม่มีเวลาดู</p> <p>() 7. เสียงรายการไม่น่าสนใจ</p> <p>() 8. อื่นๆ (ระบุ).....</p>	<p>12. Probtv1 ☐</p>
<p>13. ท่านต้องการความช่วยเหลือจากหน่วยงานของภาครัฐ เอกชนหรือองค์กรต่างๆ เกี่ยวกับความรู้ทางด้านการเกษตรในเรื่อง (โปรดระบุ) 1.</p> <p>2.</p>	<p>13. Prob6 ☐</p>

ขอขอบคุณทุกท่านที่ช่วยตอบแบบสอบถาม

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล นางสาววิณาภร พันธุ์คง
วันเดือนปีเกิด วันที่ 18 พฤษภาคม พ.ศ. 2527
สถานที่เกิด อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ประเทศไทย
ประวัติการศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น

โรงเรียนสมานคุณวิทยาทาน พ.ศ. 2540 - 2542
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ - วิชาชีพชั้นสูง (เทคโนโลยีอุตสาหกรรมประมง)
วิทยาลัยประมงติณสูลานนท์
พ.ศ. 2543 - 2547
ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (นิเทศศาสตร์เกษตร)
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
พ.ศ. 2548 - 2550

ทุนการศึกษา ทุนลดค่านายกิจ
ที่อยู่ปัจจุบัน 210/73 หมู่ 7 ถนน ลพบุรีราเมศวร์ ตำบลท่าช้าง อำเภอบางกล่ำ
จังหวัด สงขลา 90110

โทรศัพท์ 085-9062366, 074-457653

ความรู้สึก

วันแรกที่อาจารย์ให้ทำปัญหาพิเศษยังคิดไม่ออกว่าจะทำเรื่องอะไรจึงคุยกับใ้ภาเพราะทำด้วยกัน ดังนั้นจึงไปปรึกษาอาจารย์สมศักดิ์ เพราะให้ทำเป็นประธานที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ หลังจากนั้นก็ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล กว่าจะได้เป็นปัญหาพิเศษเล่มนี้ข้าพเจ้าต้องทำความเข้าใจเป็นอย่างมากเพราะต้องแปรผล สรุปผลทุกอย่าง ซึ่งตรงจุดนี้ต้องขอขอบคุณ ผศ.ดร. สมศักดิ์ และ ผศ.ดร. ปัญญา เป็นอย่างสูงที่ให้คำปรึกษากับข้าพเจ้าตลอดมาไม่ว่าจะเป็นเรื่องกระบวนการทำงาน เนื้อหาของเล่ม การแก้ปัญหาต่างๆ รวมถึงการแปรผลข้อมูลทำให้ข้าพเจ้าได้เรียนรู้อะไรหลายๆ อย่างที่ข้าพเจ้าไม่เข้าใจ

ขอบคุณวิจัย ที่เอื้อเฟื้ออุปกรณในการทำปัญหาพิเศษเล่มนี้และเพื่อนๆ ที่ช่วยเป็นกำลังใจให้กันตลอดมา

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล นางสาวโสภา พงศ์ชนะ
วันเดือนปีเกิด วันที่ 27 ธันวาคม พ.ศ. 2527
สถานที่เกิด อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ประเทศไทย
ประวัติการศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น

โรงเรียนวัดหูแร่ พ.ศ. 2540 - 2542
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ - วิชาชีพชั้นสูง (เทคโนโลยีอุตสาหกรรมประมง)
วิทยาลัยประมงติณสูลานนท์
พ.ศ. 2543 - 2547
ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (นิเทศศาสตร์เกษตร)
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
พ.ศ. 2548 - 2550
ทุนการศึกษา ทุนลดค่าหน่วยกิจ
ที่อยู่ปัจจุบัน 58/5 หมู่ 3 ตำบลทุ่งตำเสา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา 90110
โทรศัพท์ 086-7460348
ความรู้สึก

ครั้งแรกที่ได้ทราบว่าต้องเก็บข้อมูลจำนวน 380 ชุด รู้สึกท้อมากๆ เพราะกลัวว่าจะเก็บไม่ทัน แต่พอไปเก็บจริงรู้สึกสบายใจที่มีน้องนิเทศฯ ปี 1 ไปช่วยด้วย 1 คน พอมาช่วงคีย์ข้อมูลรู้สึกมัวและสับสนมากเพราะข้อมูลเยอะกลัวว่าจะทำไม่ทัน ช่วงตอนรวบรวมข้อมูลและสรุปผลก็ไม่ค่อยเข้าใจเลยให้ วิณาภร ช่วยสอนทำให้เข้าใจมากยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณวิจัย ที่เชื้อเพื่ออุปการณในการทำปัญหาพิเศษเล่มนี้ รวมถึงเพื่อนๆ ทุกคนที่คอยให้กำลังใจตลอดมา